

Budapest,
2004. május 7.,
péntek

63. szám

Ára: 1610,- Ft

TARTALOMJEGYZÉK

		Oldal
148/2004. (V. 7.) Korm. r.	A Magyar Köztársaság Kormánya és a Szlovén Köztársaság Kormánya között a Magyar Köztársaság és a Szlovén Köztársaság között a közúti és a vasúti határforgalom ellenőrzéséről szóló Egyezmény közúti forgalomban történő végrehajtásáról rendelkező, Ljubljánban, 2004. április 16-án aláírt Megállapodás kihirdetéséről	6538
149/2004. (V. 7.) Korm. r.	A fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény végrehajtására kiadott 140/1996. (VIII. 31.) Korm. rendelet módosításáról ...	6541
150/2004. (V. 7.) Korm. r.	A víziközelkedés egyes belvízi utakon környezetvédelmi okokból való korlátozásáról és a korlátozás alá eső területeken kiadható üzemeltetési engedélyről szóló 30/2003. (III. 18.) Korm. rendelet módosításáról	6545
78/2004. (V. 7.) GKM r.	A háztartási hűtőszekrények, fagyasztók és ezek kombinációja villamos energia hatékonyságának jelöléséről szóló 1/1998. (I. 12.) IKIM rendelet módosításáról	6545
11/2004. (V. 7.) HM r.	A honvédségnél foglalkoztatottak közalkalmazotti jogviszonyával összefüggő egyes kérdések rendezéséről szóló 25/1992. (XI. 25.) HM rendelet módosításáról	6550
12/2004. (V. 7.) HM r.	A NATO fegyveres erők futár- és tábori posta szolgálatáról szóló 2109 LOG (EDITION 5) egységesítési dokumentum végrehajtásának egyes kérdéseiről	6550
20/2004. (V. 7.) IM—BM—PM e. r.	A lefoglalás és a büntetőeljárás során lefoglalt dolgok kezelésének, nyilvántartásának, előzetes értékesítésének és megsemmisítésének szabályairól, valamint az elkobzás végrehajtásáról szóló 11/2003. (V. 8.) IM—BM—PM együttes rendelet módosításáról	6551
21/2004. (V. 7.) IM r.	A társadalmi bűnmegelőzéssel összefüggő kiadások, támogatások fejezeti kezelésű előirányzat pályázati úton történő felhasználása szabályozásáról	6552
14/2004. (V. 7.) OM r.	A Nemzeti, etnikai kisebbség óvodai nevelésének irányelve és a Nemzeti, etnikai kisebbség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló 32/1997. (XI. 5.) MKM rendelet módosításáról ..	6557
14/2004. (V. 7.) AB h.	Az Alkotmánybíróság határozata	6573
1042/2004. (V. 7.) Korm. h.	A Nemzet Sportolója Cím adományozásáról	6587
1043/2004. (V. 7.) Korm. h.	Az EU Kommunikációs Közalapítvány megszüntetéséről	6587
4/2004. (MK 63.) MSZH közl.	Az Innoforum 2004 XII. Hazai Szellemi Termék Börzén bemutatásra kerülő találmányok, védjegyek, formatervezési és használati minták kiállítási kedvezményéről, illetve kiállítási elsőbbségéről	6588
	A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének tájékoztatója a Magyar Köztársaság területére belépő külföldi telephelyű gépjárművek, valamint a magyar forgalmi rendszámú gépjárművel külföldre utazók érvényes kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási szerződésének igazolásáról	6588
	A Nemzeti Kegyeleti Bizottság határozata	6590
	A Szociáldemokrata Párt 2003. évi pénzügyi beszámolója	6609
	A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium Fővárosi és Pest Megyei Földművelésügyi Hivatalának hirdetménye	6609
	A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium Csongrád Megyei Földművelésügyi Hivatalának hirdetménye	6613
	A BM Központi Adatfeldolgozó, Nyilvántartó és Választási Hivatal közleménye	6620

II. rész JOGSZABÁLYOK

A Kormány rendeletei

A Kormány 148/2004. (V. 7.) Korm. rendelete

a Magyar Köztársaság Kormánya és a Szlovén Köztársaság Kormánya között a Magyar Köztársaság és a Szlovén Köztársaság között a közúti és a vasúti határforgalom ellenőrzéséről szóló Egyezmény közúti forgalomban történő végrehajtásáról rendelkező, Ljubljánban, 2004. április 16-án aláírt Megállapodás kihirdetéséről

[A Megállapodás — annak 11. Cikk (2) bekezdése alapján — 2004. június hó 1-jén lép hatályba, és 2004. május 1. napjától ideiglenesen alkalmazásra kerül.]

1. §

A Kormány a Magyar Köztársaság Kormánya és a Szlovén Köztársaság Kormánya között a Magyar Köztársaság és a Szlovén Köztársaság között a közúti és a vasúti határforgalom ellenőrzéséről szóló Egyezmény közúti forgalomban történő végrehajtásáról rendelkező, Ljubljánban, 2004. április 16-án aláírt Megállapodást e rendelettel kihirdeti.

2. §

A Megállapodás magyar nyelvű szövege a következő:

„Megállapodás

a Magyar Köztársaság Kormánya és a Szlovén Köztársaság Kormánya között a Magyar Köztársaság és a Szlovén Köztársaság között a közúti és a vasúti határforgalom ellenőrzéséről szóló Egyezmény végrehajtásáról a közúti forgalomban

A Magyar Köztársaság Kormánya és a Szlovén Köztársaság Kormánya (a továbbiakban: Szerződő Felek) a Magyar Köztársaság és a Szlovén Köztársaság között a közúti és a vasúti határforgalom ellenőrzéséről szóló, Budapesten, 2000. október 12-én aláírt Egyezmény (a továbbiakban: Egyezmény) 2. Cikk (4) bekezdésben foglalt felhatalmazás alapján,

— az Egyezmény végrehajtásának elősegítése céljából,

— azzal a célkitűzéssel, hogy együttműködésük révén a közös államhatáron a határforgalom ellenőrzését a bizton-

ság követelményeinek figyelembevételével gyorsítsák és egyszerűsítsék,

— figyelembe véve az Európai Unió Tanácsa 15013/03 számú következtetésében foglaltakat a bővítés után, a közös szárazföldi határokon a személyek ellenőrzésére vonatkozó, az Európai Unió egyes tagállamai közötti kétoldalú együttműködési megállapodások elfogadásáról,

az alábbiakban állapodtak meg:

I. Rész

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. Cikk

(1) A határforgalom ellenőrzésének szabályait, figyelemmel a jelen Megállapodásban foglaltakra, az Egyezmény tartalmazza.

(2) A Szerződő Felek szolgálati személyei a határforgalom-ellenőrző szolgálati helyeken együttműködnek a határforgalom ellenőrzésében abból a célból, hogy a határforgalom ellenőrzését megkönnyítsék, és az ellenőrzés összehangolásával a közös államhatár átlépését egyszerűsítsék és gyorsítsák.

(3) A fentiek érdekében a Szerződő Felek szolgálati személyei mind a kiléptetés, mind a beléptetés során a határforgalom ellenőrzését saját államuk és/vagy a másik Szerződő Fél államának területén közös helyen végzik oly módon, hogy a nemzetközi forgalomban részt vevő személyeknek csak egy alkalommal kell megállniuk.

(4) A Szerződő Felek illetékes hatóságai a határátkelőhelyek azon fejlesztéséről, amelyek a másik Szerződő Felet is érintik, illetve az ideiglenes forgalomkorlátozásról, átírányításról és a szolgálati helyeket érintő munkálatokról, azok megkezdése előtt kellő időben, kölcsönösen tájékoztatják egymást.

(5) Azokat az államhatáron átvető utakat, ahol veszélyes áruk szállíthatók, a Szerződő Felek írásban határozzák meg és azt belső joguk szerint közzéteszik.

(6) A jelen Megállapodás végrehajtása során a szolgálati személyek között a kapcsolattartás nyelve a magyar és a szlovén nyelv. A szolgálati személyek a kapcsolattartás során más nyelv használatában is megállapodhatnak.

II. Rész

HATÁRÁTKELŐHELYEK A KÖZÖS HATÁRON

2. Cikk

Tornyiszentmiklós—Pince

(1) A Tornyiszentmiklós—Pince közúti határátkelőhelyen a nemzetközi személyforgalom ellenőrzése a Szlovén

Köztársaság államterületén közös helyen történik. Ebből a célból a Szlovén Köztársaság államterületén magyar határforgalom-ellenőrző szolgálati hely létesül.

(2) A határátkelőhely nyitvatartási ideje naponta 06.00 órától 22.00 óráig tart.

(3) A magyar szolgálati személyek számára a működési terület a határforgalom-ellenőrző szolgálati helyen kiterjed:

- a) a kijelölt hivatali helyiségekre, közös helyiségekre;
- b) az államhatártól a szolgálati helyig vezető közútra;
- c) az ellenőrző forgalmi sávokra;
- d) a parkolóra.

3. Cikk

Tornyiszentmiklós—Pince (létesítendő gyorsforgalmi közúti határátkelőhely)

(1) A Tornyiszentmiklós—Pince létesítendő gyorsforgalmi nemzetközi közúti határátkelőhelyen a nemzetközi személyforgalom és az áruforgalomban részt vevő személyek ellenőrzése a Magyar Köztársaság államterületén közös helyen történik. Ebből a célból a Magyar Köztársaság államterületén szlovén határforgalom-ellenőrző szolgálati hely létesül.

(2) A határátkelőhely használata kiterjed a nemzetközi személy- és áruforgalomra.

(3) A határátkelőhely nyitvatartási ideje naponta 00.00 órától 24.00 óráig tart.

(4) A szlovén szolgálati személyek számára a működési terület a határforgalom-ellenőrző szolgálati helyen kiterjed:

- a) a kijelölt hivatali helyiségekre, közös helyiségekre;
- b) az államhatártól a szolgálati helyig vezető közútra;
- c) az ellenőrző forgalmi sávokra és az azokhoz tartozó kezelő fülkékre;
- d) a parkolóra.

(5) A határátkelőhely megnyitásának idejéről a Szerződő Felek diplomáciai úton, jegyzékváltással állapodnak meg.

4. Cikk

Rédics—Dolga Vas (Hosszúfalu)

(1) A Rédics—Dolga Vas (Hosszúfalu) közúti határátkelőhelyen a nemzetközi személyforgalom ellenőrzése a Szlovén Köztársaság államterületén közös helyen történik. Ebből a célból a Szlovén Köztársaság államterületén magyar határforgalom-ellenőrző szolgálati hely létesül.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott közúti határátkelőhelyen a nemzetközi áruforgalomban részt vevő személyek ellenőrzése a Magyar Köztársaság államterületén

közös helyen történik. Ebből a célból a Magyar Köztársaság államterületén szlovén határforgalom-ellenőrző szolgálati hely létesül.

(3) A határátkelőhely használata kiterjed a nemzetközi személy- és áruforgalomra.

(4) A határátkelőhely nyitvatartási ideje naponta 00.00 órától 24.00 óráig tart.

(5) A magyar szolgálati személyek számára a működési terület a Szlovén Köztársaság államterületén lévő határforgalom-ellenőrző szolgálati helyen kiterjed:

- a) a kijelölt hivatali helyiségekre, közös helyiségekre;
- b) az államhatártól a szolgálati helyig vezető közútra;
- c) az ellenőrző forgalmi sávokra és az azokhoz tartozó kezelő fülkékre;
- d) a parkolóra.

(6) A szlovén szolgálati személyek számára a működési terület a Magyar Köztársaság államterületén a (2) bekezdésben meghatározott szolgálati helyen kiterjed:

- a) a kijelölt hivatali helyiségekre, közös helyiségekre a kilépő terminálon;
- b) az államhatártól a szolgálati helyig vezető közútra;
- c) az ellenőrző forgalmi sávokra és az azokhoz tartozó kezelő fülkékre a ki- és belépő terminálon egyaránt;
- d) a parkolóra.

5. Cikk

Nemesnép—Kobilje (Kebele)

(1) A Nemesnép—Kobilje (Kebele) közúti határátkelőhelyen a nemzetközi személyforgalom ellenőrzése a Szlovén Köztársaság államterületén közös helyen történik. Ebből a célból a Szlovén Köztársaság államterületén magyar határforgalom-ellenőrző szolgálati hely létesül.

(2) A határátkelőhely használata kiterjed a nemzetközi személyforgalomra, amelyben legfeljebb kilenc ülőhelyes személyszállító gépjárművek vehetnek részt.

(3) A Szerződő Felek a szükséges infrastrukturális feltételek megteremtését követően engedélyezik a határátkelőhelyen az autóbusz-forgalmat, és erről diplomáciai úton értesítik egymást.

(4) A határátkelőhely nyitvatartási ideje április 1-jétől október 31-ig naponta 07.00 órától 19.00 óráig, november 1-jétől március 31-ig naponta 08.00 órától 16.00 óráig tart.

(5) A magyar szolgálati személyek számára a működési terület a határforgalom-ellenőrző szolgálati helyen kiterjed:

- a) a kijelölt hivatali helyiségekre, közös helyiségekre;
- b) az államhatártól a szolgálati helyig vezető közútra;
- c) az ellenőrző forgalmi sávokra;
- d) a parkolóra.

6. Cikk

Magyarszombatfa—Prosenjakovci (Pártosfalva)

(1) A Magyarszombatfa—Prosenjakovci (Pártosfalva) közúti határátkelőhelyen a nemzetközi személyforgalom ellenőrzése a Magyar Köztársaság államterületén közös helyen történik. Ebből a célból a Magyar Köztársaság államterületén szlovén határforgalom-ellenőrző szolgálati hely létesül.

(2) A határátkelőhely használata kiterjed a nemzetközi személyforgalomra, amelyben legfeljebb kilenc ülőhelyes személyszállító gépjárművek vehetnek részt.

(3) A Szerződő Felek a szükséges infrastrukturális feltételek megteremtését követően engedélyezik a határátkelőhelyen az autóbusz forgalmat, és erről diplomáciai úton értesítik egymást.

(4) A határátkelőhely nyitvatartási ideje április 1-jétől október 31-ig naponta 07.00 órától 19.00 óráig, november 1-jétől március 31-ig naponta 08.00 órától 16.00 óráig tart.

(5) A szlovén szolgálati személyek számára a működési terület a határforgalom-ellenőrző szolgálati helyen kiterjed:

- a) a kijelölt hivatali helyiségekre, közös helyiségekre;
- b) az államhatártól a szolgálati helyig vezető közútra;
- c) az ellenőrző forgalmi sávokra;
- d) a parkolóra.

7. Cikk

Bajánsenye—Hodoš (Hodos)

(1) A Bajánsenye—Hodoš (Hodos) közúti határátkelőhelyen a Magyar Köztársaság államterületéről kilépő és a Szlovén Köztársaság államterületére belépő nemzetközi személyforgalom ellenőrzése — beleértve a nemzetközi áruforgalomban részt vevő személyek ellenőrzését is — a Szlovén Köztársaság államterületén közös helyen történik. Ebből a célból a Szlovén Köztársaság államterületén magyar határforgalom-ellenőrző szolgálati hely létesül.

(2) A Szlovén Köztársaság államterületéről kilépő és a Magyar Köztársaság államterületére belépő nemzetközi személyforgalom ellenőrzése — beleértve a nemzetközi áruforgalomban részt vevő személyek ellenőrzését is — a Magyar Köztársaság államterületén közös helyen történik. Ebből a célból a Magyar Köztársaság államterületén szlovén határforgalom-ellenőrző szolgálati hely létesül.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott közúti határátkelőhelyen az éjszakai órákban, vagy ha azt a forgalom indokolja, a ki- és belépő nemzetközi személyforgalom ellenőrzése — beleértve a nemzetközi áruforgalomban részt vevő személyek ellenőrzését is — a szolgálati szemé-

lyek megállapodása alapján az egyik Szerződő Fél államának területén közös helyen történhet.

(4) A határátkelőhely használata kiterjed a nemzetközi személy- és a korlátozott áruforgalomra, 3,5 tonna össztömeg súlyhatárig.

(5) A határátkelőhely nyitvatartási ideje naponta 00.00 órától 24.00 óráig tart.

(6) A magyar szolgálati személyek számára a működési terület a Szlovén Köztársaság államterületén lévő határforgalom-ellenőrző szolgálati helyen kiterjed:

- a) a kijelölt hivatali helyiségekre, közös helyiségekre;
- b) az államhatártól a szolgálati helyig vezető közútra;
- c) az ellenőrző forgalmi sávokra;
- d) a parkolóra.

(7) A szlovén szolgálati személyek számára a működési terület a Magyar Köztársaság államterületén lévő határforgalom-ellenőrző szolgálati helyen kiterjed:

- a) a kijelölt hivatali helyiségekre, közös helyiségekre;
- b) az államhatártól a szolgálati helyig vezető közútra;
- c) az ellenőrző forgalmi sávokra;
- d) a parkolóra.

8. Cikk

Kétvölgy (Verica)—Cepinci (Kerkafő)

(1) A Kétvölgy (Verica)—Cepinci (Kerkafő) közúti határátkelőhelyen a nemzetközi személyforgalom ellenőrzése a Szlovén Köztársaság államterületén közös helyen történik. Ebből a célból a Szlovén Köztársaság államterületén magyar határforgalom-ellenőrző szolgálati hely létesül.

(2) A határátkelőhely nyitvatartási ideje naponta 08.00 órától 20.00 óráig tart.

(3) A magyar szolgálati személyek számára a működési terület a határforgalom-ellenőrző szolgálati helyen kiterjed:

- a) a kijelölt hivatali helyiségekre, közös helyiségekre;
- b) az ellenőrző forgalmi sávokra;
- c) a parkolóra.

9. Cikk

Felsőszőlők (Gornji Senik)—Martinje (Magasfok)

(1) A Felsőszőlők (Gornji Senik)—Martinje (Magasfok) közúti határátkelőhelyen a nemzetközi személyforgalom ellenőrzése a Szlovén Köztársaság államterületén közös helyen történik. Ebből a célból a Szlovén Köztársaság államterületén magyar határforgalom-ellenőrző szolgálati hely létesül.

(2) A határátkelőhely nyitvatartási ideje naponta 06.00 órától 22.00 óráig tart.

(3) A magyar szolgálati személyek számára a működési terület a határforgalom-ellenőrző szolgálati helyen kiterjed:

- a) a kijelölt hivatali helyiségekre, közös helyiségekre;
- b) az államhatártól a szolgálati helyig vezető közútra;
- c) az ellenőrző forgalmi sávokra;
- d) a parkolóra.

III. Rész

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

10. Cikk

(1) A jelen Megállapodás értelmezéséből vagy alkalmazásából eredő vitákat a Szerződő Felek a Magyar—Szlovén Határforgalmi Vegyes Bizottság keretében tárgyalások útján, ennek eredménytelensége esetén pedig diplomáciai úton rendezik.

(2) A jelen Megállapodás alkalmazását nemzetközi szerződésben vállalt vagy egyéb nemzetközi jogi kötelezettség teljesítése, illetve közrendi, közbiztonsági vagy közegészségügyi okból bármelyik Szerződő Fél részben vagy egészben, átmenetileg felfüggesztheti. Ilyen intézkedés bevezetéséről és visszavonásáról a másik Szerződő Felet diplomáciai úton haladéktalanul értesíteni kell. A felfüggesztés bevezetése, illetve visszavonása halaszthatatlan intézkedést igénylő esetekben a diplomáciai jegyzék kézhezvételével, egyéb esetekben a diplomáciai jegyzékben foglaltak szerint lép hatályba.

11. Cikk

(1) A Szerződő Felek a jelen Megállapodást határozatlan időre kötik.

(2) A Szerződő Felek diplomáciai úton, írásban kölcsönösen értesítik egymást arról, hogy eleget tettek a jelen Megállapodás hatálybalépéséhez szükséges belső jogi előírásoknak. A Megállapodás a Magyar Köztársaságnak és a Szlovén Köztársaságnak az Európai Unióhoz történő csatlakozása napját követő 30. (harmincadik) napon lép hatályba, azonban a Szerződő Felek a Megállapodást 2004. május 1. napjától ideiglenesen alkalmazzák.

(3) A jelen Megállapodást bármelyik Szerződő Fél diplomáciai úton, írásban felmondhatja. A Megállapodás a felmondásról szóló értesítés kézhezvételét követő 30. (harmincadik) napon hatályát veszti.

(4) A (3) bekezdésben meghatározottaktól függetlenül, a jelen Megállapodás akkor is hatályát veszti, ha az Egyezmény megszűnik.

Készült Ljubljánban, 2004. április hónap 16. napján, két eredeti példányban, magyar és szlovén nyelven, mindkét nyelvű szöveg egyaránt hiteles.

(Aláírások)''

3. §

(1) E rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba, rendelkezéseit azonban 2004. május 1. napjától kell alkalmazni.

(2) A rendelet végrehajtásáról a belügyminiszter gondoskodik.

Dr. Medgyessy Péter s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 149/2004. (V. 7.) Korm. rendelete

**a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak
szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény
végrehajtására kiadott 140/1996. (VIII. 31.) Korm.
rendelet módosításáról**

A Kormány a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény 342. §-ának (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a következőket rendeli el:

1. §

A fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény végrehajtására kiadott 140/1996. (VIII. 31.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 2/A. számú mellékletének Határőrségre vonatkozó része helyébe e rendelet 1. számú melléklete lép.

2. §

Az R. 2/B. számú mellékletének helyébe e rendelet 2. számú melléklete lép.

3. §

Ahol jogszabály határőrizeti kirendeltséget, vagy határforgalmi kirendeltséget említ, azon határrendészeti kirendeltséget kell érteni.

4. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 3. napon lép hatályba.

Dr. Medgyessy Péter s. k.,
miniszterelnök

1. számú melléklet a 149/2004. (V. 7.) Korm. rendelethez

[BM és a BM irányítása alá tartozó szervek

Határőrség]

”

		Munkakör	Rendfokozati maximum	Képesítési követelmény	
				Állami iskolai végzettség	
Központi	államtitkári illetményre jogosult	országos parancsnok	tábornok	egyetem	szakirányú felsőfokú
	helyettes államtitkári illetményre jogosult	országos parancsnokhelyettes			
	főosztályvezetői illetményre jogosult	főigazgató-helyettes (rendészeti)			
		főigazgató-helyettes (gazdasági)	ezredes		
		főosztályvezető			
	főosztályvezető-helyettesi illetményre jogosult	vezető oktató (tanszékvezető)		alezredes	
		főosztályvezető helyettes			
	osztályvezetői illetményre jogosult	osztályvezető			
Területi	Főosztályvezetői illetményre jogosult	igazgató	tábornok	egyetem	szakirányú felsőfokú
	főosztályvezető-helyettesi illetményre jogosult	igazgatóhelyettes	ezredes	egyetem vagy főiskola	
	osztályvezetői illetményre jogosult	osztályvezető	alezredes		
Helyi	osztályvezetői illetményre jogosult	kirendeltségvezető			
		osztályvezető			

”

2. számú melléklet a 149/2004. (V. 7.) Korm. rendelethez

[A rendszeresített alapbeosztások beosztási kategóriába sorolása]

”

Be- osztási kate- gória	Szerv	BM és a BM irányítása alá tartozó szervek	Rendőrség	Határőrség	Katasztrófa - védelem (polgári védelem, hiv. áll. tűzoltó- ság)	Hivatásos önkormányzati tűzoltóság	Büntetésvégre - hajtás	Vám- és Pénzügyőrség
I. BESOROLÁSI OSZTÁLY								
VI.	Minisztériumi	Kiemelt főreferens						
	Központi	Osztályvezető- helyettes Alosztály- vezető Kiemelt főreferens Szakcsoport- vezető Főiskolai tanár, docens	Osztályvezető- helyettes Alosztály- vezető Kiemelt főreferens	Osztályvezető- helyettes Alosztály- vezető Kiemelt főreferens	Osztályvezető- helyettes Alosztály- vezető Kiemelt főreferens		Osztályvezető- helyettes Alosztály- vezető Kiemelt főreferens	Osztályvezető- helyettes Alosztály- vezető Kiemelt főreferens
	Területi	Osztályvezető- helyettes Alosztály- vezető Kiemelt fő- referens Szakcsoport - vezető	Osztályvezető- helyettes Alosztály- vezető Kiemelt főreferens	Osztályvezető- helyettes Alosztály- vezető Kiemelt főreferens	Osztályvezető- helyettes Alosztály- vezető Kiemelt főreferens Főiskolai docens	Osztályvezető- helyettes Alosztály- vezető Kiemelt főreferens	Osztály- vezető-helyet- tes Alosztály- vezető Kiemelt főreferens	Osztályvezető- helyettes Alosztály- vezető Kiemelt főreferens
	Helyi		Osztályvezető- helyettes Alosztály- vezető Kiemelt főreferens	Osztályvezető- helyettes Alosztály- vezető Kiemelt főreferens Határ - rendészeti kirendeltség- vezető- helyettes		Osztály- vezető- helyettes Alosztály- vezető Kiemelt főreferens		Osztály- vezető- helyettes Alosztály- vezető Kiemelt főreferens
V.	Minisztériumi	Főreferens						
	Központi	Csoportvezető Kiemelt főelőadó Főiskolai adjunktus	Csoportvezető Kiemelt főelőadó	Csoportvezető Kiemelt főelőadó	Csoportvezető Kiemelt főelőadó		Csoportvezető Kiemelt főelőadó	Csoportvezető Kiemelt főelőadó
	Területi	Csoportvezető Kiemelt főelőadó	Csoportvezető Kiemelt főelőadó	Csoportvezető Kiemelt főelőadó	Csoportvezető Kiemelt főelőadó Főiskolai adjunktus	Csoportvezető Kiemelt főelőadó	Csoportvezető Kiemelt főelőadó	Csoportvezető Kiemelt főelőadó
	Helyi		Csoportvezető Kiemelt főelőadó	Csoportvezető Kiemelt főelőadó	Kiemelt főelőadó	Csoportvezető Kiemelt főelőadó		Csoportvezető Kiemelt főelőadó
IV.	Központi	Főelőadó Főiskolai tanársegéd	Főelőadó	Főelőadó	Főelőadó		Főelőadó	Főelőadó
	Területi	Főelőadó	Főelőadó	Főelőadó	Főelőadó	Főelőadó	Főelőadó	Főelőadó
	Helyi		Főelőadó	Főelőadó	Főelőadó	Főelőadó		Főelőadó

Be- osztási kate- gória	Szerv	BM és a BM irányítása alá tartozó szervek	Rendőrség	Határőrség	Katasztrófa - védelem (polgári védelem, hív. áll. tűzoltó- ság)	Hivatásos önkormányzati tűzoltóság	Büntetésvégre - hajtás	Vám- és Pénzügyőrség
III.	Központi	Előadó	Előadó	Előadó	Előadó		Előadó	Előadó
	Területi	Előadó	Előadó	Előadó	Előadó	Előadó	Előadó	Előadó
	Helyi		Előadó	Előadó	Előadó	Előadó		Előadó
II.	Központi	Fogalmazó	Fogalmazó	Fogalmazó	Fogalmazó		Fogalmazó	Fogalmazó
	Területi	Fogalmazó	Fogalmazó	Fogalmazó	Fogalmazó	Fogalmazó	Fogalmazó	Fogalmazó
	Helyi		Fogalmazó	Fogalmazó	Fogalmazó	Fogalmazó		Fogalmazó
I.	Központi			Szerződéses	Szerződéses			
	Területi			Szerződéses	Szerződéses	Szerződéses		
	Helyi			Szerződéses	Szerződéses	Szerződéses		

Pályakezdő

II. BESOROLÁSI OSZTÁLY

IV.	Központi		Szolgálat-parancsnok	Szolgálati csoportvezető				Főszemlélsz
	Területi	Szolgálat-parancsnok	Szolgálat-parancsnok	Szolgálati csoportvezető	Szolgálat-vezető	Szolgálat-vezető	Biztonsági főfelügyelő	Főszemlélsz
	Helyi		Szolgálat-parancsnok	Szolgálati csoportvezető	Szolgálat-vezető Szer-parancsnok	Roham - parancsnok-helyettes Szolgálat-parancsnok-helyettes		Főszemlélsz
III.	Minisztériumi	TÜK Ügyiratkezelő						
	Központi	Segédelőadó	Járőrvezető Segédelőadó	Segédelőadó Végpontkezelő Főhatár - rendész			Segédelőadó	Szemlélsz Segédelőadó
	Területi	Segédelőadó	Járőrvezető Segédelőadó	Járőrvezető Segédelőadó Főhatár - rendész	Segédelőadó	Segédelőadó	Segédelőadó Művezető	Szemlélsz Segédelőadó
	Helyi		Járőrvezető Körzeti megbízott	Járőrvezető Főútlevel - kezelő Főhatár - rendész	Különleges szerkezelő	Segédelőadó Szerparancs - nok Különleges szerkezelő		Szemlélsz
II.	Minisztériumi	Gépjármű - vezető						
	Központi		Gépjármű - vezető	Gépjármű - vezető Határrendész				Szakügyintéző
	Területi	Kiképző	Járőr	Járőr Határrendész	Gépjármű - vezető	Gépjármű - vezető	Felügyelő	Szakügyintéző
	Helyi		Járőr	Járőr Útlevelkezelő Határrendész	Beosztott tűzoltó	Beosztott tűzoltó		Szakügyintéző
I.	Központi			Szerződéses	Szerződéses			
	Területi			Szerződéses	Szerződéses	Szerződéses		
	Helyi			Szerződéses	Szerződéses	Szerződéses		

Pályakezdő

A Kormány 150/2004. (V. 7.) Korm. rendelete

**a víziközeledés egyes belvízi utakon környezetvédelmi
okokból való korlátozásáról és a korlátozás alá eső
területeken kiadható üzemeltetési engedélyről szóló
30/2003. (III. 18.) Korm. rendelet módosításáról**

A víziközeledésről szóló 2000. évi XLII. törvény 88. §-a (1) bekezdésének g) és h) pontjában kapott felhatalmazás alapján a Kormány a következőket rendeli el:

1. §

A víziközeledés egyes belvízi utakon környezetvédelmi okokból való korlátozásáról és a korlátozás alá eső területeken kiadható üzemeltetési engedélyről szóló 30/2003. (III. 18.) Korm. rendelet 2. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

[Közeledési korlátozások a Ráckevei Duna-ágban]

„2. § (1) A Ráckevei Duna-ágban

a) a jobb parti ágakban (Csepel-szigeti oldal)

aa) a 24,5 fkm¹-től a 32,5 fkm (Opera-, Sós-kás-, Ráfás-, és Csupi-szigetek),

ab) a 38 fkm-től a 40 fkm-ig,

ac) a 45 fkm-től a 46,5 fkm-ig (Czuczor-sziget),

b) a bal parti ágakban (Ráckevei oldal)

ba) a 35 fkm-től a 36 fkm-ig (Dunavarsányi úszóláp),

bb) a 40 fkm-től a 43 fkm-ig (Taksonyi-sziget és a hokonyok²)

belső égésű motorral hajtott kishajó és csónak üzemeltetése — a korlátozás alá nem eső területekre való megállás nélküli áthaladás kivételével — tilos.

(2) A Ráckevei Duna-ágban belső égésű motorral hajtott kishajó és csónak

a) a 10 fkm-től a 11,5 fkm-ig (Dömsödi rév) tartó szakaszon,

b) a 24,5 fkm-től a 32,5 fkm-ig tartó szakaszon az Opera-, Sós-kás-, Ráfás- és Csupi-szigetek bal oldali ágán,

c) a 35 fkm-től a 36 fkm-ig tartó szakaszon a Dunavarsányi úszóláp jobb oldali ágán,

d) a 38 fkm-től a 43 fkm-ig tartó szakaszon, a Ráckevei Duna-ág Ráckevei oldalán,

e) a 45 fkm-től a 46,5 fkm-ig tartó szakasz bal oldalán (Dunaharaszti, M0-ás híd közötti szakaszon)

hullámkeltés és szívóhatás okozása nélkül legfeljebb 5 km/h sebességgel haladhat át.

¹ A Ráckevei Duna-ágban a Duna főágába csatlakozás helyétől folyásirányban szemben mért távolság (fkm — folyamkilométer).

² Részben vegetációval borított homokzátonyok.

(3) A Ráckevei Duna-ág teljes szakaszán 21⁰⁰ és 6⁰⁰ óra között — szolgálati kishajó és mentőmotoros kivételével — belső égésű motorral hajtott kishajó és csónak, továbbá motoros vízi sporteszköz használata tilos.

(4) Belső égésű motorral hajtott kishajó és csónak — szolgálati kishajó és mentőmotoros kivételével — a Ráckevei Duna-ágnak az (1) és (2) bekezdésben nem említett szakaszain legfeljebb a parthoz viszonyított 15 km/h sebességgel közlekedhet, továbbá a kikötőhelyet legfeljebb 5 km/h sebességgel hagyhatja el, illetve közelítheti meg.”

2. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

Dr. Medgyessy Péter s. k.,
miniszterelnök

A Kormány tagjainak rendeletei

A gazdasági és közlekedési miniszter 78/2004. (V. 7.) GKM rendelete

**a háztartási hűtőszekrények, fagyasztók és ezek
kombinációja villamos energia hatékonyságának
jelöléséről szóló 1/1998. (I. 12.) IKIM rendelet
módosításáról**

A villamos energiáról szóló 2001. évi CX. törvény 5. §-a a) pontjának 9. alpontjában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

1. §

A háztartási hűtőszekrények, fagyasztók és ezek kombinációja villamos energia hatékonyságának jelöléséről szóló 1/1998. (I. 12.) IKIM rendelet (a továbbiakban: R.)

1. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„1. § (1) A rendelet alkalmazási köre a hálózati feszültségről működtetett háztartási hűtőszekrények, fagyasztók és ezek kombinációi (a továbbiakban: háztartási hűtőszekrény) forgalomba hozatalára terjed ki, abban az esetben is, ha az nem háztartási célra történik.

(2) A rendelet alkalmazási köre nem terjed ki a más energiaforrás felhasználásával is működtethető háztartási hűtőszekrényre.

(3) E rendelet alkalmazásában

a) *adatlap*: olyan tájékoztatás, amely tartalmazza a háztartási hűtőszekrény azonosítására szolgáló adatokat, az

energiafelhasználás hatékonyságára vonatkozó adatokat, a kiegészítő adatokat, valamint azok szabványos vizsgálati értékeit,

b) energiahatékonysági címke (a továbbiakban: címke): olyan tájékoztató lap, amely tartalmazza a háztartási hűtőszekrény azonosítására szolgáló adatokat, az energiafelhasználás hatékonyságára vonatkozó adatokat, a kiegészítő adatokat, továbbá azok szemléletes értékelését,

c) honosított harmonizált szabvány: az európai szabványügyi szervezetek által elfogadott és az Európai Unió Hivatalos Lapjában közzétett harmonizált európai szabvány, amelyet a magyar eljárási rendnek megfelelően nemzeti szabványként közzétettek. A honosított harmonizált szabványok jegyzékét a Magyar Szabványügyi Testület a hivatalos lapjában közzéteszi,

d) kiegészítő adat: a háztartási hűtőszekrény működésére vonatkozó adat, amely a háztartási hűtőszekrény energia felhasználásával kapcsolatos, vagy felhasználható annak értékeléséhez.”

2. §

Az R. 2. §-ának (1) és (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„2. § (1) A gyártónak, annak az Európai Gazdasági Térségben letelepedett meghatalmazott képviselőjének, illetve ezek hiányában az importálónak (a továbbiakban együtt: gyártó), valamint a forgalmazónak a háztartási hűtőszekrényeket a vásárlók tájékoztatása érdekében el kell látnia a rendelet 1. számú melléklete szerinti címkével és műszaki dokumentációval.

(2) A műszaki dokumentációnak tartalmaznia kell:

a) a gyártó nevét és székhelyét;

b) a háztartási hűtőszekrények általános leírását az azonosításához szükséges mértékben;

c) a háztartási hűtőszekrények fő jellemzőire vonatkozó információkat — beleértve a lényeges rajzokat —, amelyek érdemben befolyásolják az energiafogyasztást;

d) a rendelet 2. számú melléklete szerinti vevőtájékoztató adatlapot;

e) a vonatkozó honosított harmonizált szabványok vizsgálati eljárásainak megfelelően lefolytatott vizsgálatok eredményeit,

f) a magyar nyelvű használati utasítást a külön jogszabályban¹ meghatározott fogyasztói forgalom esetén.”

¹ A fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény 2. §-ának i) pontja.

3. §

Az R. 4. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A háztartási hűtőszekrény csomagküldő kereskedelem vagy ügynök útján való értékesítése, valamint az értékesítésének olyan módja esetén, ahol a fogyasztó nincs személyesen jelen, és így a bemutatott háztartási hűtőszekrényt nem tudja megtekinteni, a szerződéskötésre irányuló ajánlatnak, illetve a külön jogszabályban² meghatározott tájékoztatónak tartalmaznia kell az e rendelet 5. számú mellékletében foglalt adatokat.”

4. §

Az R. 5. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Ez a rendelet az Európai Közösségek következő jogszabályaival összeegyeztethető szabályozást tartalmaz:

a) a Tanács 92/75/EGK irányelve a háztartási készülékek energia- és egyéb segédanyag-fogyasztásának feliratozással, illetve normál termékinformáció révén történő megjelenítéséről,

b) a Bizottság 94/2/EK irányelve a háztartási hűtőgépek, fagyasztóládák és kombinációjuk energiafogyasztásának címkén (jelzésen) való feltüntetéséről,

c) a Bizottság 2003/66/EK irányelve a 92/75/EGK tanácsi irányelvnek a háztartási hűtőszekrények, fagyasztók és ezek kombinációi energiafogyasztásának címkézése tekintetében történő végrehajtásáról szóló 94/2/EK irányelv módosításáról.”

5. §

Az R. 1., 2., 4. és 5. számú mellékletei e rendelet *melléklete* szerint módosulnak.

6. §

Ez a rendelet 2004. június 1-jén lép hatályba.

Dr. Csillag István s. k.,
gazdasági és közlekedési miniszter

² A távollévők között kötött szerződésekről szóló 17/1999. (II. 5.) Korm. rendelet 2. § (1) bekezdés *b)* pontja és 3. § (1) bekezdése.

Melléklet a 78/2004. (V. 7.) GKM rendelethez

1. Az R. 1. számú melléklete - a nyomdai előírások cím alatt lévő ábra után - az alábbi rendelkezéssel és ábrával egészül ki:

„Az A+ és A++ energiahatékonysági osztályba sorolt készülékeket jelző betűt az alábbi ábrának megfelelően kell kialakítani, és ugyanott kell elhelyezni, mint az A osztályba sorolt készülékek esetén az A jelzést

”

2. Az R. 2. számú mellékletében a 4. pont és a 8. pont helyébe a következő rendelkezések lépnek, valamint a következő 15. ponttal egészül ki:

[A vevőtájékoztató adatlap a műszaki dokumentáció része. A vevőtájékoztató adatlap a következő információkat kell hogy tartalmazza:]

„4. A készüléktípusnak a 4. számú melléklet szerint meghatározott energiahatékonysági osztályát a következőképpen kell megjeleníteni: »Energiahatékonysági osztály ... az A++-tól (hatékonyabb) a G-ig (kevésbé hatékony) terjedő skálán.« Ahol ezt az információt táblázatban adják meg, más megjelenés is lehetséges, amennyiben egyértelmű, hogy a skála az A++-tól (hatékonyabb) a G-ig (kevésbé hatékony) terjed.

8. A fagyasztó- és (adott esetben) a hűtőtér nettó térfogata, a hivatkozott szabványok szerint, kivéve az 1., 2. és 3. kategóriájú készülékeket. A 3. kategóriába tartozó készülékek esetében a mélyhűtőrekesz nettó térfogata.

15. Amennyiben a készüléktípus beépíthető kivitelű, ezt jelezni kell. ”

3. Az R. 4. számú melléklete a következő alcímmel és rendelkezésekkel egészül ki, és a jelenlegi alcím helyébe a következő alcím lép:

„1. RÉSZ: Az A+ és az A++ energiahatékonysági osztály meghatározása

A berendezést az A+, illetve A++ energiahatékonysági osztályba kell sorolni, ha az energiahatékonysági index alfa (I_a) az 1. táblázatban meghatározott tartományokon belül található.

1. táblázat

Energiahatékonysági index á (I_a)	„Energiahatékonysági osztály”
$30 > I_a$	A++
$42 > I_a \geq 30$	A+
$I_a \geq 42$	A-tól G-ig (lásd alább)

Az 1. táblázatban

$$I_a = \frac{AC}{SC_a} \times 100$$

Ahol:

AC = a készülék éves energiafogyasztása (az 1. melléklet V. megjegyzésével összhangban)

SC_α = a készülék szabványos éves energiafogyasztása α

az SC_α a következőképpen számítható ki:

$$M_\alpha \times \sum_{\text{Tárolótér}} \left(V_c \times \frac{(25 - T_c)}{20} \times FF \times CC \times BI \right) + N_\alpha + CH$$

Ahol:

V_c = a tárolótér nettó térfogata (literben) [az 1. cikk (2) bekezdésében említett szabványokkal összhangban]

T_c – az egyes terek tervezési hőmérséklete (°C-ban)

Az M_α és N_α értékeket a 2. táblázat, az FF, CC, BI, és CH értékeket a 3. táblázat tartalmazza.

2. táblázat

A készülék kialakítása	A leghidegebb tér hőmérséklete	M_α	N_α
1. Hűtőszekrény alacsony hőmérsékletű tér nélkül	$> - 6^\circ\text{C}$	0,233	245
2. Hűtőszekrény hűtőtérrel és pincehőmérsékletű térrel	$> - 6^\circ\text{C}$	0,233	245
3. Hűtőszekrény csillag nélkül	$> - 6^\circ\text{C}$	0,233	245
4. Hűtőszekrény*	$\leq - 6^\circ\text{C}$	0,643	191
5. Hűtőszekrény**	$\leq - 12^\circ\text{C}$	0,450	245

A készülék kialakítása	A leghidegebb tér hőmérséklete	M_{α}	N_{α}
6. Hűtőszekrény***/	$\leq -18^{\circ}\text{C}^{***}/^{***}$	0,657	303
7. Hűtő-fagyasztó készülék*(***)	$\leq -18^{\circ}\text{C}^{***}/^{***}$	0,777	303
8. Fagyasztószekrény	$\leq -18^{\circ}\text{C}^{***}$	0,539	315
9. Fagyasztóláda	$\leq -18^{\circ}\text{C}^{***}$	0,472	186
10. Többajtós vagy egyéb készülékek		1	1

¹ Ezeknek a készülékeknek az esetében a tároló rekeszek hőmérséklete és csillag jelzése határozza meg az M és N érték szempontjából figyelembe veendő legalacsonyabb hőmérsékletet. A $-18^{\circ}\text{C}^{***}$ -os hűtőterekkel rendelkező készüléket a „Hűtő-fagyasztó készülék *(***)” kategóriába kell besorolni.

3. táblázat

Korrekciós tényező	Érték	Feltétel
FF (jégmentes)	1,2	Jégmentes (szellőzővel ellátott) fagyasztórekeszek
	1	Egyéb
CC (klímaosztály)	1,2	Trópusi készülékek esetén
	1,1	Szubtrópusi készülékek esetén
	1	Egyéb
BI (beépíthető)	1,2	58 cm-nél keskenyebb, beépíthető készülékek esetén ¹
	1	Egyéb
CH (hűtőtér)	50 kWh/év	Legalább 15 literes hűtőtérrel rendelkező készülék esetén
	0	Egyéb

¹ Egy készülék csak abban az esetben tekinthető „beépíthetőnek”, ha kizárólag konyhabútorba való beépítésre tervezték, és annak megfelelően vizsgálták.

Amennyiben egy készülék nem A+ vagy A++ kategóriájú, annak osztályba sorolását a 2. rész szerint kell elvégezni.

2. RÉSZ: Energiahatékonysági osztályok meghatározása A-tól G-ig

4. Az R. 5. számú mellékletének címe helyébe a következő cím lép:

„Postai megrendelés vagy ügynöki értékesítés, valamint a rendelet 4. § (2) bekezdésében meghatározott értékesítés esetén alkalmazott tájékoztató tartalma”

A honvédelmi miniszter 11/2004. (V. 7.) HM rendelete

**a honvédségnél foglalkoztatottak közalkalmazotti
jogviszonyával összefüggő egyes kérdések rendezéséről
szóló 25/1992. (XI. 25.) HM rendelet módosításáról**

A Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvényben és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvényben (a továbbiakban: Kjt.) kapott felhatalmazás alapján — a Kjt. 85. §-ának (2) bekezdésére figyelemmel, az egészségügyi, szociális és családügyi miniszterrel, az oktatási miniszterrel, valamint a nemzeti kulturális örökség miniszterével egyetértésben — a honvédségnél foglalkoztatottak közalkalmazotti jogviszonyával összefüggő egyes kérdések rendezéséről szóló 25/1992.

(XI. 25.) HM rendeletet (a továbbiakban: Hr.) a következők szerint módosítom:

1. §

A Hr. 1. számú melléklete kiegészül e rendelet *melléklete* szerint az „MH főszakorvos” munkakörrel.

2. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 3. napon lép hatályba, rendelkezéseit azonban 2004. január 1-jétől kell alkalmazni, egyidejűleg hatályát veszti a Hr. 10. §-a.

Juhász Ferenc s. k.,
honvédelmi miniszter

Melléklet a 11/2004. (V. 7.) HM rendelethez

[1. számú melléklet a 25/1992. (XI. 25.) HM rendelethez]

A közalkalmazotti munkakörök osztályokba sorolása és a vezetői pótlék mértéke

Munkakörök megnevezése	Fizetési osztályok										Vezetői pótlék %-a
	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	
I. Általános munkakörök											
I. Vezetői munkakör											
B) Vezető beosztás											
osztályvezető főorvos]											
„MH főszakorvos									*	*	150''
[rendelőintézet-vezető főorvos...]											

A honvédelmi miniszter 12/2004. (V. 7.) HM rendelete

**a NATO fegyveres erők futár- és tábori posta
szolgálatáról szóló 2109 LOG (EDITION 5)
egységesítési dokumentum végrehajtásának egyes
kérdéseiről**

A postáról szóló 2003. évi CI. törvény 53. §-a (5) bekezdésének a) pontjában, valamint a honvédelemről szóló 1993. évi CX. törvény (a továbbiakban: Hvt.) 10. § k) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a NATO fegyveres erők futár- és tábori posta szolgálatáról szóló 2109 LOG (EDITION 5) egységesítési dokumentum (a továbbiakban: STANAG 2109) alkalmazhatósága érdekében — az informatikai és hírközlési miniszterrel egyetértésben — a következőket rendelem el:

1. §

A rendelet hatálya a Honvédelmi Minisztériumra (a továbbiakban: HM), a HM-nek közvetlenül alárendelt szervezetekre, a honvédelmi miniszter közvetlen irányítása és felügyelete alá tartozó szervezetekre, a Magyar Honvédség (a továbbiakban: MH) katonai szervezeteire, valamint a postáról szóló 2003. évi CI. törvény 50. §-ban kijelölt egyetemes postai szolgáltatóra (a továbbiakban: Magyar Posta Részvénytársaság) terjed ki.

2. §

(1) A STANAG 2109-ben meghatározott elvek és kötelezettségek magyarországi vonatkozású alkalmazásáról — tekintettel az Egyetemes Postaegyesület XXII. Pekingi Kongresszusán elfogadott Egyetemes Postaegyezmény és

Zárójegyzőkönyve kihirdetéséről szóló 121/2001. (VII. 10.) Korm. rendelettel hatályba léptetett Egyetemes Postaegyezmény előírásaira — a honvédelmi miniszter az MH futár- és tábori posta szervei útján, a Magyar Posta Részvénytársaság bevonásával gondoskodik.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltak végrehajtásának feltételeit a HM nevében a futár- és tábori posta feladatok szakirányításáért felelős, a HM Szervezeti és Működési Szabályzatában meghatározott HM szervezet vezetője (a továbbiakban: vezető) és a Magyar Posta Részvénytársaság együttműködési megállapodásban határozzák meg, amely rögzíti:

- a) az együttműködésben kijelölt szervezeti egységeket,
- b) az együttműködés területeit,
- c) a Magyar Posta Részvénytársaság által nyújtott szolgáltatások körét,
- d) a díjszabás és a kártérítés rendjét,
- e) az alkalmazandó formanyomtatványok típusát, a Tábori Posta bélyegzőlenyomat elfogadásának feltételét,
- f) a küldeménycsere végrehajtása érdekében az átdadó pont kijelölésének módját, a biztonsági követelményeket és a folyamatos készenlét biztosítását,
- g) a küldeményekkel és a szolgáltatásokkal kapcsolatos biztonsági követelményeket,
- h) a polgári postaigazgatással való kapcsolattartást és a zavartalan együttműködést biztosító egyéb szabályokat.

(3) A (2) bekezdésben foglalt együttműködési megállapodást a rendelet hatálybalépésétől számított 90 napon belül meg kell kötni.

3. §

A vezető:

- a) felelős az MH futár- és tábori posta szervek és a Magyar Posta Részvénytársaság együttműködésének megszervezéséért és biztosításért,
- b) megtervezi és koordinálja a nemzeti és más NATO fegyveres erők futár- és tábori posta küldeményeinek továbbítását,
- c) az információ- és dokumentumvédelemért felelős HM szervezettel együttműködve meghatározza a biztonsági követelményeket az MH futár- és tábori posta szervezeteinél,
- d) az e rendeletben meghatározott feladatok végrehajtása érdekében gondoskodik az MH futár- és tábori posta szerveinek felkészítéséről.

4. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

Juhász Ferenc s. k.,
honvédelmi miniszter

Az igazságügy-miniszter, a belügyminiszter és a pénzügyminiszter 20/2004. (V. 7.) IM—BM—PM együttes rendelete

**a lefoglalás és a büntetőeljárás során lefoglalt dolgok
kezelésének, nyilvántartásának, előzetes értékesítésének
és megsemmisítésének szabályairól, valamint
az elkobzás végrehajtásáról szóló
11/2003. (V. 8.) IM—BM—PM együttes rendelet
módosításáról**

A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 604. §-a (2) bekezdésének j) pontjában, valamint a büntetések és az intézkedések végrehajtásáról szóló 1979. évi 11. törvényerejű rendelet 127. §-ának (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a legfőbb ügyésszel — a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszterrel, az elkobzás végrehajtása tekintetében az egészségügyi, szociális és családügyi miniszterrel, a gazdasági és közlekedési miniszterrel, a honvédelmi miniszterrel, a környezetvédelmi és vízügyi miniszterrel, a külügyminiszterrel és a nemzeti kulturális örökség miniszterével is — egyetértésben a következőket rendljük el:

1. §

A lefoglalás és a büntetőeljárás során lefoglalt dolgok kezelésének, nyilvántartásának, előzetes értékesítésének és megsemmisítésének szabályairól, valamint az elkobzás végrehajtásáról szóló 11/2003. (V. 8.) IM—BM—PM együttes rendelet 66. §-a a következő (2)—(6) bekezdéssel egészül ki, és a § eredeti szövege (1) bekezdésre változik:

„(2) A Btk. 266/A. §-ában, 266/B. §-ában, valamint 281. §-ában meghatározott bűncselekmények gyanúja alapján indult büntetőeljárás esetén a (3)—(6) bekezdésben foglaltak szerint kell eljárni.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott iratok mellett a bűncselekmény tárgyát képező élő állatot is le kell foglalni.

(4) A lefoglalt élő állat a bűnjelkezelőhöz nem szállítható be, annak elhelyezéséről

a) a Btk. 266/A. §-ában és 266/B. §-ában meghatározott bűncselekmények gyanúja alapján indult büntetőeljárás esetén a lefoglalás helye szerint illetékes megyei (fővárosi) állategészségügyi és élelmiszer-ellenőrző állomás (a továbbiakban: állomás),

b) a Btk. 281. §-ában meghatározott bűncselekmény gyanúja alapján indult büntetőeljárás esetén a lefoglalás helye szerint illetékes nemzeti park igazgatóság köteles gondoskodni, vadászható állatfaj esetén a vadászati hatóság véleményének figyelembevételével.

(5) A lefoglalt élő állatnak az érdekelt őrizetében hagyásával és az előzetes értékesíthetőségével kapcsolatban az állomás véleményét be kell szerezni. Ha a lefoglalt élő állat az állomáshoz jellege, gondozásának szükségessége miatt nem szállítható be, díjazás ellenében — a 3. §-ban meg-

határozott szervezeten és személyen kívül — a szakszerű kezelés feltételeivel rendelkező civil szervezet őrizetébe és kezelésébe is adható.

(6) A lefoglalt élő állatnak a jogosult részére történő visszaadása az állategészségügyi előírások figyelembevételével történik.”

2. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 3. napon lép hatályba, rendelkezéseit a folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell.

Dr. Bárándy Péter s. k., *Dr. Lamperth Mónika* s. k.,
igazságügy-miniszter belügyminiszter

Dr. Draskovics Tibor s. k.,
pénzügyminiszter

Az igazságügy-miniszter 21/2004. (V. 7.) IM rendelete

**a társadalmi bűnmegelőzéssel összefüggő kiadások,
támogatások fejezeti kezelésű előirányzat pályázati úton
történő felhasználása szabályozásáról**

Az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény 49. §-ának o) pontjában kapott felhatalmazás alapján — a pénzügyminiszterrel egyetértésben — a következőket rendelem el:

A rendelet hatálya

1. §

A rendelet hatálya a Magyar Köztársaság mindenkorai költségvetési törvényében meghatározott, az Igazságügyi Minisztérium (a továbbiakban: Minisztérium) fejezetéhez tartozó társadalmi bűnmegelőzéssel összefüggő kiadások, támogatások fejezeti kezelésű előirányzat (a továbbiakban: előirányzat) pályázati úton történő felhasználására, kezelésére, működtetésére és ellenőrzésére terjed ki.

Értelmező rendelkezések

2. §

(1) E rendelet alkalmazásában:

a) *Pályázató*: az Országos Bűnmegelőzési Bizottság Titkársága (a továbbiakban: OBmB Titkársága), amely a

pályázatot meghirdeti, kiírja, valamint ellenőrzi a pályázati programok céljainak megvalósulását.

b) *Pályázati program*: a társadalmi bűnmegelőzéssel összefüggő rövid, közép- és hosszú távú cselekvési programban meghatározott intézkedések összessége.

c) *Pályázati projekt*: a pályázati felhívásban meghatározott támogatandó célkitűzések megvalósítása.

d) *Befogadott pályázat*: a hiánytalanul benyújtott, illetve a hiánypótlási felszólításnak teljeskörűen eleget tett pályázat.

Az előirányzat forrása és kezelése

3. §

(1) Az előirányzat forrása 2004-ben a Magyar Köztársaság 2004. évi költségvetéséről és az államháztartás három éves kereteiről szóló 2003. évi CXVI. törvény XIV. Igazságügyi Minisztérium fejezetében, 6. cím, 2. alcím, 6. jogcímcsoporton biztosított támogatás, továbbá pályázati díj és egyéb bevétel.

(2) Az igazságügy-miniszter (a továbbiakban: a miniszter) az előirányzat kezelői jogosítványát, az e rendeletben foglaltak szerint, az OBmB Titkársága és a Büntetőpolitika elvi kérdéseiről felelős miniszteri biztos (a továbbiakban: miniszteri biztos) útján gyakorolja.

(3) Az e rendeletben foglalt részfeladatok végrehajtását, így különösen a pályázatok és a támogatási szerződések előkészítésével, nyilvántartásával, azok végrehajtásának ellenőrzésével kapcsolatos feladatok ellátását — külön szerződés alapján — a Magyar Államkincstár (a továbbiakban: Kincstár) mint közreműködő szervezet végzi.

(4) Az előirányzat forrásaiból kell fedezni az előirányzat működtetésének, kezelésének, felhasználásának, a támogatási szerződések előkészítésének, nyilvántartásának és ellenőrzésének költségeit.

(5) Az adott pályázati eljárás során fel nem használt támogatás újraelosztásáról pályázat útján kell dönteni.

(6) Az érvényes pályázat benyújtásának feltétele a pályázati díj megfizetése. A pályázati díj mértéke makro pályázat esetén 10 000 Ft, mikro pályázat esetén 3000 Ft. A pályázati díjat a Minisztérium Kincstárnál vezetett 10032000-01220122-50000005 számú fejezeti kezelésű előirányzat-felhasználási keretszámlájára kell megfizetni az ÁHT azonosító (249567) feltüntetésével. A megfizetett pályázati díjat a Minisztérium nem fizeti vissza.

A támogatásban részesíthetők köre

4. §

(1) Támogatásban részesíthetők az egyes pályázati kategóriákban azok a belföldi székhelyű jogi személyek, jogi

személyiséggel nem rendelkező szervezetek, amelyek a pályázati felhívás alapján pályázat benyújtására jogosultak.

(2) Nem nyújthatnak be pályázatot azok a szervezetek, amelyek:

a) csőd-, felszámolási vagy végelszámolási eljárás alatt állnak,

b) 60 napon túli adó-, vagy adók módjára behajtható köztartozásuk van, kivéve, ha fizetési halasztást vagy részletfizetési kedvezményt kaptak,

c) az államháztartás alrendszeréből juttatott támogatásra vonatkozó szerződésekben vállalt kötelezettségeiket nem teljesítették,

d) az e forrásból igényelt támogatást az államháztartás más előirányzatából már elnyerték.

A támogatások formái

5. §

(1) Az előirányzat forrásaiból az e rendeletben meghatározott jogcímek alapján támogatásban részesíthetők részére — a pályázó működési támogatásának nem minősülő — a pályázati projekt megvalósítását célzó visszafizetési kötelezettség nélküli végleges juttatás (a továbbiakban: vissza nem térítendő támogatás) nyújtható.

(2) Az OBmB Titkársága a pályázati felhívásban meghatározza a támogatás felhasználásának módját és részletes feltételeit is.

A támogatás mértéke

6. §

(1) A pályázatok makro és mikro pályázatokként hirdethetők meg. A makro és mikro pályázatokban elnyerhető támogatás mértékének alsó és felső határát, az elismerhető költségek körét a pályázati felhívás tartalmazza. A makro és a mikro pályázatok között a támogatás és az elvárt saját forrás mértékében van különbség.

(2) Egy projekthez támogatás a rendelet hatálya alá tartozó előirányzatból egy pályázónak csak egy alkalommal ítélhető meg.

Saját forrás mértéke és saját forrásként figyelembe vehető elemek

7. §

(1) Az egy pályázat keretében megvalósuló projekt támogatásához a pályázótól elvárt saját forrás mértéke — ha a pályázati felhívás másként nem rendelkezik — mikro pályázatok esetében a pályázati projekt döntéshozó által elismert költségének legalább 10%-a, makro pályáza-

tok esetében a pályázati projekt döntéshozó által elismert költségének legalább 25%-a.

(2) A pályázó saját forrásként csak számlával és a pályázati útmutatóban meghatározott dokumentumokkal igazolt tényleges költségeket számolhat el.

A pályázatadás szabályai

8. §

(1) Támogatás — a 3. § (5) bekezdésében foglalt eset kivételével — kizárólag pályázati úton nyújtható. A pályázati felhívásokat az OBmB Titkársága évente egyszer hirdeti meg. A pályázati felhívásokat a Minisztérium hivatalos lapjában, a Minisztérium honlapján és legalább egy országos terjesztésű napilapban közzé kell tenni.

(2) A pályázati felhívásnak tartalmaznia kell a támogatási célt és az ennek megvalósítását szolgáló jogcímeket, a pályázat benyújtására előírt határidőt, a pályázat tartalmi és formai követelményeit, a benyújtandó okiratokat és dokumentumokat, adatlapokat és nyilatkozatokat, a támogatás elnyerésének feltételeit, az elbírálási szempontokat, az eljárási szabályokat, a támogatás összegét, a támogatás folyósítására megkötendő szerződés követelményrendszerét.

(3) Egy pályázó csak egy pályázatot nyújthat be, együttműködő partnerként — ha a pályázati felhívás lehetővé teszi, az abban foglalt feltételek szerint — több pályázatban is részt vehet.

(4) Több pályázó együttesen is benyújthat pályázatot. Az ilyen pályázat esetén meg kell jelölni, hogy egymás közötti megállapodás alapján mely pályázó jogosult a képviseletre. Makro pályázatok esetében az együttműködési megállapodás kötelező.

A pályázati felhívás

9. §

A pályázati felhívásnak az alábbiakat kell tartalmaznia:

- a) a pályázat címét vagy megnevezését,
- b) a pályázatot megnevezését,
- c) a támogató megnevezését,
- d) a pályázat jellegét: makro, illetve mikro pályázat,
- e) pályázati komponensek megnevezését,
- f) a pályázati program célját (céljait),
- g) a pályázat tartalmi követelményeit,
- h) a pályázat céljának megvalósítására rendelkezésre álló keretösszeg és a forrás nevesítését,
- i) a támogatás minimális és maximális mértékét,
- j) a megkövetelt saját forrás mértékét és a saját forrásként figyelembe vehető elemek körét,
- k) a pályázat benyújtására jogosultak körét, illetve az abból kizártak körének meghatározását,

- l) a pályázati dokumentáció tartalmát,
  - m) a hiánypótlás lehetőségét,
  - n) a pályázat érvényességének kellékeit,
  - o) a pályázat benyújtásának módját és helyét,
  - p) a pályázat benyújtásának határidejét (hónap, nap, óra),
  - q) a pályázati nyomtatványok (adatlap) igénylésének módját és helyszínét,
  - r) a pályázatok elbírálásának módját és szempontjait,
- a pályázatok elbírálásának határidejét.

A pályázatok formai követelményei

10. §

(1) A pályázatot a pályázati felhívásban meghatározott formában és nyomtatványon kell benyújtani. A pályázatot a pályázati felhívásban megjelölt példányszámban kell benyújtani, világosan megjelölve az eredeti pályázati példányt, illetve a másolatokat.

(2) A pályázati felhívásban megjelölt példányszám mellett a pályázatok elektronikus adathordozón is be kell nyújtani.

(3) A pályázatnak tartalmaznia kell:

- a) a hiánytalanul kitöltött és aláírt pályázati adatlapot,
- b) a pályázati felhívásban és adatlapban megjelölt melléleteket,
- c) a pályázati díj megfizetését igazoló dokumentum másolatát.

(4) A pályázati útmutatóhoz a Kincstár egy ellenőrző listát csatol, amelyen a pályázónak hiánytalanul be kell jelölnie a pályázati felhívásban megkövetelt teljes dokumentáció — pályázati adatlap és kötelező melléletek — meglétét.

A pályázatok benyújtása

11. §

(1) A pályázatok a pályázati felhívásban megjelölt határidőig és megjelölt módon a Kincstárnak a projekt megvalósítási helye szerinti területileg illetékes állampénztári irodáiba postán kell eljuttatni. A pályázati felhívásnak kell tartalmaznia a Kincstár területi állampénztári irodáinak elérhetőségét, az ügyfélfogadás rendjét.

(2) Határidőben benyújtottnak minősül a pályázat, ha azt a határidő utolsó napjáig ajánlott küldeményként postára adták. Ha a határidő utolsó napja munkaszüneti napra esik, a határidő az azt követő legközelebbi munkanapon jár le. Kétség esetén a pályázónak kell bizonyítani azt, hogy a pályázatot határidőben postára adták.

A pályázatok befogadása és a hiánypótlás

12. §

(1) A Kincstár területileg illetékes állampénztári irodája a pályázatok folyamatosan érkezteti, a pályázat befogadásáról — az iktatószám megjelölésével — tájékoztatja a pályázót.

(2) A Kincstár területileg illetékes állampénztári irodája a beérkezést követő 5 munkanapon belül a pályázat az előírt feltételeknek való megfelelését ellenőrzi, a pályázatokat nyilvántartásba veszi.

(3) A pályázatok hiányos benyújtása esetén a Kincstár a pályázót egy alkalommal hiánypótlásra hívja fel. A hiánypótlásra biztosított határidő elmulasztása a pályázónak a pályázat elbírálásából való kizárását eredményezi.

13. §

(1) A pályázat érvénytelen, ha azt a pályázati kiírás alapján pályázni nem jogosult pályázó nyújtotta be. Érvénytelen a pályázat akkor is, ha határidőn túl nyújtották be.

(2) Az érvénytelenségi okok nem orvosolhatók, az érvénytelen pályázat befogadásra alkalmatlan.

A pályázatok elbírálása

14. §

(1) A Kincstár a beérkezett érvényes pályázatok a pályázat befogadásától számított 20 napon belül köteles az OBmB által létrehozott pályázati bíráló bizottságok (a továbbiakban: Bíráló Bizottságok) részére a döntési javaslatához előkészíteni és az OBmB Titkárságának eljuttatni.

(2) A Bíráló Bizottságok a pályázatokkal kapcsolatos szakmai álláspontjukat és döntési javaslatukat a pályázatnak az OBmB Titkárságára érkezésétől számított legkésőbb 20 napon belül a pályázati felhívásban megjelölt bírálati szempontok alapján alakítják ki.

(3) A Bíráló Bizottságoknak a döntési javaslatuk részeként a pályázatok értékelését és az értékelés legfontosabb szempontjait tartalmazó — minden pályázó számára saját pályázata vonatkozásában hozzáférhető — jegyzőkönyvet kell készíteniük. A jegyzőkönyvet a pályázattal együtt kell megőrizni.

(4) A támogatásról szóló döntési javaslat — amennyiben a javasolt támogatás összege alacsonyabb a pályázó által igényeltnél — rendelkezhet olyan módon, hogy meghatározza azokat a projektrészeket, amelyekre a támogatás felhasználható.

(5) A támogatásokról a Bíráló Bizottságok döntési javaslatának ismeretében az OBmB által létrehozott

Program Felügyelő Bizottságnak jóváhagyása alapján a miniszteri biztos 10 munkanapon belül dönt.

A támogatási döntésről szóló értesítés

15. §

(1) A támogatási döntésekről a döntést követő 10 munkanapon belül az OBmB Titkársága adatot szolgáltat a Kincstárnak, valamint a támogatásban részesített pályázatokat közzé teszi az Igazságügyi Közlönyben és a Minisztérium honlapján.

(2) Az elbírálás eredményéről a pályázókat a döntés meghozatalától számított 15 munkanapon belül a Kincstár írásban értesíti. A szerződést a döntésről szóló értesítés kézhezvételétől számított 60 napon belül kell megkötöni. Ez idő alatt a támogatási döntésre az ajánlati kötöttség szabályai az irányadók.

A támogatási szerződés megkötésének feltételei és folyamata

16. §

(1) A döntést követően a támogatási szerződés megkötésének feltételei:

- a) a köztartozás mentességéről szóló dokumentumok benyújtása,
- b) saját, illetve egyéb forrás meglétének dokumentálása,
- c) felhatalmazó nyilatkozat azonnali beszédési megbízás alkalmazására.

(2) Az előirányzat felhasználása érdekében a Kincstár támogatási szerződést készít elő, melyet — a Minisztérium gazdasági vezetője vagy az általa írásban meghatalmazott személy ellenjegyzését követően — a miniszteri biztos ír alá.

(3) A pályázat, a pályázat mellékletei a szerződés elválaszthatatlan részét képezik.

(4) A szerződés aláírásával a kedvezményezett

- a) hozzájárul ahhoz, hogy a köztartozások figyelemmel kísérése céljából adószámát vagy adóazonosító jelét, társadalombiztosítási azonosító jelét, társadalombiztosítási folyószámlaszámát a támogató, illetve a Kincstár megismerje és kezelje,
- b) hozzájárul a pályázat szabályszerűségének és a támogatás rendeltetésszerű felhasználásának a pályázató és jogszabályokban meghatározott egyéb szervek által történő ellenőrzéséhez,
- c) vállalja, hogy a projekt lezárásáig haladéktalanul bejelenti, ha ellene csőd-, felszámolási vagy végelszámolási eljárás indul,
- d) hozzájárul, hogy a nevére, székhelyére, adószámára és társadalombiztosítási folyószámla számára vonatkozó adatait az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal, a Vám- és

Pénzügyőrség, továbbá az Országos Egészségbiztosítási Pénztár, az Országos Nyugdíjfolyósító Igazgatóság, illetve azok szervei az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény 18/C. § (12)—(13) bekezdésében foglaltak szerint megismerjék és kezeljék.

(5) Amennyiben a támogatási döntés kedvezményezettjének mulasztásából vagy neki felróható egyéb okból a támogatási szerződés megkötésére a szerződéskötésre meghatározott 15. § (2) bekezdése szerinti határidő leteltétől számított 20 napon belül nem kerül sor, a támogatási döntés hatályát veszti.

A támogatások folyósításának feltételei és módja

17. §

(1) A támogatások folyósítását a Kincstár a miniszter vagy az általa írásban megbízott személy utalványozása alapján végzi.

(2) A támogatás folyósítása a támogatási szerződésben foglaltak szerint történik.

A támogatás felhasználása, a pályázati támogatás ellenében előírt kötelezettségek teljesítése

18. §

(1) A támogatást a támogatási szerződésben foglaltak alapján a projekt megvalósítása érdekében lehet felhasználni.

(2) A támogatás — a (3) bekezdésben foglaltak kivételével — nem használható fel a kedvezményezettet terhelő adók, illetékek vagy egyéb közteher megfizetésére.

(3) A támogatás — amennyiben a támogatási szerződés kifejezetten eltérően nem rendelkezik — a kedvezményezett munkaviszonyban, illetve munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban álló személy bérének, illetve díjának, valamint azok közterheinek megfizetésére kizárólag akkor arányban használható fel, amekkora arányban e személy a támogatott program megvalósításához szükséges feladatot lát el.

(4) A támogatás felhasználását megfelelő bizonylattal kell igazolni. A bizonylatokon a kedvezményezett képviselőjének a pályázati azonosító feltüntetésével igazolnia kell, hogy a kifizetés a szerződéses feladat teljesítése érdekében történt.

(5) Kedvezményezettet a támogatásból finanszírozott árubeszerzés, illetve szolgáltatás igénybevétele során a közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény rendelkezései értelmében közbeszerzési kötelezettség terhelheti.

(6) Az előirányzatból támogatott projekt megvalósítása során létrehozott, illetve megszerzett tárgyi eszköznek minősülő vagyontárgyat kötelező leltárba venni, amely a támogatási szerződés aláírásától számított három éven belül csak a támogató előzetes jóváhagyásával idegeníthető el.

A pályázati projekt és a támogatási szerződés módosítása

19. §

(1) A pályázati projekt és a támogatási szerződés módosítására csak a kedvezményezettnek fel nem róható okból kerülhet sor. A kedvezményezett az elfogadott projekthez képest bármilyen eltérő megvalósítási szándékot azonnal (a változást előidéző tényről való tudomásszerzést követően azonnal) köteles írásban, módosítási kérelem formájában jelezni a Kincstárnak.

(2) A Kincstár a hozzá benyújtott szerződésmódosításra irányuló kérelmet javaslatával együtt az OBmB Titkárságához továbbítja.

(3) Az OBmB Titkársága a hozzá megküldött szerződés módosításra irányuló kérelmet, valamint a Kincstár javaslatát a kézhezvételtől számított 10 munkanapon belül értékeli és a támogatásra vonatkozó javaslatával együtt továbbítja a miniszteri biztos részére.

(4) A szerződés módosításáról — a Kincstár javaslatának ismeretében — a miniszteri biztos dönt.

(5) Amennyiben a szerződésmódosításra irányuló kérelmet elutasították a kedvezményezettnek az érvényes feltételek szerint kell a projektet megvalósítania és a pénzügyi-szakmai beszámolót elkészítenie.

A támogatás elszámolása

20. §

(1) A kedvezményezett a folyósított támogatás szerződés szerinti felhasználásáról a projekt befejezését követő 60 napon belül részletes szakmai beszámolóval és pénzügyi összesítővel köteles elszámolni a Kincstárnak.

(2) Az elszámoláshoz az eredeti számla másolatát, valamint készpénzes kifizetésnél a kiadási pénztárbizonylat másolatát, átutalásnál az átutalási megbízás másolatát, valamint önrész esetén az azt igazoló dokumentumokat is csatolni kell.

(3) A támogatás felhasználását igazoló bizonylat-másolatokon kívül a Kincstár jogosult a kedvezményezettől egyéb olyan dokumentumokról is másolatot kérni, amelyek a támogatási összeg támogatási célnak megfelelő felhasználását igazolják.

A támogatás felhasználásának ellenőrzése

21. §

(1) A támogatás szerződésszerű felhasználása, a kedvezményezett szabályszerű elszámolása, illetve a projekt tényleges megvalósítása a kötelező számszaki, valamint a tartalmi — dokumentációs, illetve helyszíni — ellenőrzéssel valósul meg. Ellenőrzésre a támogatás folyósításáig (előzetes ellenőrzés), a támogatás felhasználása során folyamatba épített módon (közbenső ellenőrzés) és a támogatás

folyósításának megszűnését követő három naptári éven belül utólagosan is (utóellenőrzés) sor kerülhet.

(2) A támogatási döntés kedvezményezettje köteles a támogatás forrásainak felhasználását ellenőrzés céljából a könyvviteli elszámolásaiban elkülönítetten és naprakészen nyilvántartani, az ellenőrzésre feljogosított szervek megkeresésére az ellenőrzés lefolytatásához szükséges tájékoztatást megadni.

(3) A támogatás felhasználását a Kincstár a benyújtott pénzügyi elszámolás (részteljesítés esetén részelszámolás) alapján pénzügyi szempontból ellenőrzi.

(4) A pénzügyi ellenőrzés magában foglalja a támogatási szerződésben meghatározott teljes költségvetéssel való elszámoltatást.

(5) A támogatás felhasználásának tartalmi, szakmai ellenőrzése során a támogató — bűnmegelőzési és közigazgatási szakemberek igénybevételével — a támogatásnak a pályázati kiírás céljának megfelelő és a projekt megvalósításához szükséges felhasználását részleteiben ellenőrzi. A kedvezményezett által az adatlap vagy elszámolás mellékleteként megküldött dokumentum kiegészítéseként a támogató, illetve a Kincstár nyilatkozatot, bizonylati másolatot, illetve egyéb dokumentumokat kérhet be.

(6) A támogatás szerződésszerű felhasználása a projekt megvalósításával egyidejűleg, vagy azt követően annak helyszínén is ellenőrizhető. A helyszíni ellenőrzés alkalmával különösen vizsgálni kell a támogatás hasznosulását. A helyszíni ellenőrzés eredményéről jegyzőkönyvet, jelentést kell készíteni.

A támogatási szerződés megszüntetése, a támogatás visszafizetése és egyéb szankciók

22. §

(1) Amennyiben a támogatott projekt megvalósítása meghiúsul, tartós akadályba ütközik, vagy a szerződésben foglalt ütemezéshez képest késedelmet szenved, ezt a kedvezményezett haladéktalanul köteles jelenteni a Kincstárnak.

(2) A támogatás nem rendeltetésszerű, a szerződéssel ellentétes, illetve attól eltérő felhasználását az ellenőrző szerv a kedvezményezettel közösen készített jegyzőkönyvben rögzíti, és haladéktalanul javaslatot tesz a szükséges intézkedések megtételére.

(3) Támogató egyoldalú, írásban előterjesztett jognyilatkozatával a szerződéstől való elállásra jogosult, ha az alábbi okok közül bármelyik bekövetkezik

a) a támogatási szerződésben rögzített időbeli ütemezés első határidejétől számított harminc napon belül a projekt megvalósítása a kedvezményezettnek felróható okból nem kezdődik meg, illetve a kedvezményezett a támogatás igénybevételét nem kezdeményezi, és késedelmét ezen idő alatt írásban sem menti ki,

b) a kedvezményezett a pályázat benyújtása, illetve a szerződés megkötése folyamán a pályázat szakmai, pénzügyi tartalmát érdemben befolyásoló valótlan, hamis adatot szolgáltatott,

c) a kedvezményezett a támogatást nem a szerződésben meghatározott célra használja fel,

d) a projekt teljesítése a kedvezményezettnek felróható okból veszélybe kerül, illetve a kedvezményezett — neki felróható okból — nem teljesíti a szerződésben vállalt kötelezettségeit, továbbá a projekt meghíúsulását vagy tartós akadályoztatását előidéző körülmény a kedvezményezettnek felróható okból következett be,

e) a kedvezményezett a szükséges jognyilatkozatok bármelyikét visszavonja.

(4) Az elállást tartalmazó jognyilatkozatot tértivevényes küldeményként kell postára adni. Amennyiben a támogató eláll a szerződéstől, a kedvezményezett köteles a támogatási összegnek a folyósítás napjától a visszafizetés napjáig, az elállás napján érvényes jegybanki alapkamat kétszeresével növelt összegét, az elállást tartalmazó jognyilatkozat kézhezvételétől számított nyolc munkanapon belül a támogatónak visszafizetni a Minisztérium 10032000-01220122-50000005 számú fejezeti kezelésű előirányzat felhasználási keretszámlájára.

(5) Amennyiben a támogatott projekt megvalósítása a támogató által elismerten a kedvezményezettnek fel nem róható okból meghíúsul, vagy tartós akadályba ütközik, az igénybe vett támogatási összeget a kedvezményezett a támogató erről szóló értesítésének kézhezvételétől számított 8 munkanapon belül köteles visszafizetni a Minisztérium 10032000-01220122-50000005 számú fejezeti kezelésű előirányzat felhasználási keretszámlájára.

(6) A támogatás visszavonása, illetve a támogatási szerződéstől való elállás esetén a már kifizetett támogatási összeg, továbbá annak kamata megfizetésére irányuló visszakövetelés érvényesítése azonnali beszédési megbízás alkalmazásával is történhet, melyet a támogatás forrása-ként meghatározott előirányzat javára kell teljesíteni.

(7) A kedvezményezett az adólevonási jogosultságában bekövetkezett változást a támogatási szerződés módosítása érdekében haladéktalanul köteles a támogatónak írásban bejelenteni. Az általános forgalmi adóra igénybe vett támogatás összegét a támogatási szerződés módosításakor rögzítendő módon a kedvezményezett köteles visszafizetni.

(8) Az előirányzatból támogatott projekt megvalósítása során létrehozott, illetve megszerzett tárgyi eszköznek minősülő vagyontárgyaknak a támogató előzetes jóváhagyása nélküli, három éven belüli elidegenítése esetén a bevételből a támogatás arányának megfelelő, de legalább a támogatással azonos összeget kell az előirányzat javára befizetni az értékesítést követő öt munkanapon belül.

A támogatási program lezárása

23. §

(1) A pályázati projekt lezárása — a támogatott pályázati cél szerződés szerinti megvalósulását követően — a kedvezményezettnek a megvalósításról szóló írásbeli szakmai beszámolójának, továbbá a projekt teljes költség-

vetésének elszámolásáról készített pénzügyi összesítő támogató általi elfogadásával valósul meg. Erről a tényről a támogató külön írásbeli értesítést nem küld a kedvezményezettnek.

(2) Amennyiben a támogató a szakmai vagy a pénzügyi elszámolást nem fogadja el, írásban, határidő kitűzésével hiánypótlásra szólíthatja fel a kedvezményezettet, aki köteles a felhívásnak eleget tenni.

Záró rendelkezések

24. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

Dr. Bárándy Péter s. k.,
igazságügy-miniszter

Az oktatási miniszter 14/2004. (V. 7.) OM rendelete

**a Nemzeti, etnikai kisebbség óvodai nevelésének
irányelve és a Nemzeti, etnikai kisebbség iskolai
oktatásának irányelve kiadásáról szóló
32/1997. (XI. 5.) MKM rendelet módosításáról**

A közoktatásról szóló — többször módosított — 1993. évi LXXIX. törvény 94. §-a (1) bekezdésének a) pontjában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

1. §

A Nemzeti etnikai kisebbség óvodai nevelésének irányelve és a Nemzeti, etnikai kisebbség iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló — többször módosított — 32/1997. (XI. 5.) MKM rendelet 2. számú mellékleteként kiadott Nemzeti, etnikai kisebbség iskolai oktatásának irányelve III. RÉSZ „RÉSZLETES KÖVETELMÉNYEK KISEBBSÉGENKÉNT” című G) fejezete az e rendelet *mellékleteként* kiadott

„2. Szerb népismeret”

ponttal egészül ki.

2. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

Dr. Magyar Bálint s. k.,
oktatási miniszter

Melléklet a 14/2004. (V. 7.) OM rendelethez

**„2. Szerb népismeret
(Minden oktatási forma számára)**

Fejlesztési feladatok a 4. évfolyam végén

Történelmi és földrajzi ismeretek

Fejlesztési feladatok	Tevékenységek
A családi és közeli rokoni kapcsolatok felismerése, megnevezése. A családtagok egymás közötti kapcsolatai (szülő-gyerek, nagyszülő-unoka, testvér).	A rokonsági fokozatok megnevezése anyanyelven. A családdal kapcsolatos dokumentumok (fotók, emlékkönyvek) gyűjtése. Saját családjában a szűkebb és tágabb rokonsági fokozat megnevezése.
A lakóhely természeti szépségei, kulturális értékei. A szerb családi ház jellegzetessége.	A településen lévő házak, lakberendezés összehasonlítása. A település szerb nevének (felirat), az Iván napi koszorú, ikon és mécses szerepének bemutatása.
Magyarország tájai és szerb kulturális emlékhelyek egy-egy tájegységben.	Néhány szerb épület, kulturális emlék megjegyzése egy-egy tájegységben. Tablóképzés Magyarország tájairól és szerb emlékhelyekről.
Állami szimbólumok, jelképek.	Magyar és szerb zászlók, himnuszok, címerek felismerése. A himnuszok (aktuális és régi szerb) szövegének és dallamának eléneklése.

Kultúra

Fejlesztési feladatok	Tevékenységek
A szerb családi események jellegzetessége. Születés, znamenje, keresztelõ, eljegyzés, esküvõ.	Az események szerb jellegének felismertetése (pl. búza, kereszt). Fényképek gyűjtése a családi ünnepekrõl. Meséljen róluk. Az ünnepekhez kapcsolódó, 8–10 mondóka, szólás, rigmus elmondása.
Egyházi ünnepekkel kapcsolatos hagyományok, rítusok a családban. Pravoszláv ünnepeink (Karácsony, Újév, Húsvét, Pünkösd).	Házszentelés, slava, karácsonyi kalács, cesnica, vrbica, citulja tojásfestés, parastos, koljivo-hoz kötõdõ hagyományok ismerete. Materice-Oci-Detinci népszokás felelevenítése. A gregoriánus és julianus naptár összehasonlítása. Hogyan ünnepel a család – elmesélése vagy lerajzolása. Speciális ünnepi ételek készítése felnõttek segítségével. (pl. zdravlje). Tudja a jelentõsebb ünnepek dátumát.
Népmûvészet – kézmûvesség – népzenei hagyományok. Néptánc. Egyházi ének.	Népmûvészeti tárgyak (hímzés, szõttes...) keresése otthonában, környezetében. Ismerkedés a népi hangszerekkel. Tudjon néhány népdalt, gyermektáncot.
Munkához, évszakokhoz, idõjáráshoz kapcsolódó szerb ünnepi népszokások (dodole, moba, pudarina). Improvizatív jellegû táncok és szertartások.	A szokásokról készült szemelvények olvasása. Egyszerû táncos mozgáselemek megtanulása, bábok és maszkok készítése. Tudja a szokások idejét, eseményeit, szerepét. 2-3 mondóka megtanulása, ritmizálása.

Fejlesztési feladatok	Tevékenységek
Szerb nyelvű sajtótermék olvasása.	Szerb nyelvű gyermeklapok olvasása. Szerb Narodne Novine gyermekrovatának figyelemmel kísérése. Az egyes írások ismertetése, a beszédkésztség fejlesztése az olvasott cikkek segítségével. A hetilap gyermekrovatának olvasása.

Fejlesztési feladatok a 6. évfolyam végén

Történelmi és földrajzi ismeretek

Fejlesztési feladatok	Tevékenységek
Szerb lakta települések megnevezése és térképen történő felismerése. A lakóhely földrajzi jellemzői, a település társadalmi összetétele. A szülőhely régi dűlőnevei.	Adatok gyűjtése tanári irányítással, a jellemző foglalkozások megismerése és anyanyelven történő megnevezése. A szerbek lakta település földrajzi adottságainak megismerése. Tanulmányi kiránduláson a természetvédelmi munka megfigyelése. A lakóhely legfontosabb földrajzi sajátosságainak bemutatása. Egy szerb család és közösség mindennapjainak ismertetése, hajdani és mai életmódjának összehasonlítása. Helyszínek megtalálása a térképen.
Az életmód változásának megfigyelése irodalmi és történelmi szemelvények alapján.	Betekintés a szerbek fejlődéstörténetébe. Néhány fontos esemény elmondása.
Sorsfordulók, történelmi események: – Cirill és Metod szerepe – Az önálló szerb egyház létrehozása, – Dusan cár törvénykönyve – Rigómezei csata – 1690-es szerb vándorlás – 1804-es felkelés	Térkép és időszalag használata. Egy-egy sorsforduló, történelmi esemény bemutatása, dramatizálása. Részvétel évfordulókon, megemlékezéseken.
Az egykori Jugoszlávia, Pannónia területeinek természetföldrajzi jellemzése (Vajdaság, Fruska gora, Sumadija Novi Sad) földrajzi fekvése és jelentősége.	Ismerkedés a szerb tájjal és szerb vidékkel. Földrajzi, irodalmi és képzőművészeti források felhasználása, értékelése. Képzőművészeti alkotások és irodalmi forrásmunkák gyűjtése a jellegzetes szerb tájakról.

Kultúra

Fejlesztési feladatok	Tevékenységek
Szerb népviseletek: – motívumok, – színek	A szerbiai táj (Sumadija) és a szülőhelye népviseletének felismerése. A legjellemzőbb férfi és női öltözék tartozékainak megnevezése (pl. subara, opanke).
Jellegzetes szerb ételek: (sütemény, főételek, saláták...)	A mindennapokhoz, ünnepekhez, hagyományokhoz kapcsolódó étrend összeállítása. Szerb ételek keresése a szakácskönyvekből (burek, gyuvecs, ajvar...).

Fejlesztési feladatok	Tevékenységek
A mai szerb irodalmi nyelv a nyelvújító mozgalom sikerének eredménye. Vuk Karadzic művei, a szerb nyelv és helyesírás megújításában betöltött szerepe.	Az olvasottak önálló elbeszélése saját szavaival. Tájékozottság Vuk Karadzic nyelvújító tevékenységéről. Az „Írj, ahogy beszélsz...” szabály alkalmazása. Nebojsa Mitric a Tabánban lévő Vuk Karadzic mellszobrának felismerése.
A hazai szerbség szellemi, kulturális és egyházi központjai: Budapest.: Tabán, Rácváros, Illés-forrás, Thökölyanum, Szt.György templom. Szentendre: Egyháztörténeti Múzeum, „Beogradska”- székesegyház, Jakov Ignjatovic szülőháza és mellszobra, a Szerb Tanítóképző.	Ismerjen híres személyeket, nevezetes épületeket. A „zaduzbina” fogalmának és a szerbek történetében betöltött szerepének elmondása. A városok nevezetességeinek felsorolása. Szemelvények olvasása Kovacek: „Thökölyanumi történetek” vagy „A száz legismertebb szerb” című könyvből.

Fejlesztési feladatok a 8. évfolyam végén

Történelmi és földrajzi ismeretek

Fejlesztési feladatok	Tevékenységek
Nép – nemzet – nemzetiség. Nemzetiségi kisebbség, etnikum. Magyar–szerb együttélés. Anyország, anyanemzet.	A többségi nép és a kisebbség, a kisebbség-anyanemzet kapcsolata, őshaza, a migráció jelensége, hazaszeretet és a kisebbségi tudat megjelenési formái. A kisebbségi lét és hovatartozás ismerete. Azonosságtudat, kettős kötődés.
Az asszimiláció. A nyelvi asszimiláció	Az asszimiláció okai, jellemzői, fokozatai és irányai, ismerje az asszimiláció társadalmi összefüggéseit.
A szerbek ma Szerbiában, az egykori Jugoszláviában és a szomszédos államokban.	Az országhatár és a nép, népcsoportok területi elhelyezkedésének bemutatása térképen. Legyen tisztában a diaszpóra fogalmával.
Szerbia és Montenegró régiói azok földrajzi és néprajzi sajátosságai. Szerbia és Montenegró tájegységei, közigazgatási központjai, fontosabb városai, Szerbia és Montenegró természeti szépségei és gazdagsága, turisztikai nevezetességei.	Ismerkedés a szerbek lakta településeken élő emberek életével, a népművészet értékeivel, valamint Szerbia és Montenegró jelentősebb központjaival (Beograd, Novi Sad, Nis, Kragujevac, Podgorica, Lovcen) hangfelvétel, filmek, fényképek segítségével. Képek gyűjtése a jellemző tájegységekről. Kiadványok, tablók készítése az ország idegenforgalmi látványosságairól, nevezetességeiről.
Az Adriai tengerpart nevezetesebb helyei, fontosabb városai.	Ismerkedés az Adriai tengerpart természetföldrajzának legjellemzőbb vonásaival (Boka Kotorska, Sveti Stefan...). Az Adriai tengerpart sajátosságainak ismerete és bemutatása (mediterrán jellegzetességek).
A szlávok őstörténete, az önálló szerb állam létrejötte és bukása.	Őshaza. A kereszténység felvételének nyomon követése. A feudális viszonyok megszilárdulásának figyelemmel kísérése. Nemanjic dinasztia, Stevan Prvovencani (1217), Szent Száva (1219),

Fejlesztési feladatok	Tevékenységek
	Dusan, Knez Lazar (1389). A szlávok életének és harcmódjának és a törzsek neveinek ismerete. A dinasztia által építtetett „zaduzbina”-k felismerése.
A szerbek migrációja a XIV–XV. században. Élet az Oszmán Birodalomban. A szerbek Magyarországra történő ún. nagy betelepülése 1690.	„Despotovina”, Despot Stefan Lazarevic és Zsigmond király együttműködési kísérlete a török elleni harcban. Szemelvények és térképhasználat segítségével a szerbek török elleni harcának nyomon kísérése. Történeti korba helyezze el a sajkásokat, Despot S. Lazarevic, Srpski Kovin, Grabovac kolostorokat, valamint Arsenije III. Carnojevic pátriárka tevékenységét.
A kisebbségek jogai és kötelezettségei Magyarországon. Szimbólumok használata, névhasználat. Nyelvhasználat. A kisebbségeket érintő törvények. Magyarország kisebbségi politikája. EU integráció jelentősége.	Tudatosan alkalmazza az egyéni és kollektív jogok fogalmát. Tartsa számon a család és a kisebbség nemzeti ünnepeit. A kisebbségi léthez kapcsolódó törvények alapvető kitételeinek ismerete. Ismerje és használja a szerb szimbólumokat, valamint a családi és nemzeti ünnepek megülését rendjét, jelentőségét és hagyományait. Iskolai fórum szervezése e témakörben. Részvétel a regionális és az országos rendezvényeken.

Kultúra

Fejlesztési feladatok	Tevékenységek
A görögkeleti (pravoszláv) szerb vallás és a hit kapcsolata.	Vesse össze a kereszténység és más vallások tanításait. A római katolikus és a görögkeleti (pravoszláv), valamint a görög katolikus vallás összehasonlítása. A szerbség és a pravoszláv vallás összefonódása. A szerb nemzeti egyház megtartó ereje és szerepe a diaszpórában élő szerbek életében.
A középkori szerb kultúra: – építészet- a ras-i, a szerb bizánci, a moravai iskola, – a freskó- és ikonfestészet jellemzői.	Az építészeti stílusok felismerése: – Hilandar, – Studenica, – Zica, – Ravanica, – Manasija Képek, videofelvételek vagy kirándulási élmények alapján beszélgetés a kolostorokról.
Szerb képzőművészet, építészet Magyarországon a XVIII. században.	Ismerje fel a barokk és a klasszicizmus jegyeit (pl. templomok, rézkarc...) Ikonfestők: V. Ostovic, T. Gruntovic, M. Zivkovic, D. Popovic művészetének felismerése egy-egy mű alapján.
A nagy szerb zeneszerzők életműve. Népzene. Zenei ismeretek, éneklés, zenehallgatás. Szerb népdalok, lakóhelye népdalai. Jeles napok zenéje.	A dalok hangulatának megfelelő éneklése. Népdalok éneklése emlékeztető. Tudjon K. Stankovic életéről és tevékenységéről. Ismerje Vujicsics Tihamér népdalgyűjteményét. Tudjon 5-10 népdalt szépen, kifejezően énekelni szólóban vagy kórusban.

*Fejlesztési feladatok a 10. évfolyam végén***Történelmi és földrajzi ismeretek**

Fejlesztési feladatok	Tevékenységek
Az 1804. és az 1815. évi szerb felkelés. Az ország fejlődése 1815–1858-ig A Crna Gora-i állam fejlődése. A magyarországi szerbek története az első világháborúig.	A felkelés menete és sajátosságai, a gazdasági és társadalmi változások elemzése. Crna Gora történelmi sajátosságainak tanulmányozása. Szellemi, kulturális közművelődési virágkor bemutatása: – iskolák, gimnáziumok, – Matica srpska, – Novine, Letopis. Karadorde Petrovic és Milos Obrenovic szerepének bemutatása. I. Petar Petrovic és II. Petar Petrovic Njegos jelentőségének kiemelése. A reformkori magyar és szerb kulturális, illetve szellemi élet összevetése.
Szerbek az 1848–1849-es forradalomban.	Legyen tisztában a májusi országgyűlés és a Szerb Vajdaság jelentőségével. Karadorde Petrovic és Milos Obrenovic szerepének bemutatása. I. Petar Petrovic és II. Petar Petrovic Njegos jelentőségének kiemelése.
Szerbia és Crna Gora története az első világháborúig. Szerbia határain kívül élő szerbek története. Az államhatárok alakulása a Balkán félszigeten és Délkelet-Európában	A királyság kikiáltása és a parlamentáris polgári demokrácia működésének elemzése. Bosznia és Hercegovina, Dalmácia, Horvátország, Szlavónia és Magyarország történetének tanulmányozása és elemzése. Az Obrenovic és Karadordevic dinasztia politikájának, valamint az annexiós válság és a balkáni háborúk történeti szerepének jellemzése. S. Miletic mozgalmának kiemelése.
Szerbia, Crna Gora az I. világháborúban és az SzHSz Királyság létrejötte. Jugoszlávia története napjainkig.	Tudatosan alkalmazza a honvédő háború, az „albániai Golgota” és a „Szaloniki front” fogalmakat. Gazdasági és politikai változások elemzése. Az ellenállás módjai. Péter király szerepének jellemzése. Jasenovac, a szerb tragédia jelképe. Egy-egy modern irodalmi alkotás alapján beszélgetés a korszakról.
A hazai szerbség története 1920-tól napjainkig.	Magyarországról való visszatelepülés, létszámcsökkenés. A települések depopulációja. A gyorsuló asszimiláció okainak feltárása. A tanulók felkészítése, hogy a hazai kisebbségi életet nem ismerő kortársaival beszélgetve, (vitatkozva) hitelesen bemutassa a kisebbségek jogait, a mindennapok problémáit.
Az 1993. évi LXXVII. A nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló törvény.	Ismerje az állami, kormányzati és társadalmi intézmények a kisebbségi jogokkal kapcsolatos hatáskörét és a kulturális autonómia fogalmát.

Kultúra

Fejlesztési feladatok	Tevékenységek
A szerb képzőművészet a XIX–XX. században. Ikonfestők, zeneszerzők, festők, szobrászok és irodalmárok munkáinak tanulmányozása.	Személyes élmények, érzelmek kifejezőképességének fejlesztése. Művekről alkotott vélemény megfogalmazása, pl. Matica srpska kiadványai. A tanult művészeti ágak legjellegzetesebb vonásainak összefoglalása egy-egy kiemelkedő alkotás alapján (pl. Na Drini Cuprija).
A szerbek országos intézményei Magyarországon: – kulturális, – egyházi, – politikai.	Tudja, hogyan működnek a következő intézmények: szerb kisebbségi önkormányzatok, iskolák, alapítványok, egyesületek. A település delegált képviselőinek felsorolása. A hazai szerb kulturális örökség tanulmányozása.

Fejlesztési feladatok a 12. évfolyam végén**Történelmi és földrajzi ismeretek**

Fejlesztési feladatok	Tevékenységek
Jelenismeret – Jugoszláviától, Szerbia és Montenegróig, a rendszerváltás földrajzi, etnikai, vallási és kulturális problémái, az államforma változásai.	Az első, második és harmadik Jugoszlávia felépítésének tanulmányozása. Szerbia és Montenegró államközössége kialakulásának menete. Az etnikai, vallási és kulturális megosztottság okainak feltárása. A délszláv (jugoszláv) államforma átalakulásainak ismerete. Szerbia és Montenegró államközössége alapvető demokratikus intézményeinek felsorolása. Az etnikai, vallási és kulturális megosztottság okainak ismerete.
A szerbek élete és kultúrája Szerbiában és határain kívül a XX. században és a XXI. század elején.	A különböző tudományok és művészetek jeles képviselőinek és munkásságuknak tanulmányozása. A művészetek és tudományok egy-egy kiemelkedő teljesítményének ismerete (pl. Ivo Andric, Nikola Tesla, Ivan Mestrovic...).
A szerb kisebbség élete a mai Magyarországon: – érdekérvényesítés, érdekképviselőlet lehetőségei, – az anyanemzettel és a diaszpórával való kapcsolat-tartás lehetőségei és módjai, – az önazonosság vállalása és a kettős kötődés kérdése, – a hagyományok ápolásának és átadásának nehézségei (vegyes házasságokban, szórványban), – a kis létszám és a csökkenő gyermekszám korlátai – az ön- és továbbképzésben az anyanyelv és kultúra ápolásának és fejlesztésének igénye.	A magyarországi szerb kisebbség történelmi, tárgyi és szellemi örökségének, értékeinek bemutatása. Az önazonosság tudatos vállalásához szükséges készségek és életvitel ismeretek fejlesztése: – a mai kisebbségi szabályozók tanulmányozása, – saját vélemény kialakítása az önazonosságról és a jövőről, – adatok gyűjtése a szerb diaszpóra életéről, – a kettős kötődés és a hagyományok ápolásának fejlesztése a vegyes házasságokban és a kis létszámú, szórvány közösségekben, – életutak felvázolása az ön- és továbbképzés, valamint az anyanyelv és kultúra fejlesztésének tükrében, – a tudatos életvitelhez szükséges ismeretek készségek kialakítása, – a mindennapi élet megfigyelésével ismeretek gyűjtése és elemzése, illetve feldolgozása, civilizációnk normáinak ismerete.

Kultúra

Fejlesztési feladatok	Tevékenységek
A magyarországi szerb közösség hagyományos ünnepei és kulturális rendezvényei: – kulturális emlékhelyek, programok (Szentendre, Grábóc, festőkolónia, Szt. Száva akadémia), – országos rendezvények (Szt. Száva, Szt. Vid napja), – médiák (hetilap, rádió, tv, kalendárium), – kulturális és művészeti egyesületek (J. Ignyátovity alapítvány, Joakim Vujity Színház), – civil szervezetek (Szerb Demokratikus Szövetség, folklór egyesületek).	A magyarországi szerb közösség hagyományos ünnepei és rendezvényei jellegének bemutatása, a rendezvényeken való részvételt követően, azok személyes élményeken alapuló értékelése. A festőkolónia tárlatainak megtekintése. Egy-egy kiemelkedő alkotás elemzése. Aktív részvétel a Szt. Száva napi rendezvényeken. Szt. Száva mint az iskolák védőszentje. A hetilap fiataloknak szóló rovatának figyelemmel kísérése. Cikkek írása a kisebbségi médiákba. Részvétel egy folklór egyesület munkájában. Egy darab megrendezése az iskolai színjátszó kör szervezésében. A civil szervezetek tevékenységi körének figyelemmel kísérése.

Српски народопис

(За све типове школа)

Развојни задаци на крају 4. разреда

Знање из историје и географије

Развојни задаци	Активности
Препознавање и именовање назива родбинских веза (родитељ- дете, баба- деда, унуци, брат, сестра). Природне лепоте и културне вредности родног места. Особености српских кућа, станова. Природне лепоте Мађарске и српска културна баштина у појединим пределима. Државни симболи, грбови.	Именовање назива родбинских веза на матерњем језику. Сакупљање документе везаних за породицу (слике, споменар). Именовање назива породичних веза у ужој и широј породици. Упоређивање свог дома са кућама насеља (ентеријер и екстеријер). Препознавање српског назива насеља и значење иванданског венца, славске иконе и кандила. Препознавање неколико српских културних споменика унутар подручја. Припремање таблоа о пејзажима Мађарске и о српским споменицима. Познавање грбова, мађарске и српске заставе, зна текст и мелодију актуелне и старе српске химне.

Култура

Развојни задаци	Активности
Особености догађаја код Срба. Рођење, знамење, крштење, веридба, венчање. Породичне традиције везане за црквене празнике и ритуале. Православни празници (Божић, Нова година, Ускрс, Духови). Народна примењена уметност, домаћа радиност. Фолклор. Црквено појање.	Препознавање особености српских породичних догађаја (нпр. пшеница, крст). Сакупљање слика и прича о породичним празницима. Треба да зна 8 – 10 изрека, бројалица, брзалица у вези тих догађаја. Треба да познаје обичаје: славску и богојављенску водицу, божићни колач, здравље, чесницу, врбицу, ускршња јаја, парастос, читуљу, кољиво и традиције везане за ове обичаје. Обнављање обичаја: Материце – Оци – Детинци. Упоређивање грегоријанског и јулијанског календара. Треба да исприча и нацрта како се породица припрема за празник и уз помоћ одрасле особе припреми неко српско национално јело (нпр. здравље) и- запамти датум значајних празника Треба да потражи у кући и у својој околини предмете кућне радиности (вез, тканина, керамика) да се упозна са народним инструментима (тамбурица, фрула, гусле) и да зна неколико дечјих народних песама и игара.

Развојни задаци	Активности
Обичаји код Срба у Мађарској везани за рад и годишња доба, (до доле, моба, пударине). Импровизоване игре, обреди.	Читање одломака о обичајима, учиње једноставних покрета народних игара, прављење лутке и маске. Треба да зна време, улогу и догађаје обичаја, научи и ритмички отпева 2–3 брзалице.
Читање српске писане штампе Српских народних новина.	Треба да чита српске дечје новине и прати дечју страну Српских народних новина, коментарише поједине чланке и помоћу њих да развија способност говора. Писање извештаја о једној школској приредби.

Развојни задаци на крају 6. разреда

Знање из историје и географије

Развојни задаци	Активности
Именовање и препознавање српских насеља на географској карти. Географске карактеристике места становања, друштвени састав насеља. Стари називи „атара” родног места.	Сакупљање података и помоћу упутства наставника упознавање карактеристичних занимања и именовање на матерњем језику. Упознавање географских карактеристика српских насеља. На екскурзији запазања у вези заштити човекове средине (околине)
Препознавање промена начина живота на основу историјских и књижевних текстова (одломака).	Треба да прикаже главне географске карактеристике места становања, да прича о свакодневници једне српске породице и средине, да зна да упореди некадашњи и данашњи начин живота, и да потражи српска места на географској карти.
Прекретнице, историјски догађаји: – улога Тирила и Метода – стицање самосталности Српске православне цркве – Душанов законик – Косовска битка – велика сеоба Срба – Српски устанак (1804)	Употреба географске карте, хронолошко оријентисање. Приказивање и драматизација појединих догађаја. Познавање годишњица, обележавање значајнијих догађаја Стицање увида у историјски развој Срба, препричавање неколико важних догађаја.
Природно - географске карактеристике Панонске области у Југославији (Војводина, Фрушка Гора, Шумадија). Географски положај и значај Новог Сада.	Упознавање српских крајева и подручја, коришћење и анализа географских, књижевних и уметничких извора, сакупљање ликовних и књижевних извора о значајним српским подручјима

Култура

Развојни задаци	Активности
Српска народна ношња: – мотиви – боје. Карактеристична српска јела (колачи, главна јела и салате ...). Данашњи књижевни српски језик је резултат језичке реформе. Просветитељска улога и дело Вука Караџића у обнови српског језика и правописа.	Препознавање народне ношње шумадијског краја и завичаја. Познавање назива најкарактеристичнијих делова мушке и женске народне ношње (шубара, опанке) Састављање јеловника традиционалних јела за празнике. Откривање српских јела у куварима (бурек, ђувеч, ајвар) Препричавање читаног дела својим речима, обавештеност о језичкој обнови и улози Вука Караџића, примена правила: „Пиши као што говориш” Посета споменика Вука Караџића у Табану дело Небојше Митрића
Културни, интелектуални и верски центри Срба у Мадарској. – Будимпешта – Табан – Српски град (варош) – Текелијанум – Илијин бунар – Пештанска црква посвећена Великомученику Светом Георгију – Сентандреја – Црквено – уметнички музеј – „Београдска” саборна црква – родна кућа и биста Јакова Игњатовића - зграда српске Препарандије (Учитељска школа).	Препознавање знаменитих личности и зграда, познавање појма „задужбине” и улоге задужбина у историји Срба. Посета знаменитости градова, читање одлоака из књиге Б. Ковачека „Текелијанумске приче” или из књиге „100 најзнаменитијих Срба”

Развојни задаци на крају 8. разреда

Знања из историје и географије

Развојни задаци	Активности
Народ - нација- народности. Националне мањине, етницитет, коегзистенција Срба и Мадара. Матична држава, матични народ.	Повезаност већинског народа и мањине; однос мањине и матице; прадемошина; миграција, однос између родољубља и мањинске припадности. Познавање припадности и начина живота мањине: Идентитет И двоструко повезивање.

Развојни задаци	Активности
Асимилација, језичка асимилација.	Познавање узрока, карактеристика, праваца, фаза и друштвених интеракција асимилације.
Живот Срба у Србији, у бившој Југославији и у суседним државама.	Приказивање територијалне распрострањености народа, народности на географској карти, познавање појма дијаспоре.
Географске и етнографске специфичности регија Србије И Црне Горе. Области и државно-управни центри, важнији градови. Природне лепоте, економија и туристичке знаменитости Србије и Црне Горе.	Упознавање живота људи у српским насељима и сакупљање вредности народне уметности. Упознавање најзначајнијих центара Србије и Црне Горе (Београд, Нови сад, Нис, Крагујевац, Подгорица, Ловцен) помоћу аудио снимака, филмова, фотографија. Сакупљање фотографија о карактеристичним крајевима. Израда таблоа и проспеката о туристичким знаменитостима државе.
Најпознатија места, вазнији градови Јадранског мора,	Упознавање важнијих карактеристика и природних лепота Црне Горе (Бока Которска, Сфети Стефан). Познавање и представљање специфичности Јадранске обале (медитеранске специфичности).
Праисторија Словена, настанак и пад средњовековне Самосталне српске државе.	Прадомовина, познавање историје од покрштавања Словена до учвршћивања феудалних односа. Познавање личности династије Немањића: С. Првовенчани (1217), Свети Сава (1219), Цар Душан, кнез Лазар (1389) Препознавање живота и начина ратовања Словена.
Миграције Срба у. веку. Живот у Отоманском царству. Велика сеоба Срба 1690 на територију Мадарске.	Зна за деспотовину и покушај деспота Стефана Лазаревића и краља Жигмонда у заједничкој борби против Турака. Помоћу одломака и географске карте да се упозна с учешћем Срба у борби против Турака. Стицање основног знања о шајкаши-ма, деспоту С. Лазаревићу, о Српском Ковину и манастиру у Грабовцу, познавање улоге патријарха Арсенија XIV–XV. Чарнојевића.
Права и обавезе мањина у Мађарској. Коришћење симбола и имена и језика. Закони који тангирају мањине. Мањинска политика Мадарске. Значај Унијске интеграције.	Свесно коришћење појмова: појединачна и колективна права, зна за породичне и мањинске празнике. Познавање основних ставки закона о мањинама. Познавање и коришћење српских симбола односно значаја и начина прослављања породичних и мањинских националних и традиционалних празника. Учествовање на српским регионалним, земаљским приредбама и на школском форуму.

Култура

Развојни задаци	Активности
Однос православне вере и српског народа.	Ученик треба да познаје хришћанску веру и остале вере, да упоређи римокатоличку, гркокатоличку и православну веру. Познаје повезаност између српства и православља. Треба да зна да установи снагу и улогу српске православне цркве у опстанку Срба у дијаспори.
Средњовековна српска култура: – архитектура рашке, српско – византијске и моравске школе – карактеристика средњовековних српских икона.	Препозна архитектонске стилове – Хилендар, – Студеница, – Жича, – Раваница, – Манасија. Разговор о манастирима помоћу фотографија, видеоснимака или на основу доживљаја.
Српска ликовна уметност и архитектура у Мађарској у 18. веку.	Препознавање карактеристика барока и класицизма (нпр.: цркве, резба-рије ...). На основу појединих дела препознавање уметност иконописаца В. Остовића, Т. Грунтовића, М. Живковића, Д. Поповића.
Опус великих српских композитора. Народна музика и игре. Основе музичке културе, слушање музике. Српске народне песме, народне песме завичаја. Музика знаменитијих догађаја.	Треба да зна аутентично интерпретирати музичка дела, певање народне песме по сећању. Познавање живота и дела Корнелија Станковића и збирку народних песама Тихомира Вујичића. Треба да зна заједно са друговима изражајно отпевати 5–10 народних песама.

Развојни задаци на крају 10. разреда

Знања из историје и географије

Развојни задаци	Активности
Први српски устанак 1804. и Други српски устанак 1815. развој државе у том периоду.	Праћење тока и особености устанка и анализира економских и друштвених промена. Приказивање улоге Карађорђа Петровића и Милоша Обреновића. Представљање духовног, културног И просветног процвата: – школе, гимназије – Матица српска – Новине, Летопис

Развојни задаци	Активности
Развитак Црногорске државе (1815 – 1858). Срби у Угарској до Првог светског рата.	Треба да нагласи значај Петра И и Петра ИИ Петровића Његоша, проучи историјске особености Црногораца, прикаже културни, просветни и државни успон. Упоређивање културног и духовног живота реформског доба у Угарској са културним и духовним животом Срба.
Историја Србије и Црне Горе до Првог светског рата. Историја Срба ван границе Србије. Формирање државних граница на балканском полуострву и југоисточној Европи.	Зна за проглашење краљевства и да анализира парламентарну грађанску демократију. Проучавање историје Босне и Херцеговине, Далмације, Хрватске, Славоније и Угарске. Анализирање политике Обреновића и Карађорђевића, анексионе кризе и карактеристика балканских ратова. Зна да истакне значај националног покрета Стевана Милетића
Србија, Црна Гора у Првом светском рату и стварање Краљевине СХС. Историја Југославије до данашњих дана.	Треба да буде свестан следећих појмова: одбрамбена ослободилачка борба, „Албанска голгота,, ” Солунски фронт” И да их примењује. Анализирање економских и политичких промена и облика покрета отпора. Треба да зна да укаже на улогу краља Петра, да зна да је Јасеновац симбол трагедије Срба. Дискусија о раздобљу на основу књижевних дела
Срби у Мађарској 1920 – 1990.	Познавање процеса, узрока и последица оптације, опадања броја Срба, депопулације насеља, убрзане асимилације. Спремност ученика ми да у разговору (дискусији) са вршњацима који нису припадници мањине веродостојно прикаже права и проблеме припадника мањине.
Закон бр. LXXVII. из 1993. године о правима националних и етничких мањина у Републици Мађарској.	Познавање делокруга државних, владиних и друштвених институција у вези са мањинама, као и појма и садржаја културне аутономије.

Култура

Развојни задаци	Активности
Српска ликовна уметност у XIX–XX. веку. Проучавање радова и дела књижевника, иконописаца, композитора, сликара, вајара.	Развијање способности изржавања личног доживљаја и осећања, формирање мишљење о делима (нпр. издања Матице српске). Сумирање карактеристика уметничких грана на основу појединих истакнутих дела.
Државне институције Срба у Мађарској – културне, – црквене и, – политичке.	Познавање функционисања институција као сто су: српске самоуправе, школе, задужбине, удружења. Познаје делегате насеља. Проучавање српске културне баштине.

Развојни задаци на крају 12. године

Знања из историје и географије

Развојни задаци	Активности
Познавање садашњости – од Југославије до Србије и Црне Горе, географски, етнички, верски и културни проблеми транзиције друштва, промене државне конституције.	Проучавање конституције прве, друге и треће Југославије. Ток формирања државне заједнице Србије и Црне Горе. Истраживање разлога етничке, верске и културне подељености. Познавање трансформације ју_гнословенске (југословенске) државе. Да зна набројати основне демократске институције Србије и Црне Горе. Познавање разлога културне, етничке и верске подељености.
Живот и култура Срба у Србији и ван граница Србије у XX-ом и на почетку XXI-ог века Живот српске мањине тернутно у Мађарској: – Могућности заштите и остваривања интереса, – Начин и могућности одржавања веза са матицом и дијаспором, – самосвеност, идентитет и питање двоструког идентитета, – потешкоће у неговању и предаји традиција (мешовити бракови, дијаспора) – бројчаност популације и смањени број деце као препреке – захтев за неговање и развој матерњег језика и културе у процесу усавршавања и самоусавршавања	Проучавање рада и делатности истакнутих представника уметности и разних области науке. Познавање појединих истакнутих резултата у области науке и уметности (нпр. И. Андрић, Н. Тесла, И. Местровић...) Представљање историјског, предметног и духовног наслеђа српске мањине у Мађарској. Развој компетенција и зивотних сазнања потребних за формирање националне свести и идентитета: – проучавање данашњих мањинских регулатива, – формирање сопственог мишљења о самоидентитету и будућности, – сакупљање података о животу дијаспоре, – развијање неговања традиција и двоструког идентитета у мешовитим браковима и у местима где у дијаспори живи малобројна заједница, – животни путеви у оквирима развоја матерњег језика и културе путем усавршавања и самоусавршавања, – формирање компетенција и знања неопходних за свесно управљање животом, – праћењем свакодневног живота сакупљање, анализа и обрада информација – познавање цивилизацијских норми

Култура

Развојни задаци	Активности
Традиционалне свечаности и културне манифестације српске заједнице у Мађарској – центри културе и програми (Сентандреја, Грабовац, ликовна колонија, Светосавска академија) – земаљске манифестације (Свети Сава, Видовдан) – мадији (недељник, радио, телевизија, Календар) – културна и уметничка друштва (задужбина Ј. Игњатовића, Позориште Јоаким Вујић) – организације (Српски демократски савез, фолклорна друштва)	Представљање карактера традиционалних празника и манифестација срба у Мађарској и након уцешћа на истим на основу сопствених доживљаја анализа догађаја. Посета изложба ликовне колоније, анализа појединих истакнутих дела. Активно учешће на манифестацијама поводом дана Светог Саве, Свети Сава као заштитник српских школа. Праћење рубрике недељника намењене за младе и писање чланака у мањинске медије Режирање позоришног комада у организацији драмске секције школе. Учешће у раду једног фолклорног друштва, праћење активности цивилних организација.

III. rész HATÁROZATOK

Az Alkotmánybíróság határozatai

Az Alkotmánybíróság 14/2004. (V. 7.) AB határozata

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló bírói kezdeményezések tárgyában meghozta a következő

határozatot:

1. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 527. § (2) bekezdése, (3) bekezdése és (5) bekezdése, valamint az 529. § (1) bekezdése alkotmányellenes, ezért azokat 2004. december 31. napjával megsemmisíti.

2. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 528. § (1) bekezdés második mondata alkotmányellenes, ezért azt a határozat kihirdetésének napjával megsemmisíti.

A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 528. § (1) bekezdése a következő szöveggel marad hatályban:

„528. § (1) A bíróság az ismeretlen helyen tartózkodó vádlottal szemben az erre irányuló ügyészi indítványra jár el. A magánvádló, illetőleg a pótmagánvádló az ismeretlen helyen tartózkodó vádlottal szemben a bírósági eljárást nem indítványozhatja.”

3. Az Alkotmánybíróság a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 526. §-a, 527. § (1) bekezdése és (4) bekezdése, 528. § (2) bekezdése, valamint az 529. § (2)—(5) bekezdése alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványokat elutasítja.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

1. A Pesti Központi Kerületi Bíróság a csalás vétsége miatt folyamatban lévő 6.B. VI-VII. 4184/2000. számú

büntető ügyben — az eljárás felfüggesztése mellett — kezdeményezte a távollevő terhelttel szembeni eljárásra a büntetőeljárásról szóló 1973. évi I. törvény (a továbbiakban: 1973. évi Be.) XVII/A. fejezetében meghatározott rendelkezések alkotmányossági vizsgálatát és a 355/C—355/G. §-ok megsemmisítését.

1.1. Az 1973. évi Be. 355/C. §-ának értelmezése lehetővé tette a büntetőeljárás lefolytatását, a bűnösség megállapítását és büntetéskiszabást olyan esetben is, amikor a bűncselekménnyel alaposan gyanúsítható személy (a továbbiakban: terhelt) egyáltalán nem értesült arról, hogy ellene büntetőeljárás indult.

A bíróság álláspontja szerint ez a szabályozás sérti a tisztességes eljáráshoz és a védelemhez való jognak az Alkotmány 57. § (1) és (3) bekezdéséből levezetett követelményeit, valamint az alkotmányos alapjogok lényeges tartalma korlátozásának az Alkotmány 8. § (2) bekezdésében meghatározott tilalmát. A bíróság megítélése szerint a kötelező védelem nem ellensúlyozza az alkotmányos alapjogok megsértését; nem biztosítja önmagában a védekezéshez való alkotmányos jogot. Az alkotmánysértő szabályok alapján folytatott eljárásban sor kerülhet a személyi szabadság korlátozására (az elfogatóparancshoz kapcsolódó őrizetbevétel) is. A terhelt távollétében, alkotmányos jogainak sérelmével meghozott jogerős ítélet alapjául szolgálhat a szabadságvesztés végrehajtására is, amit nem ellensúlyoz, hogy az ilyen ítélet ellen perújításnak van helye. Ennek következtében a szabályozás ellentétes az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében meghatározott jogállamiságnak és az alkotmányos büntetőjognak azokkal a tartalmi követelményeivel, amelyeket az Alkotmánybíróság határozataiban [9/1992. (I. 30.) AB határozat, ABH 1992, 59.; 11/1992. (III. 5.) AB határozat, ABH 1992, 77.; 42/1993. (VI. 30.) AB határozat, ABH 1993, 300.] kifejtett.

A bíróság az alkotmányos aggályok megalapozásaként hivatkozott még az Alkotmánybíróság más határozatára is [25/1991. (V. 18.) AB határozat, ABH 1991, 414.; 6/1998. (III. 11.) AB határozat, ABH 1998, 91.], továbbá az 1976. évi 8. törvényerejű rendelettel kihirdetett, az Egyesült Nemzetek Közgyűlése XXI. ülésszakán, 1966. december 16-án elfogadott Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya (a továbbiakban: Egyezségokmány) 14. Cikkének 1. és 3. pontjára, illetve az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt, és az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett Egyezmény (a továbbiakban: Egyezmény) 6. Cikkének 1. és 3. pontjára, valamint az Emberi Jogok Európai Bíróságának gyakorlatára.

1.2. A bíróság az Alkotmány 50. § (1) bekezdésével és az 50. § (3) bekezdésben garantált bírói függetlenséggel ellentétesnek, továbbá a jogbiztonság sérelmének tekintette, hogy az 1973. évi Be. 355/C. § (2)—(3) bekezdése, a 355/D. § (1) bekezdése, továbbá a 355/E. § (1)—(2) bekezdése az ügyész jogkörébe utalta annak eldöntését, hogy a büntetőeljárás lefolytatható-e a terhelt távollétében.

Az ügyészi mérlegelés szempontjairól a törvény egyáltalán nem szól, ugyanakkor az ügyész döntése kötelező a bíróságra; az eljárás bírósági szakaszában az ügy „uraként” [19/1999. (VI. 25.) AB határozat, ABH 1999, 150, 154.] sem dönthet az eljárás felfüggesztése mellett. A bíróság az ügyészi döntés következtében „el van zárva a terhelt vallomásának — mint bizonyítéknak a beszerzésétől, — következőképp el van zárva a bizonyítékok teljes körű értékelésétől, törvényes mérlegelésétől is, amely pedig kizárólagosan bírói jogkör és feladat”.

1.3. Az indítvány benyújtása után az ítéletablák és a fellebbviteli ügyészi szervek székhelyének és illetékességi területének megállapításáról szóló 2002. évi XXII. törvény 2. § (6) bekezdése alapján 2003. július 1-jén hatályba lépett a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.). A Be. 605. § (7) bekezdése az 1973. évi Be.-t hatályon kívül helyezte.

A Pesti Központi Kerületi Bíróság 6.B.VI-VII. 4184/2000/8. számú átiratában az indítványt a Be. 526—529. §-ai tekintetében tartotta fenn. Álláspontja szerint a Be. hatálybalépése nem jelentett érdemi változást a sérelmezett szabályozásban. A távollevő terhelt elleni büntetőeljárás szabályait ugyanis a törvényalkotó eredetileg a különjárássok között, a Be. XXIV. fejezeteként fogalmazta meg és csak később építette be lényegében ugyanazokat a rendelkezéseket az 1973. évi Be.-be. Az alkotmányossági aggályokat az eljárást kezdeményező bíró kiegészítette a Be. 527. § (5) bekezdése tekintetében, amely előírja, hogy a terheltnek szóló hivatalos iratokat az általános szabályok szerinti hirdetményi kézbesítés helyett csak a védő számára kell kézbesíteni.

2. A Pesti Központi Kerületi Bíróság a jelentős kárt okozó csalás büntette miatt folyamatban lévő 4.B.V.3852/2003. számú büntető ügyben — az eljárás felfüggesztése mellett — kezdeményezte a távollevő terhelttel szembeni eljárásra a Be. 527. §-ában és 528. §-ában meghatározott rendelkezések alkotmányellenességének utólagos megállapítását és megsemmisítését. A bíróság álláspontja szerint a megjelölt törvényi szabályok ellentétesek az Alkotmány 57. § (1) bekezdésével és (3) bekezdésével, mivel lehetővé teszik „a terhelt tudomása nélkül is a nyomozás elrendelését és lefolytatását, továbbá a bíróság eljárását anélkül, hogy a terhelt a vádemelésről tudomást szerezne.” A bíróság álláspontjának alátámasztására hivatkozott Egyezségokmány 14. Cikke 3. pontjának a) alpontjában foglaltakra.

Az Alkotmánybíróság ez utóbbi bírói kezdeményezést a már folyamatban lévő ügghöz egyesítette és az indítványokat egy eljárásban bírálta el.

3. Az Alkotmánybíróság eljárásában beszerezte az igazságügy-miniszter véleményét.

II.

1. Az indítványozók által felhívott, illetve az Alkotmánybíróság által figyelembe vett jogszabályi rendelkezések a következők:

1.1. Az Alkotmány rendelkezései:

„2. § (1) A Magyar Köztársaság független, demokratikus jogállam.”

„8. § (1) A Magyar Köztársaság elismeri az ember sértetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait, ezek tiszteltetben tartása és védelme az állam elsőrendű kötelessége.

(2) A Magyar Köztársaságban az alapvető jogokra és kötelességekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg, alapvető jog lényeges tartalmát azonban nem korlátozhatja.”

„50. § (1) A Magyar Köztársaság bíróságai védik és biztosítják az alkotmányos rendet, a természetes személyek, a jogi személyek és a jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetek jogait és törvényes érdekeit, büntetik a bűncselekmények elkövetőit.

[...]

(3) A bírák függetlenek és csak a törvénynek vannak alárendelve. A bírák nem lehetnek tagjai pártoknak és politikai tevékenységet nem folytathatnak.”

„51. § (1) A Magyar Köztársaság legfőbb ügyésze és az ügyészség gondoskodik a természetes személyek, a jogi személyek és a jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetek jogainak a védelméről, valamint az alkotmányos rendet, az ország biztonságát és függetlenségét sértő vagy veszélyeztető minden cselekmény következetes üldözéséről.”

„57. § (1) A Magyar Köztársaságban a bíróság előtt mindenki egyenlő, és mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat, vagy valamely perben a jogait és kötelességeit a törvény által felállított független és pártatlan bíróság igazságos és nyilvános tárgyaláson bírálja el.

(2) A Magyar Köztársaságban senki sem tekinthető bűnösnek mindaddig, amíg büntetőjogi felelősségét a bíróság jogerős határozata nem állapította meg.

(3) A büntetőeljárás alá vont személyeket az eljárás minden szakaszában megilleti a védelem joga. A védő nem vonható felelősségre a védelem ellátása során kifejtett véleménye miatt.”

1.2. A Be. rendelkezései:

„73. § (1) Az eljárásnak nem akadály, hogy a terhelt ismeretlen helyen tartózkodik. Ebben az esetben a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság a terhelt tartózkodási helyének felkutatása iránt intézkedik; ennek során el lehet rendelni a lakóhelyének, illetőleg a tartózkodási helyének a megállapítását, a körözését, és az e törvényben meghatározott esetben elfogatóparancsot lehet kibocsátani.

(2) A lakóhely, illetőleg a tartózkodási hely megállapítása iránt a személyi adat- és lakcímnnyilvántartást kell megkeresni. A körözést a külön törvényben meghatározott

szabályok szerint a rendőrség, illetőleg — a reá irányadó törvény szerinti esetekben — a Határőrség végzi.

(3) Szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény esetén, valamint az e törvényben meghatározott más esetekben a terhelt elfogása és megtalálása esetén meghatározott bíróság, ügyész, illetőleg nyomozó hatóság elé állítása is elrendelhető (elfogatóparancs). Azt, aki ellen elfogatóparancsot bocsátottak ki, megtalálása esetén őrizetbe kell venni, és huszonnégy órán belül az elfogatóparancsot kibocsátó vagy az abban megjelölt más ügyész, illetve nyomozó hatóság, illetőleg hetvenkét órán belül az elfogatóparancsot kibocsátó vagy az abban megjelölt más bíróság elé kell állítani.

(4) Ha hatóság vagy hivatalos személy olyan terhelt lakóhelyéről, illetőleg tartózkodási helyéről szerez tudomást, akivel szemben az (1) és a (3) bekezdés szerinti intézkedést rendeltek el, köteles erről az elrendelő bíróságot, ügyészt, illetőleg nyomozó hatóságot értesíteni.

(5) Az (1) és (3) bekezdésben meghatározott intézkedéseket vissza kell vonni, mihamar az elrendelésük oka megszűnt. A visszavonásról az elrendelő haladéktalanul intézkedik. A nyomozó hatóság által elrendelt körözést az ügyész is visszavonhatja. Ha a körözés elrendelésének oka a bírósági eljárás során szűnik meg, a körözést a bíróság is visszavonhatja.”

„XXIV. Fejezet

Eljárás a távollévő terhelttel szemben

526. § Távollévő terhelttel szembeni eljárás esetén e törvény rendelkezéseit az e fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

527. § (1) A nyomozásnak nem akadályja, hogy a terhelt ismeretlen helyen tartózkodik, a terhelt tartózkodási helyének felkutatása iránti intézkedések [73. § (1) bek.] mellett gondoskodni kell a bizonyítási eszközök felderítéséről és biztosításáról.

(2) Ha a terhelt felkutatására tett intézkedések nem vezettek eredményre, az ügyész a vádiratban indítványozhatja, hogy a tárgyalást a terhelt távollétében tartsák meg, ha a nyomozás adatai alapján a vádemelésnek nincs akadálya.

(3) Ha az ügyész indítványozza a tárgyalásnak a vádlott távollétében való megtartását, a bíróság elfogató parancsot bocsát ki, feltéve, hogy erre korábban nem került sor.

(4) Az ügyész a vádemelés előtt — ha a terheltnek nincs meghatalmazott védője — védőt rendel ki, és gondoskodik arról, hogy a védő a nyomozás iratait megismerhesse (193—194. §).

(5) A terheltnek szóló idézést és értesítést, valamint a részére kézbesítendő határozatot és más iratot a védő részére kell kézbesíteni.”

A bíróság eljárása az ismeretlen helyen tartózkodó vádlottal szemben

528. § (1) A bíróság az ismeretlen helyen tartózkodó vádlottal szemben az erre irányuló ügyészi indítványra jár

el. Ha az ügyész indítványozza az ismeretlen helyen tartózkodó vádlottal szembeni eljárást, a bíróság az eljárást a 188. § (1) bekezdésének a) pontja alapján nem függesztheti fel. A magánvádló, illetőleg a pótmagánvádló az ismeretlen helyen tartózkodó vádlottal szemben a bírósági eljárást nem indítványozhatja.

(2) Ha az ügyész a tárgyalásnak a vádlott távollétében való megtartását indítványozta, és a vádlott tartózkodási helye a tárgyalás megkezdése előtt ismertté válik, a bíróság értesíti az ügyészt, és a vádlottal szemben szükség esetén személyi szabadságot elvonó vagy korlátozó kényszerintézkedést rendel el.

529. § (1) Ha a vádlott tartózkodási helye a vádemelést követően ismeretlenné vált, és távollétében tárgyalásnak helye lehet [527. § (2) bek.], a tanács elnöke az eljárás felfüggesztése nélkül felhívhatja az ügyészt, hogy kíván-e indítványt tenni a tárgyalásnak a vádlott távollétében történő folytatására, és ezzel egyidejűleg elfogató parancsot bocsát ki.

(2) Ha az ügyész indokoltnak tartja, hogy a tárgyalást a vádlott távollétében tartsák meg, a felhívástól számított tizenöt napon belül erre indítványt tesz.

(3) Ha a vádlott érdekében korábban nem járt el védő, az ügyész a (2) bekezdés szerinti indítványában védő kirendelését is indítványozza. A tárgyalást a korábbi tárgyalás anyagának ismertetésével kell folytatni.

(4) Ha az ügyész nem tesz indítványt arra, hogy a tárgyalást a vádlott távollétében folytassák, a tanács elnöke az eljárást felfüggeszti.

(5) Az (1)—(4) bekezdésben foglaltakat megfelelően alkalmazni kell a másodfokú bírósági eljárásban is.

530. § (1) A vádlott távollétében tartott tárgyaláson az ügyész és a védő részvétele kötelező.

(2) A vádlottnak a vádiratot, a határozatokat, az idézést és az értesítést hirdetményi úton kell kézbesíteni. A vádlottnak szóló idézést és értesítést a védőjének is kézbesíteni kell.

531. § (1) Ha a vádlott felkutatására tett intézkedések az elsőfokú bíróság ügyszöke határozatának meghozatala előtt eredményre vezettek, a bíróság a tárgyalást a korábbi tárgyalás anyagának ismertetésével folytatja, szükség esetén a bizonyítási eljárást újra megnyitja (320. §).

(2) Ha a vádlott felkutatására tett intézkedések az elsőfokú bíróság ügyszöke határozatának meghozatala után vezettek eredményre, a vádlott a fellebbezésre nyitva álló határidőn belül, a fellebbezés bejelentése helyett az elsőfokú bíróságnál indítványozhatja a tárgyalás megismétlését.

(3) A tárgyalás megkezdése után a bíróság ismerteti a vádlott távollétében tartott tárgyalás alapján hozott határozatát és a vádlottnak a tárgyalás megismétlésére irányuló indítványát. A megismételt tárgyaláson a tanú újabb kihallgatása, illetőleg a szakértő újabb meghallgatása helyett a bíróság előtt korábban tett vallomásról, illetőleg a korábban előterjesztett szakvéleményről készült jegyzőkönyvet fel lehet olvasni. A tárgyalásra egyébként a XIII. fejezet rendelkezéseit kell alkalmazni.

(4) A bíróság a megismételt tárgyalás eredményétől függően a vádlott távollétében tartott tárgyalás alapján hozott határozatát hatályban tartja, vagy hatályon kívül helyezi, és új határozatot hoz.

(5) Ha a vádlott felkutatására tett intézkedések a másodfokú bírósági eljárásban vezettek eredményre, a másodfokú bíróság tárgyalást tűz ki, és azon a vádlottat kihallgatja, valamint — ha szükséges — a vádlott által indítványozott további bizonyítást vesz fel. A másodfokú bíróság az eljárás eredményétől függően az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja, megváltoztatja, vagy hatályon kívül helyezi, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasítja.

(6) Ha a terhelt tartózkodási helye a jogerős határozat meghozatala után válik ismertté, a javára perújítási indítványt lehet előterjeszteni.”

1.3. Az Egyezségokmány rendelkezései:

„14. Cikk 1. A bíróság előtt mindenki egyenlő. Mindenkinnek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat, vagy valamely perben a jogait és kötelességeit a törvény által felállított független és pártatlan bíróság igazságos és nyilvános tárgyaláson bírálja el. [...]

3. Az ellene emelt vád elbírálásakor mindenkinek teljes és egyenlő joga van legalább a következő biztosítékokra:

a) a legrövidebb határidőn belül egy általa értett nyelven részletesen tájékoztassák az ellene emelt vád természetéről és okáról;

b) megfelelő idővel és lehetőséggel rendelkezzen védelme előkészítésére és az általa választott védővel való érintkezésre;

c) indokolatlan késedelem nélkül tárgyalják az ügyét;

d) a tárgyaláson személyesen jelen lehessen, személyesen vagy az általa választott védő útján védekezhessen; amennyiben védője nincsen, tájékoztassák a védő választására vonatkozó jogáról; és minden olyan esetben, ha az igazság érdekei ezt megkövetelik, hivatalból védőt rendeljenek ki számára, éspedig ingyenesen, amennyiben nem rendelkezik a védő díjazásához szükséges anyagi eszközökkel;

e) kérdéseket intézhessen vagy intéztethessen az ellene valló tanúkhöz, és a mellette valló tanúk ugyanolyan feltételek mellett jelenhessenek meg és legyenek meghallgathatók, mint az ellene valló tanúk;”

1.4. Az Egyezmény rendelkezései:

„6. Cikk — Tisztességes tárgyaláshoz való jog

1. Mindenkinek joga van arra, hogy ügyét a törvény által létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen nyilvánosan és ésszerű időn belül tárgyalja, és hozzon határozatot polgári jogi jogai és kötelezettségei tárgyában, illetőleg az ellene felhozott büntetőjogi vádak megalapozottságát illetően. [...]

[...]

3. Minden bűncselekménnyel gyanúsított személynek joga van — legalább — arra, hogy

a) a legrövidebb időn belül tájékoztassák olyan nyelven, amelyet megért, és a legrészletesebb módon az ellene felhozott vád természetéről és indokairól;

b) rendelkezzen a védekezésének előkészítéséhez szükséges idővel és eszközökkel;

c) személyesen vagy az általa választott védő segítségével védekezhessen, és ha nem állnak rendelkezésére eszközök védő díjazására, amennyiben az igazságszolgáltatás érdekei ezt követelik meg, hivatalból és ingyenesen rendeljenek ki számára ügyvédet;

d) kérdéseket intézzen vagy intéztessen a vád tanúihoz és kieszközölhesse, a mentő tanúk megidőzését és kihallgatását ugyanolyan feltételek mellett, mint ahogy a vád tanúit megidézik, illetve kihallgatják;

e) ingyenes tolmács álljon rendelkezésére, ha nem érti vagy nem beszéli a tárgyaláson használt nyelvet.”

2. Az Alkotmánybíróság a vizsgálat során áttekintette a terhelt távollétében történő eljárás történeti előzményeit, valamint az Európa Tanács, illetve az Európai Unió fórumainak a kérdéssel kapcsolatos állásfoglalásait.

2.1. A terhelt távollétében történő eljárás lehetőségének és speciális szabályainak történeti gyökerei a római joghoz nyúlnak vissza. A kontinentális és az angol jogban egyaránt elterjedt az ún. makacsságban (in contumaciam) történő elmarasztalás. A „makacssági eljárás” alapjául az szolgált, hogy a bíróság idézésére meg nem jelenő és elő nem állítható személyekre úgy tekintettek, mint akik maguk mondtak le a törvényes védekezési jogukról.

A magyar jogrendszerben a bünvádi perrendtartásról szóló 1896. évi XXXIII. törvénycikk megalkotásakor a törvényalkotó tudatosan nem tette lehetővé a makacssági eljárást, pontosabban annak azt a megoldását, amely megengedi a távollevő vádlott ellen az ítélethozatalt is. A törvény indokolása szerint a makacssági ítélet egyrészt célszerűtlen, másrészt ütközik a büntetőeljárás általánosan elismert alapelveivel, így a közvetlenség és a szóbeliség elvével, továbbá az igazság kiderítésének feladatával.

A későbbi jogfejlődés során lehetővé vált meghatározott állam elleni és gazdasági bűncselekmények esetében, hogy a terhelt távollétében a bíróság megtartsa a tárgyalást és ítéletet hozzon, az ítélet azonban csak a bűnösség megállapítására és a vagyoni elégtétel kiszabására szorítkozhatott. A háborús és népellenes bűncselekmények, továbbá a demokratikus államrend elleni cselekmények esetén a bíróság a főbüntetésre is kiterjedő ítéletet hozhatott.

A büntető perrendtartásról szóló 1951. évi III. törvény lehetővé tette bármely bűncselekmény miatti eljárásban, hogy a tárgyalás megtartható legyen a terhelt távollétében, de csak akkor, ha kétségtelen megállapítást nyert, hogy jogszabály megszegésével vagy kijátszásával külföldön tartózkodik [154. § (3) bekezdés]. Az így meghozott ítélet perújítás útján volt hatálytalanítható. Ezt a szabályozást vették át lényegében a későbbi büntetőeljárás törvények is. A terhelt távollétében lefolytatott eljárásban a bíróság döntési lehetőségét még tovább korlátozta a büntető anya-

gi jog. A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény módosításáról szóló 1987. évi III. törvény 14. §-a iktatta be a büntetőtörvény 87/A. §-ként azt a rendelkezést, hogy, ha a bíróság az eljárást jogszabály megszegésével külföldön tartózkodó vádlottal szemben folytatja le, a bűnösséget megállapíthatja, de a büntetés kiszabását — közügyektől eltiltás és vagyonelkobzás kivételével — mellőzi. Ez a korlátozás az 1973. évi Be.-nek az indítványban eredetileg sérelmezett rendelkezései hatálybalépésekor szűnt csak meg.

A terhelt távollétében történő vádemelést, tárgyalást és ítélethozatalt 2000. március 1-jétől lehetővé tevő szabályokat az Országos Ítéltábla székhelyének és illetékességi területének megállapításáról, valamint az igazságszolgáltatás működését érintő egyes törvények módosításáról szóló 1999. évi CX. törvény 112. §-a iktatta be az 1973. évi Be.-be. A módosító törvény lényegében a Be. érvényes, de nem hatályos intézményét előrehozva szélesítette ki a terhelt távollétében történő büntetőeljárás lehetőségeit.

2.2. A bűncselekménnyel gyanúsítható személyek távollétében folytatott büntetőeljárás lehetősége — a felelősségre vonás alól kibúvó vádlottak növekvő száma miatt — Európa más országaiban is egyik fontos eszköze a büntető igazságszolgáltatás hatékony működtetésének. Ugyanakkor a nemzetközi bűnügyi együttműködés intézményeinek egyik garanciális kérdése, hogy az ilyen eljárásban megszülető bírósági döntések milyen feltételek mellett fogadhatóak el egy másik állam számára.

2.2.1. Az Európa Tanács fórumain a távollevő vádlott elleni eljárás szabályozása hangsúlyos szerepet kapott a büntető ítéletek nemzetközi érvényéről 1970-ben született európai egyezmény (ETS no. 070) előkészítésének folyamataiban. A tagállamok igen eltérően szabályozták ugyanis az ilyen eljárásban a védő közreműködésének, illetve az így hozott határozat felülvizsgálatának lehetőségét. Ez azzal a nemkívánatos hatással járhatott volna, hogy a csatlakozó államok nagy számban élnek fenntartással az ilyen határozatok elismerése tekintetében. Ugyanakkor nyilvánvaló volt, hogy a bírói ítéletek érvényének kölcsönös elismerése és végrehajtása köréből a vádlott távollétében meghozott ítéleteket nem célszerű kizárni, hiszen éppen ezek képezik jelentős hányadát azoknak a bírósági határozatoknak, amelyeket az ítéletet hozó állam hatóságai nem tudnak végrehajtani. Ezért az előkészítés során megfogalmaztak és az egyezmény részévé tettek egy olyan szabályrendszert, amelyik a végrehajtás megkezdése előtt jogorvoslati, illetve újravizsgálati lehetőséget nyújt a távollétében elítélt számára, függetlenül attól, hogy ilyen eszköz az ítéletet hozó bíróság hazai joga szerint rendelkezésére áll-e vagy sem. (Section 3 — Judgments rendered in absentia and ordonnances pénales, Article 21—30)

A büntető ítéletek nemzetközi elismerésével összefüggő egyezmény hozadékeként a Miniszteri Bizottság határozatban [R. (75)11] rögzítette azokat a minimális követelményeket, amelyek elengedhetetlenek ahhoz, hogy a vád-

lott távollétében lefolytatott eljárást tisztességesnek lehessen minősíteni. A határozat bevezető része leszögezte: a vádlott tárgyalási jelenléte kiemelkedően fontos abból a szempontból, hogy a bíróság megfelelő ítéletet tudjon hozni, ezért a jelenlététől csak kivételesen lehet eltekinteni. Alapvető követelményként fogalmazza meg: senki nem fogható perbe anélkül, hogy előzőleg megfelelő módon és a megjelenéséhez, valamint a védelemre való felkészüléséhez szükséges időben ne idézzék, hacsak nem állapítható meg, hogy szándékosan kivonja magát az igazságszolgáltatás alól. A bíróságnak az eljárás felfüggesztéséről (tárgyalás elhalasztásáról, elnapolásáról) kell rendelkeznie, amennyiben elengedhetetlennek tartja a vádlott személyes megjelenését vagy okkal feltételezi, hogy a vádlott akadályoztatva van a megjelenésben. A bizonyításban a védelem részvételét biztosítani kell. A vádlott távollétében hozott ítélet elleni fellebbezési határidő mindaddig nem kezdődhet meg, amíg a vádlott ténylegesen nem szerez ismereteket róla, hacsak nem állapítható meg, hogy szándékosan kivonja magát az igazságszolgáltatás alól. A nem szabályosan idézett személynek mindenképpen, a szabályszerűen idézett és távollétében elítélt személynek pedig akkor kell jogot biztosítani az ügy újratárgyalására, ha bizonyítja, hogy meg nem jelenése, illetve erről a bíróság tájékoztatásának elmulasztása rajta kívül álló okra vezethető vissza.

Az Európa Tanács tagállamai közötti igazságügyi együttműködés egyik alapját a Párizsban, 1957. december 13-án kelt, európai kiadatási egyezmény és kiegészítő jegyzőkönyvei képezik, amelyeket az 1994. évi XVIII. törvény hirdetett ki. Az alapegyezményt a Második Kiegészítő Jegyzőkönyv 3. Cikke 1978-ban egészítette ki azzal, hogy az elítélt távollétében meghozott ítélet esetében biztosítani kell az ügy újratárgyalásához való jogot.

A vádlott távollétében történő tárgyalást a büntetőeljárás egyszerűsítésének egyik lehetséges eszközeként jelölte meg a Miniszteri Bizottság ajánlásában [No. R. (87) 18. III.b.3.]. Eszerint a tagállamok fontolják meg annak lehetővé tételét, hogy bűncselekmény kisebb súlyára, illetve a kiszabható büntetésre figyelemmel a bíróság a tárgyalást a vádlott távolmaradása esetén is megtarthassa. Ennek feltétele, hogy a vádlottat megfelelően tájékoztatták a tárgyalás időpontjáról és a jogi képviselőhöz való jogáról.

2.2.2. Az Egyezmény 6. cikkének sérelmét állító indítványok alapján az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: Bíróság) több alkalommal is állást foglalt a vizsgált kérdésben; mérlegelési szempontjai között szerepeltek a Miniszteri Bizottság határozatában megfogalmazott kritériumok is.

A Bíróság több alkalommal kifejtette: az Egyezmény 6. cikkének mint egésznek a tárgya és a célja a bűncselekménnyel vádolt személy joga a bíróság részéről történő meghallgatásához. Ennek részeleme a megvádolt személy joga arra, hogy személyesen védekezzen, kikérdezze a tanúkat, ingyenes jogi segítséget, védelmet és tolmácsot kapjon. Ezeket a jogokat értelemszerűen nem tudja gyakorolni, ha nincs jelen.

A Bíróság a bűncselekménnyel vádolt személy jelenlétének nem csupán a bírói meghallgatáshoz való saját joga szempontjából tulajdonít különös jelentőséget, hanem abból a szempontból is, hogy a bíróság ellenőrizhesse a vádlott állításainak hitelességét és összehasonlíthassa a sértett — akinek az érdekei szintén védendők — és a tanúk állításaival. A személyes védekezéshez való jog elsősorban azt az érdeket szolgálja, hogy amennyire lehet, mindenki saját maga is közreműködjön saját védelmében a bíróság előtt. A Bíróság szerint a rendelkezés ugyanakkor nem csak a vádlott egyéni érdekét, hanem az igazságszolgáltatás általánosabb érdekét is szolgálja. A büntető bíróság a vádlott és a per egyéb szereplői között folyó állandó interakciói közvetlen észlelése alapján teljesebb képet kap a tények valóságának és a vádlott személyiségének megítéléséhez.

A Bíróság minden esetben hangsúlyozta, hogy a törvényalkotónak fel kell lépnie az indokolatlan távollétek ellen; a szabályozás kialakításában azonban a nemzeti államok széles körű mérlegelési joggal rendelkeznek. A Bíróság ugyanis az eszközöket nem önmagukban, hanem az Egyezményben biztosított jogok hatékony érvényesülése szempontjából vizsgálja. A jogi szabályozásnál mindazonáltal figyelemmel kell lenni arra a kitüntetett helyre, amelyet a demokratikus társadalomban a tisztességes eljáráshoz való jog foglal el. Így nem terhelhető a bűncselekménnyel vádolt személyre annak bizonyítása, hogy nem kívánta kivonni magát az igazságszolgáltatás alól, illetve rajta kívül álló okból nem tudott eleget tenni a megjelenésnek, és nem szankcionálható azzal, hogy korlátozzák a védő közreműködésével történő védelemhez való jogát, akár az első fokú bíróság előtt, akár a jogorvoslati eljárásban. [Eur. Court H.R., Lala v. Netherlands judgment of 22 September 1994, Series A no. 297-A; Eur. Court H.R., Pelladoah v. Netherlands judgment of 22 September 1994, Series A no. 297-B; Eur. Court H.R. Van Geyseghem v. Belgium judgment of 21 January 1999, ECHR 1999-I.; Eur. Court H.R. Krombach v. France judgment of 13 February 2001, ECHR 2001-II].

A tárgyaláson megjelenés jogáról le lehet mondani. Ahhoz azonban, hogy ez a lemondás az Egyezmény szempontjából értékelhető legyen, egyértelműen, határozott módon és a fontosságának megfelelő garanciák mellett kell történnie. A Bíróság több esetben megállapította az Egyezmény sérelmét, amikor a vádlott távollétében történő elítélése jogi vélelmeken, a vádlott informális tájékozottságának vagy nyelvismeretének feltételezésén alapult, illetve megállapítható volt, hogy a hatóságok nem tettek meg mindent a vádlott hollétének megállapítása érdekében. (Eur. Court H.R., Colozza v. Italy judgment of 12 February 1985, Series A no. 89; Eur. Court H.R., Brozicek v. Italy judgment of 19 December 1989, Series A no. 167; Eur. Court H.R., F.C.B. v. Italy judgment of 28 August 1991, Series A no. 208-B; Eur. Court H.R., T. v. Italy judgment of 12 October 1992, Series A no. 245-C)

Ugyanakkor a Bíróság elismeri: a vádlott távolmaradása esetén a tárgyalás megtartásának teljes tilalma megbéníta-

ná a büntetőeljárást; a bizonyítékok elenyésznének, illetve a bekövetkezett elévülés megakadályozná a vádemelést és az igazságszolgáltatást. A szabályozással szemben azonban követelmény, hogy amikor a vádlott tudomására jut a lefolytatott büntetőeljárás, legyen lehetősége új eljárás kezdeményezésére. A Bíróság a Poitrimol ítéletben [Eur. Court H.R. Poitrimol v. France judgment of 23 November 1993, Series A no. 277-A] megerősítette: a vádlott távollétében történő eljárás elvileg nem ellentétes az Egyezményvel, ha az érintett személy számára biztosított, hogy a bíróság a meghallgatását követően újból döntsön a vád lényegéről, mind jogi, mind pedig ténybeli szempontból. A vádlott távollétében hozott ítélet ilyen felülvizsgálata nem függhet attól, hogy a távolmaradását ki tudta-e menteni.

2.2.3. Az Európai Unió tagállamai közötti igazságügyi együttműködésnek is egyik kiemelt kérdése a büntető ítéletek érvényének kölcsönös elismerése. Így az Európai Unió szervezeteinek munkájában is megfogalmazódott annak szükségessége, hogy meghatározzák a büntetőbírósági határozatok alapjául szolgáló büntetőeljárás minimális garancia-követelményeit. A kidolgozandó területek egyike a vádlott távollétében történő eljárás szabályozása, amelynél az Európai Unió szervezetei is az Egyezmény 6. cikkének a Bíróság határozataiban kifejtett tartalmát, valamint a büntető ítéletek nemzetközi érvényéről szóló 1970-es egyezmény előírásait tekintik irányadónak.

Az Európai Unió Tanácsának 2002. június 13-i kerethatározata az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról (2002/584/JHA of 13 June 2002) a terhelt távollétében meghozott ítélet „elismerését” akkor köti az ügy újratárgyalásához, ha a terheltet nem idézték szabályszerűen. Ennek megfelelően az Európai Unió tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködésről szóló 2003. évi CXXX. törvény 7. §-a előírja: „Ha az európai elfogatóparancsot olyan határozat végrehajtása céljából bocsátották ki, amelyet a keresett személy távollétében hoztak, és a keresett személlyel nem közölték előzetesen a távollétében hozott határozat alapjául szolgáló tárgyalás időpontját és helyét, az átadás feltételeként kell szabni, hogy a kibocsátó tagállami igazságügyi hatóság megfelelő jogi garanciát nyújt arra, miszerint a keresett személynek lehetősége lesz a kibocsátó tagállamban az ügy újratárgyalását kérni és a bírósági tárgyaláson jelen lenni.”

III.

Az indítványok részben megalapozottak.

A.

1. Mind a joggyakorlatban, mind a jogirodalomban eltérő jogértelmezés alakult ki abban a kérdésben, hogy a terhelt távollétében történő eljárás sajátos szabályainak alkalmazhatóságához szükséges-e a megalapozott gyanú alakilag kötött és személyes közlése. Az eltérő jogértelme-

zések kiindulópontja a „terhelt” fogalma; a kifejezés értelmezésében lehetséges eltérő magyarázatok ugyanis eltérő következtetéseket engednek meg. A terhelt egyrészt az a személy, aki a rendelkezésre álló adatok alapján a bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható, büntetőeljárást csak az ilyen személlyel szemben lehet folytatni. [Be. 6. § (2) bekezdés, 43. § (1) bekezdés]. Másrészt a terhelt szerepe eljárási jogokkal és kötelezettségekkel jellemzett eljárási jogi státusz [43. § (2)–(5) bekezdés], amelyet adott személy ténylegesen csak akkortól kezdve tud betölteni, amikor a gyanúsítás lényegének közlése megtörténik.

A Legfelsőbb Bíróság közzétett eseti döntéseiben a terhelt materiális fogalma alapján értelmezte az 1973. évi Be. rendelkezéseit. A Legf. Bír. Bf.V.64/2001. számú határozatban (BH 2002. 391., 2003. 148.), valamint a Legf. Bír. Bf.III.343/2002. számú határozatban (BH 2003. 183.) egyértelműen rögzítette álláspontját: a távollevő terhelttel szembeni eljárás lefolytatásának nem előfeltétele, hogy a terheltet a nyomozási szakaszban gyanúsítottként kihallgassák, eljárásjogi értelemben ugyanis a terhelt pozíciója nem függ az alapos gyanú közlésétől.

Az Alkotmánybíróság eljárásában a közzétett eseti döntésekben kifejtett értelmezést vette alapul. Az indítványozó bíróságok szerint is a terhelt fogalmának materiális értelmezése esetén áll fenn az ellentét a szabályozás és az Alkotmány rendelkezései között.

2. Az Alkotmánybíróság megállapította: a terhelt távollétében történő eljárás és határozathozatal lehetősége — mint jogintézmény — nem alkotmányellenes, nem elmentés az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében normatívan meghatározott jogállamiság és az alkotmányos büntetőjog követelményeivel. Az államnak a jogrend védelmére, valamint a bűncselekmény áldozatává vált személyek, illetve szervezetek jogainak és érdekeinek védelmére is irányuló alkotmányos kötelezettsége alapján indokolt, hogy a törvényhozó lehetőséget teremtson az ismeretlen vagy az állam hatóságai számára nem elérhető helyen tartózkodó terhelttel szemben is a büntető igény ténybeli alapjainak és — a bűnösség megállapítása esetén — a szankciónak jogerős bírósági ítéletben történő rögzítésére.

Az Alkotmánybíróság több határozatában fogalmazta meg az államnak a büntető hatalommal összefüggő jogait és kötelezettségeit. A bűncselekmények a társadalom jogi rendjének sérelmét jelentik és a büntetés joga kizárólag az államot, mint közhatalmat illeti. A büntető igazságszolgáltatás állami monopóliumból a büntető igény érvényesítésének kötelezettsége következik. Ez az alkotmányos kötelezettség indokolja, hogy az állami büntető hatalmat gyakorló szervek hatékony eszközöket kapjanak feladataik teljesítéséhez, még ha ezek az eszközök, lényegüket tekintve, súlyosan jogkorlátozóak is [legutóbb összegezte: 41/2003. (VII. 2.) AB határozat, ABK 2003. június—július, 441, 446.].

Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az államnak a társadalommal szembeni alkotmányos kötelezettsége a büntető igény késelem nélküli érvényesítése. Az Alkotmány nem rendelkezik kifejezetten a büntető igény ésszerű időn belül való elbírálásának követelményeiről. Az Alkotmánybíróság a büntetőeljárás egyszerűsítését szolgáló jogintézmények (büntető parancs, eljárási szabálysértés miatti korlátozott hatályon kívül helyezés) alkotmányossági vizsgálata kapcsán azonban megfogalmazta, hogy a büntetőeljárás szabályozásával szemben a jogállamiság normatív tartalmából és a tisztességes eljáráshoz való alkotmányos alapjogból levezethető alkotmányos követelmény az állami büntető igény megfelelő időn belüli érvényesítése és elbírálása. Ezekben a döntésekben hangsúlyt kapott az a tapasztalat, hogy a büntető igény elbírálásának elhúzódása károsan befolyásolja a büntető igazságszolgáltatás működését és tekintélyét. A büntetőeljárás késedelmé jelentősen megnehezíti a bűncselekmény elkövetésének és az elkövető kilétének bizonyítását, kedvezőtlen hatással van a sértett jogaira és érdekeire, továbbá arra a nemkívánatos következményre vezet, hogy időben igen távolra kerül egymástól a bűncselekmény elkövetése és a büntetés megállapítása. [67/1995. (XII. 7.) AB határozat, ABH 1995, 346, 349.; 49/1998. (XI. 27.) AB határozat, ABH 372, 377—378.]

Az Alkotmánybíróság a jelen ügyben további két szempontot is figyelembe vett. Egyrészt a társadalomnak a bűnözéssel szembeni védelme megköveteli annak számításba vételét, hogy az Európai Unióhoz történő csatlakozással a határok átjárhatósága, az emberek térbeli mobilitásának megnövekedése nagymértékben fokozza a büntető felelősségre vonás alóli kibúvás lehetőségét. Másrészt a bűnözéssel szembeni nemzetközi együttműködés növekvő intenzitása — megteremtve a büntető ítéletek kölcsönös elismerésének és végrehajtásának feltételeit — kifejezetten értelmet ad az olyan büntetőeljárásnak, amely a terhelt kézrekerítésének időleges sikertelensége esetén is késelem nélkül bírósági ítéletben állapítja meg a büntető felelősség ténybeli és jogi alapjait, valamint — bűnösség esetén — a bűncselekmény jogkövetkezményeit.

A büntető igény érvényesítésének alapvető feltétele, ezért a büntető hatalmat gyakorló szerveknek alkotmányos kötelezettsége a terhelt személyének megállapítása és hollétének felkutatása. Az Alkotmánybíróság több határozatában következetesen képviselte azt az álláspontot, hogy a büntető igény érvényesítésének kockázata az államot terheli. Az indítványozó bíróság által is idézett, a törvényességi óvás alkotmányellenességét megállapító határozatban mondta ki először az Alkotmánybíróság, hogy a jogállamban a bűnüldözésnek szigorú anyagi jogi és eljárási korlátok és feltételek között kell folynia, a bűnüldözés sikertelenségének kockázatát pedig az állam viseli. Ez a kockázatosztás az ártatlanság védelmének alkotmányos garanciája [9/1992. (I. 30.) AB határozat, ABH 1990, 59, 70.]. A büntető igény elévülési szabályai visszamenőleges módosítására irányuló törvényhozói törekvések kapcsán állapította meg az Alkotmánybíróság, hogy nem hárítható

az elkövetőre annak terhe, hogy az állam mulasztása miatt a büntetőeljárás ideális célja, az igazságos és rendeltetését betöltő büntetés kiszabása nem teljesülhet. Ennek az alkotmányos teherelosztásnak a szempontjából közömbös, hogy az állam rosszul vagy egyáltalán nem érvényesítette a büntető igényét, és közömbös az is, hogy milyen okból [11/1992. (III. 5.) AB határozat ABH, 1992, 77, 92.].

Ezekből az alkotmányos tételekből azonban nem következik, hogy az alkotmányos büntetőjog garanciarendszere teljesen kizárja az olyan eljárási megoldásokat, amelyek a bűnüldözés sikertelensége állami kockázatának csökkentését szolgálják. Így például az előzetes letartóztatás feltételeinek és okainak alkotmányossági vizsgálata során az Alkotmánybíróság megállapította: az állami büntető igény érvényesítése érdekében a társadalom védelme, a közérdek szempontjából alkotmányosan is szükséges és indokolt annak lehetővé tétele, hogy az állam a terheltet a büntetőjogi felelősségre vonás megghiúsításának megakadályozása érdekében időlegesen megfossza a szabadságától [26/1999. (IX. 8.) AB határozat, ABH 1999, 265.].

A bűncselekmény miatti tényleges megbüntetés csak a terhelt személyes jelenlétével valósítható meg, azaz a büntető igény teljes körű érvényesítése a terhelt személye nélkül nem lehetséges (kivételt jelentenek a vagyoni jellegű büntetőjogi szankciók: a vagyonekobzás és az elkobzás, valamint a jogi személlyel szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedések). A jogerős büntető bírósági ítélet azonban alapjául szolgál a kiszabott büntetés végrehajtása érdekében a terhelt felkutatására teendő további intézkedéseknek mind az állam területén, mind pedig a nemzetközi bűnügyi együttműködésben. Ezen túlmenően a jogerős büntető bírósági ítélet a bűncselekmények következtében sérelmet szenvedett személyek jogainak és érdekeinek védelmét közvetlenül is szolgálja. A terhelt távollétében lefolytatott eljárásban a sértett élhet eljárási jogaival (Be. 51. §), továbbá érvényesítheti a bűncselekménnyel összefüggő kártérítési igényét (Be. 54. §). A büntető bíróság jogerős ítélete kötelező erővel rendelkezik a bűncselekmény elkövetésének és az elkövető személyének tekintetében, ha a bűncselekményből származó vagyoni jogi igények felől polgári bíróság dönt, valamint alapul szolgál az állam részéről történő kárenyhítéshez is.

3. A jogállamiság normatív tartalma, valamint az alkotmányos büntetőjog garanciális követelményei ugyanakkor megkívánják, hogy az állam a távollevő terhelttel szembeni büntető igény érvényesítésére olyan szabályokat alkosson, amelyek egyensúlyt teremtenek a terhelt alkotmányos jogainak védelme és a büntető igazságszolgáltatás megfelelő működésével kapcsolatos társadalmi elvárások között.

Az Alkotmánybíróság gyakorlatában a jogállami büntetőeljárásnak korlátozhatatlan minősége az eljárás tisztességes volta, amelynek lényeges eleme a terhelt védelemhez való jogának érvényesülése. Második lépésként tehát az Alkotmánybíróság azt vizsgálta, hogy a terhelt távollétében történő eljárás hatályos szabályozása megfelel-e ezek-

nek az alkotmányos követelményeknek. Ennek megítélésénél az Alkotmánybíróság támaszkodott a korábbi határozatokban a tisztességes eljáráshoz való jog, a védelemhez való jog, valamint a terhelt rendelkezési joga tekintetében külön-külön és egymással összefüggésben kifejtett tételekre.

3.1. A tisztességes eljáráshoz való jog az Alkotmányban explicit módon nem nevesített, de az alkotmánybíróági gyakorlatban az 57. § (1) bekezdésébe foglalt független és pártatlan bírósághoz való jog, illetve a 2. § (1) bekezdéséből eredő eljárási garanciák védelmének egymásra vonatkoztatásából tartalmilag levezetett alkotmányos alapjog (315/E/2003. AB határozat, ABK 2003. október, 741, 743.), amely komplex védelmet nyújt a terhelt számára.

Az Alkotmánybíróság a tisztességes eljáráshoz való jog lényegéről kialakított álláspontját elvi jelentőséggel a 6/1998. (III. 11.) AB határozatban (a továbbiakban: Abh.) foglalta össze. Az Abh.-ban rögzített megállapításokat utóbb több határozat [14/2002. (III. 20.) AB határozat, ABH 2002, 101, 108., 15/2002. (III. 29.) AB határozat, ABH 2002, 116, 118—120., 35/2002. (VII. 19.) AB határozat, ABH 2002, 199, 211.] is megerősítette. Az Abh. szerint a tisztességes eljárás követelménye olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet megítélni. Az Alkotmánybíróság eljárásában azonban csupán a tisztességes eljárás megkövetelte általános ismérvek megállapítására van lehetőség. (ABH 1998, 91, 95.)

Az Abh.-nak a jelen ügyben fontos megállapítása szerint: „a tisztességes eljárásnak az egyezmény- és alkotmányszövegekben nem nevesített, de általánosan és nem vitatottan elismert eleme a „fegyverek egyenlősége”, amely a büntetőeljárásban azt biztosítja, hogy a vádnak és a védelemnek egyenlő esélye és alkalma legyen arra, hogy a tény- és jogkérdésekben véleményt formálhasson és állást foglalhasson. A fegyverek egyenlősége nem minden esetben jelenti a vád és a védelem jogosítványainak teljes azonosságát, de mindenképpen megköveteli, hogy a védelem a váddal összevethető súlyú jogosítványokkal rendelkezzen. A fegyverek egyenlőségének egyik feltétele (és a nemzetközi szervek esetjogában is leginkább kimunkált területe) a felek mindegyikének személyes jelenléte az eljárási cselekmények során [...] A másik feltétel, hogy az ügyben releváns adatokat a vád, illetve a terhelt és a védő ugyanolyan teljességben és mélységben ismerhessék meg. Itt érintkezik a fair trial elve a védelemhez való jog hatékonyságának és a védelemre való felkészülés kellő idejének és eszközeinek követelményével.” (ABH 1998, 91, 95—96.)

3.2. Az Abh. a védelemhez való jog tekintetében is összegező elvi tételeket rögzít. Eszerint az Alkotmány 57. § (3) bekezdésében biztosított védelemhez való jog a terhelt és a védő jogaiban ölt testet. A terheltnek joga van ahhoz, hogy saját magát megvédje, és ahhoz is, hogy választása szerinti védőt vegyen igénybe. A védelemhez való jog alkotmányos megítélése csakis a terhelt és a védő jogainak együttes szemlélete alapján lehetséges. A védő a büntetőeljárás önálló személye, jogai nem átruházott jogok, ha-

nem a büntetőeljárás alá vont személy objektív érdekét szolgáló, de önálló eljárási jogosítványok. Az Alkotmánybíróság már korábban is kiemelte az ügyvédi foglalkozás beágyazottságát az igazságszolgáltatás, valamint az eljárás-jogok rendszerébe, továbbá az ügyvédi tevékenység szabályozásának közjogi vonatkozásait [22/1994. (IV. 16.) AB határozat, ABH 1994, 127, 130.]. Ebből a sajátos és önálló jogállásból is következik meghatározott körben a kötelező védelem, továbbá az, hogy a védő jogosítványai bizonyos esetekben tágabbak lehetnek a terhelténél. (ABH 1998, 91, 93.)

A védelemhez való jog a terhelt számára kiemelkedően fontos, de nem korlátozhatatlan alapjog; az Alkotmány nem biztosít jogot bármilyen védekezési eszköz alkalmazásához. Az e jogot korlátozó rendelkezések alkotmányosságát az Alkotmánybíróság az Alkotmány 8. § (1)–(2) bekezdése keretében kialakított általános alapjogi, ún. szükségesség–arányosság teszt [legutóbb: 41/2003. (VII. 2.) AB határozat, ABK 2003. június–július 441, 445–446.] alapján ítéli meg.

A védelemhez való jog személyesen történő gyakorlása részben a terhelt kihallgatása keretében, részben az egyes eljárási cselekményekhez kapcsolódó joggyakorláson keresztül történhet. Egyik a másikat nem zárja ki: a kihallgatáskor a tisztességes eljárás fontos elemét jelentő „hallgatáshoz való jog” érvényesítése nem akadályozza az egyéb jelenléti, megismerési, észrevételezési és indítványozási jog gyakorlásának. [41/2003. (VII. 2.) AB határozat, ABK 2003. június–július, 441, 445.]

A védelemhez való jog szoros kapcsolatban van a terhelt önrendelkezési jogával. Az Alkotmánybíróság gyakorlatában az emberi méltóságból levezetett alkotmányos önrendelkezési szabadság [8/1990. (IV. 23.) AB határozat, ABH 1990, 42, 44.] alkotmányos alapjog, amelynek korlátozása az Alkotmány 8. § (2) bekezdésének keretei között lehetséges. Az önrendelkezési jog a jogok gyakorlásától való tartózkodást, a nem cselekvés jogát is magában foglalja [1/1994. (I. 7.) AB határozat, ABH 1994, 29, 35–36.]. Az önrendelkezési jog eljárási vetülete nyilvánul meg a terhelt rendelkezési jogában, amelynek alapján a büntetőeljárásban dönt arról, hogy a részére biztosított eljárási jogokat milyen mértékben gyakorolja, milyen mértékben él a lehetőségekkel.

A büntető hatalmat gyakorló szervezetek előtti személyes megjelenés kérdésében a terhelt rendelkezési joga erősen korlátozott. Amíg az alkotmányos jogok szintjén a bíróság általi közvetlen meghallgatáshoz, a személyes védekezéshez, a személyes közreműködéshez való jog kap hangsúlyt, addig a büntetőeljárás szabályozásának szintjén a személyes jelenlétre, a bizonyítási eljárásban aktív vagy passzív közreműködésre kötelezés, azaz a terhelt rendelkezési jogának korlátozása érvényesül. Az Alkotmánybíróság több olyan eljárási intézmény alkotmányosságát ismerte el, amelyek a terhelt eljárási jelenlétének és közreműködésének kikényszerítése érdekében alapvető jogainak (a személyes szabadsághoz, az önrendelkezéshez, a testi sérthet-

lenséghez és a magánélet tiszteletben tartásához való jog) korlátozásával is járnak. [26/1999. (IX. 8.) AB határozat, ABH 1999, 265., 41/2003. (VII. 2.) AB határozat, ABK 2003. június–július, 441; 723/B/1991. AB határozat, ABH 1991, 632., 58/1995. (IX. 15.) AB határozat, ABH 1995, 289., 1234/B/1995. AB határozat, ABH 1999, 524.] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a védelemhez való jog nem terjed ki az elrejtőzésre, illetve a szökésre [41/2003. (VII. 2.) AB határozat, ABK 2003. június–július, 441, 446.].

4. A terhelt távollétében lefolytatott eljárás a büntetőeljárás általános szabályaitól bizonyos elemeiben eltérő, ún. külön eljárás. Az eljárás alkotmányossági megítélése szempontjából fontos sajátossága, hogy az eljárás egyes szakaszaiban vagy az egész eljárás folyamán hiányzik a tisztességes eljárás és a védelemhez való jog egyik lényeges részeleme: a terhelt személyes joggyakorlásának és személyes védekezésének lehetősége. Ennek ellensúlyozására a külön eljárásra való áttéréstől kezdve kötelező a védő közreműködése, az eljárás jogerős befejezése előtt — kérelemre — az első fokú tárgyalás megismétlése, az eljárás jogerős befejezése után pedig — kérelemre — a perújítás elrendelése.

A kötelező védelem elengedhetetlen feltétele annak, hogy a terhelt távollétében folyó eljárást tisztességesnek lehessen tekinteni. A Be. pontosan meghatározza a védő kötelezettségeit, a védő mulasztása esetén alkalmazható eljárási szankciókat, és mivel védőként csak ügyvéd járhat el, érvényesül ügyvéd hivatásbeli felelőssége is. A védő funkciójának önálló tartalma és önálló szakmai felelőssége megfelelő biztosítéka annak, hogy a terhelttel való személyes kontaktus hiánya esetén se üresedjen ki a védelmi funkció.

A terhelt távollétében folytatott eljárás tisztességességet biztosító részgaranciák között felértékelődnek azok — az ügyészség alkotmányos szerepén alapuló — törvényi rendelkezések is, amelyek az ügyészt a közvádloi funkcióban is kötelezik a terhelt érdekeinek védelmére. Ebben az eljárásban különös jelentőséget kap az ügyész jogállásának kötelező objektivitása: kötelezettsége a terheltet mentő, a büntetőjogi felelősséget enyhítő körülmények figyelembevételére is [Be. 28. § (1) bekezdés], indítványozási joga a vádlott felmentésére [Be. 315. § (3) bekezdés], fellebbezési joga a vádlott javára [Be. 324. §].

Mindazonáltal ahhoz, hogy az eljárás tisztességes minősége megmaradjon, továbbá a védelem jogának szükségképpen — a büntető igény érvényesítésének alkotmányos kötelezettsége által indokolt — korlátozása pedig arányos legyen, a terhelt távollétében történő eljárás szabályaiban a kivételesség és az átmenetiség követelményeinek kell érvényesülniük.

Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Be. 527. § (2) bekezdése és az 529. § (1) bekezdése nem biztosítja azt, hogy a külön eljárásra csak kivételesen, az 527. § (3) bekezdése és (5) bekezdése pedig nem biztosítja kielégítően,

hogy a különjárásra csak átmenetileg kerüljön sor. Ennek következtében sérül a tisztességes eljáráshoz való jog, a személyes védekezéshez való jog korlátozása pedig nem tekinthető arányosnak.

4.1. Az Alkotmánybíróság megítélése szerint a különjárás feltételeit a törvényhozó túl távan állapítja meg akkor, amikor a terhelt távollétében történő eljáráshoz semmi mást nem kíván, mint a terhelt felkutatására tett intézkedések sikertelenségét. A törvényhozó szabadságában áll annak eldöntése, hogy a távollévő terhelt elleni vádemelést, tárgyalást és érdemi bírósági határozathozatalt köti-e vagy sem a bűncselekmény meghatározott súlyához, az ügy megítélésének egyszerűségéhez vagy a büntető igény érvényesítésének valamilyen ok, érdek miatti fontosságához. A tisztességes eljáráshoz és a védelemhez való jogból ugyanakkor az következik, hogy a büntető hatóságok csak akkor lehetnek feljogosítva az ilyen eljárásra, ha olyan adatok birtokában vannak, amelyekből megalapozottan lehet következtetni a terhelt rosszhiszemű, az igazságszolgáltatás elkerülését célzó magatartására.

A törvényhozó túlságosan széles és parttalan felhatalmazást ad a büntető hatalmat gyakorló szervezeteknek akkor, amikor a terhelt távollétében történő tárgyalás indítványozását is magába foglaló vádemeléshez, továbbá a tárgyaláshoz és a bírósági döntéshez nem kívánja meg még csak annak a valószínűsítését sem, hogy a terhelt tudatosan kivonja magát az igazságszolgáltatás alól. Ennek következtében a különjáráshoz nem kötelező sem annak vizsgálata, hogy a terhelt tartózkodási helyének felkutatására és a hatóság elé állítására irányuló eljárási cselekmények kudarcra rajta, avagy rajta kívül álló okokra vezethető vissza, sem pedig azoknak az adatoknak feltárása, amelyekből megalapozottan lehet arra következtetni, hogy megszökött, illetve elrejtőzött.

A Be. 527. § (2) bekezdése szerint az ügyészi indítványnak csupán az a feltétele, hogy a terhelt felkutatására tett intézkedések nem vezettek eredményre és a vádemelésnek a nyomozás adatai alapján nincs akadálya.

A távollévő terhelttel szembeni eljárás specialitása a nyomozási szakaszban, hogy a nyomozó hatóság befejezheti a nyomozást, az ügyész pedig vádat emelhet anélkül, hogy megtörtént volna a gyanúsítottkénti kihallgatás. A Be. 527. § (1) bekezdése szerint a nyomozásnak nem akadálya, hogy a terhelt ismeretlen helyen tartózkodik, a terhelt tartózkodási helyének felkutatása iránt tett intézkedések [73. § (1) bekezdés] mellett gondoskodni kell a bizonyítási eszközök felderítéséről és biztosításáról.

Ez a szabályozás önmagában nem alkotmányellenes. A nyomozás fő szabályként egyébként is a terhelt megjelenésétől függetlenül folyik. A „gyanúsított kihallgatása” (Be. 179. §) az a garanciális eljárási cselekmény, amely az általános szabályok szerinti nyomozás befejezésének [Be. 193. § (1) bekezdés], valamint a vádemelésnek (Be. 216. §) szükségképpeni előfeltétele, mivel az eljárásnak a terhelt jogai szempontjából kiemelkedően lényeges mozzanata. Tartalmát csak részben fedi a törvényi elnevezése, hiszen

egyáltalán nem biztos, hogy ténylegesen sor kerül a terhelt kihallgatására, a terhelti vallomásra.

A gyanúsított kihallgatására és a terhelt vallomására (Be. 117—118. §) előírt törvényi rendelkezések adják az eljárási keretét annak, hogy az ügyész, illetve a nyomozó hatóság teljesítse a tisztességes eljáráshoz és a védekezéshez való jog alapvető feltételeit. A gyanúsított kihallgatásakor történik meg a terhelt tájékoztatása a büntető igény addig feltárt ténybeli alapjairól a vonatkozó jogszabályok megjelölésével, valamint a figyelmeztetés a védő igénybevételének lehetőségére, illetve kötelezettségére. A nyomozás irányának és a lehetséges vádemelés keretének ez a közlése nem csupán egyszeri aktus, hanem folyamatos: ha az ismertetett gyanú az eljárás későbbi szakaszában szerzett bizonyítékokra figyelemmel megváltozik, azt újabb kihallgatás keretében — jogainak gyakorlása érdekében — ismételten közölni kell a terhelttel.

Az eljárási mozzanat ilyen alkotmányos jelentőségéből az következik, hogy e nélkül a vádemelésnek csak az eljárás kivételességét biztosító feltételek mellett lehet helye. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a vádemeléshez és a távollétében lefolytatott tárgyalás indítványozásához önmagában nem elegendő a Be. 527. § (2) bekezdésében meghatározott feltétel, nevezetesen, hogy a nyomozó hatóság, illetve az ügyész sikertelenül törekszik a terhelt tartózkodási helyének felkutatására. Az eljárás csak akkor minősíthető tisztességesnek, illetve a személyes védekezés lehetőségének hiánya a védelemhez való jog arányos korlátozásának, ha a nyomozó hatóság, illetve az ügyész rendelkezésére álló adatok alátámasztják a terhelt „önhibáját”, arra irányuló tudatos törekvését, hogy kivonja magát a büntetőeljárás alól.

A különjárás kivételességének követelménye érvényes abban az esetben is, ha a vádlott tartózkodási helye a vádemelést követően vált ismeretlenné [Be. 529. § (1) bekezdés]. A vádemelést követően sem elégti ki a tisztességes eljáráshoz és a védelemhez való jogból következő követelményeket az, hogy a bírósági tárgyaláshoz és határozathozatalhoz a törvényhozó nem szab más feltételt, mint hogy a vádlott ismeretlen helyen tartózkodik. Bár a nyomozás és a vádemelés az általános szabályok szerint folyt le, tehát a terhelt tudatában van annak, hogy eljárás folyik ellene, a bíróság előtti eljárásnak is feltétele, hogy legalább valószínűsíthető legyen: a terhelt tudatosan kivonja magát az eljárás alól. Az, hogy a terhelt tartózkodási helye a vádemelést követően válik ismeretlenné, az Alkotmányból folyó követelményeket nem változtatja meg. Ilyen esetben ugyancsak legalábbis valószínűsítenie kell, hogy a terhelt az igazságszolgáltatás akadályozásának céljával távozott ismeretlen helyre, bár kétségtelen, hogy ennek megállapítása az ügyész, illetve a bíróság számára egyszerűbb lehet. A törvényhozó szabadságában áll, hogy ennek perrendszerű vizsgálatát az ügyész vagy a bíróság feladatává teszi.

4.2. A tisztességes eljárás követelményeit, illetve a személyes védekezéshez való jog szükségképpeni korlátozottságának arányosságát csak a különjárás átmenetiségét a

lehető leghatékonyabban szolgáló szabályozás biztosíthatja. A hatóságok kötelességeit és eszközeit úgy kell meghatározni, hogy az eljárás alapjául szolgáló helyzet a lehető legrövidebb ideig tartson. Fontos cél, hogy a különjárásról minél hamarabb, lehetőleg még a jogerős bírósági határozat megszületése előtt vissza lehessen térni az általános eljárásra. Ez mindenekelőtt olyan rendelkezéseket kíván meg, amelyek biztosítják egyrészt, hogy a büntető ügyekben eljáró hatóságok valóban minden eszközt igénybe vegyenek a terhelt tartózkodási helyének felkutatására és az eljárásba személyes bevonására, másrészt azt, hogy a terheltet minden lehetséges módon informálják az ellene folyamatban lévő eljárásról.

Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a Be. 527. § (3) bekezdésébe, valamint (5) bekezdésébe foglalt szabályozás e követelményeknek nem felel meg.

4.2.1. A Be. az általános eljárási szabályok között rögzíti, hogy a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság milyen eszközökkel élhet a terhelt tartózkodási helyének felkutatása érdekében. Ezek: a lakóhelyének, illetőleg a tartózkodási helyének a megállapítása, a körözés és az elfogatóparancs. A rendelkezésre álló eszközök közül a legerőteljesebb a terhelt elfogására irányuló és megtalálása esetén meghatározott bíróság, ügyész, nyomozó hatóság elé állítására kötelező elfogatóparancs. A megjelölt hatóság elé állítás teljesítése érdekében a terheltet 24, illetve 72 órára őrizetbe kell venni. [Be. 73. § (1)–(3) bekezdése]

A Be. 527. § (3) bekezdése a vádemelést megelőzően nem teszi kötelezővé az elfogatóparancs kibocsátását, holott erre a szabadságvesztéssel fenyegetett bűncselekmény esetén az általános szabályok szerint mind a nyomozó hatóság, mind pedig az ügyész jogosult, ha a terhelt lakóhelyének, tartózkodási helyének megállapítása a megfelelő nyilvántartási adatai alapján, illetve hollétének felkutatása a körözés útján nem járt sikerrel.

A bíróság részéről kötelezően kibocsátandó elfogatóparancs kifejezésre juttatja a törvényalkotó azon felfogását, hogy a terhelt távollétében történő eljárás elengedhetetlen feltétele a terhelt kézre kerítésére irányuló legsúlyosabb intézkedés alkalmazása. Az eljáró hatóságoknak mindvégig törekedniük kell a terhelt személyes jelenlétének és közreműködési lehetőségének, az általános szabályok szerinti eljárás feltételeinek megteremtésére. Az ügyész feljogosítása a vádemelésre anélkül, hogy az ismeretlen helyen tartózkodó, az ellene folyamatban lévő büntetőeljárásról formálisan egyáltalán nem tájékoztatott terhelt felkutatására a rendelkezésre álló valamennyi lehetőséget igénybe vette volna, ezzel nincs összhangban.

Amennyiben a terhelt ismeretlen helyen tartózkodása miatt nem volt foganatosítható a gyanúsítottkénti kihallgatása, vagy ezt követően, de még a vádemelés előtt távozott ismeretlen helyre, a vádemelésre csak abban az esetben kerülhet sor, ha a terhelt felkutatása érdekében a törvényben biztosított eszközöket teljes mértékben kimerítették és a kutatás eredménytelenségéről a vádemelés kérdésében döntésre jogosult ügyész — az intézkedések

sikertelenségének megállapításához kellő várakozási idő után — megbizonyosodott.

4.2.2. A Be. 527. § (5) bekezdése előírja, hogy a nyomozás és a vádemelés szakaszában a terheltnek szóló idézést és értesítést, valamint a részére kézbesítendő határozatot és más iratot a védő részére kell kézbesíteni. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint ez a rendelkezés szükségtelenül korlátozza a védelemhez való jogot azzal, hogy alkotmányosan értékelhető indok vagy cél nélkül szűkíti a terhelt személyes joggyakorlásának alapjául szolgáló hatósági tájékoztatási kötelezettséget.

Az általános eljárási szabályok szerint az ismeretlen helyen tartózkodó terhelt részére a hivatalos iratot (idézés, értesítés, határozat, egyéb irat) hirdetményi úton kell kézbesíteni. Hirdetményi kézbesítés esetén a hirdetmény tartalmazza, hogy a címzett az iratot melyik bíróságnál, ügyészségnél, illetőleg nyomozó hatóságnál veheti át. A hirdetményt tizenöt napra ki kell függeszteni az azt küldő bíróság, ügyészség, illetőleg nyomozó hatóság, valamint — ha ilyen van — a címzett utolsó ismert belföldi lakóhelye vagy tartózkodási helye szerinti helyi önkormányzat hirdetőtáblájára. [Be. 70. § (5)–(6) bekezdés]. Bár a különjárásban nem szabályozott kérdésekben az általános szabályok érvényesülnek, a távollevő terhelt elleni eljárás bírósági szakaszában a törvény még külön is előírja a vádirat, a határozatok, az idézés és az értesítés hirdetményi kézbesítését, valamint a vádlott idézésének és értesítésének megküldését a védő számára is (Be. 530. §). A Be. 527. § (5) bekezdése — mint az általánoshoz képest speciális szabály — „felmenti” a nyomozó hatóságot és az ügyészt az általános szabályok szerint kötelező hirdetményi kézbesítés alól, ha a terhelt felkutatására megtett intézkedések megítélésük szerint nem vezettek eredményre.

Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint sem eljárás egyszerűsítési, sem költségkímélési, sem pedig a hirdetményi kézbesítés eredményességével szembeni kétkedés nem indokolhatja, hogy a nyomozás, illetve a vádemelés szakaszában — a bírósági szakaszra irányadó szabályoktól eltérően — az iratokat csak a védőnek kézbesítsék. A törvényhozó azt a csekély esélyt sem adja meg a terhelt informálására, amit a hirdetményi kézbesítés — mint létező eljárási intézmény — biztosít, nevezetesen, hogy kisebb közösségekben a terhelt ilyen módon esetleg tudomást szerezve az ellene folyamatban lévő eljárásról, önként vállalja a hatóság előtt megjelenést.

A védelemhez való jog garanciális, de önmagában nem elegendő feltétele a hivatalos iratok kézbesítése a védő részére, különösen akkor, ha a terhelt a védő kirendeléséről sem szerez tudomást. Mivel a törvény akkor is lehetővé teszi a nyomozás befejezését és a vádemelést, amikor a terheltet formálisan nem tájékoztatták az ellene folyamatban lévő büntetőeljárásról, és arról, hogy kirendelt védője van, a védő részére kézbesítés a terhelt személyes védekezési lehetőségei és esetleges önkéntes megjelenése szempontjából semmiféle többletgaranciát nem jelent. Még abban az esetben sem indokolható a hirdetményi kézbesí-

tés kiiktatása, ha a terhelt tartózkodási helye a gyanúsított-kénti kihallgatás után vált ismeretlenné, és meghatalmazott védője van, hiszen a védő ebben az eljárásban nem kézbesítési megbízott, mint a biztosíték letétele mellett folyó különleges eljárásban (Be. 586. §).

5. Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján megállapította, hogy Be. 527. § (2) bekezdésébe, (3) bekezdésébe, valamint (5) bekezdésébe, továbbá az 529. § (1) bekezdésébe foglalt szabályozás alkotmányellenes, mivel sérül az eljárás tisztességes volta, illetve a védelemhez való jog szükségképpen korlátozottságának arányossága. Az Alkotmánybíróság az alkotmányellenes rendelkezést 2004. december 31. napjával semmisítette meg, így a jogalkotónak megfelelő idő áll rendelkezésére az alkotmányos szabályozás kialakításához.

Az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) alapján az alkotmányellenesség megállapítása esetén főszabály, hogy a megsemmisített rendelkezés a határozat közzétételének napján veszti hatályát. Az Alkotmánybíróság azonban ettől eltérően is meghatározhatja a megsemmisítés időpontját, ha ezt a jogbiztonság indokolja [Abtv. 43. § (1) bekezdés és (4) bekezdés].

Az Alkotmánybíróság a pro futuro megsemmisítésnél figyelembe vette, hogy a Be. 527. § (2) és (3) bekezdésének, valamint az 529. § (1) bekezdésének szövege a meghatározott időpontig is alkalmas az alkotmányos követelményeknek megfelelő joggyakorlatra. A rendelkezés nem zárja ki ugyanis, hogy az ügyész a vádemelés vagy az eljárás felfüggesztése kérdésében történő döntésénél, illetve a vádemelést követő indítványának megtételénél addig is vizsgálja, megállapítható-e a terhelt tudatos szembeszegülése az igazságszolgáltatással.

A Be. 527. § (5) bekezdése azonnali megsemmisítése a védő hatóság részéről történő tájékoztatása tekintetében jogbizonytalanságra vezethetne. Az 530. § (2) bekezdése csak a vádemelést követően írja elő a vádlottnak szóló idézés és értesítés kézbesítését a védő számára is. A megjelölt határidőig kialakítható az olyan szabályozás, amely — a terheltnek szóló iratoknak a védő részére történő kézbesítése mellett — biztosítja a hivatalos iratok hirdetményi úton történő kézbesítését a vádemelést megelőzően is.

B.

A Be. 527. § (2) bekezdése az ügyész mérlegelési jogkörébe utalja annak eldöntését, hogy vádat emel-e a távollévő terhelttel szemben, vagy az általános szabályok szerint a nyomozást felfüggeszti [Be. 188. § (1) bekezdés *a*) pont, 216. § (1) bekezdés *b*) pont]. A Be. 528. § (1) bekezdése alapján a vádemelés, az 529. § (1) és (4) bekezdés alapján pedig az ügyész indítványa meghatározza a bíróság eljárási rendjét és egyben azt a döntési kötelezettséget is, hogy a

terhelt távollétében határozzon a büntetőjogi igényről. A különjárásra irányuló ügyészi indítvánnyal szemben a bíróságnak nincs lehetősége az eljárás felfüggesztésére a terhelt ismeretlen helyen tartózkodása miatt sem a tárgyalás előkészítésének szakaszában (Be. 266. §), sem az elsőfokú tárgyalás folyamatában (Be. 307. §), sem pedig a másodfokú eljárásban (Be. 359. §).

1. Az Alkotmánybíróság megállapította: ezek a törvényi rendelkezések nem sértik az Alkotmány 50. § (1) és (3) bekezdését.

Az Alkotmánybíróság a 19/1999. (VI. 25.) AB határozatban már kifejtette, hogy az alapvető jogok védelme szempontjából a bíróság és az ügyészség kötelezettségeit az Alkotmány 50. § (1) bekezdése és 51. § (1) bekezdése hasonlóan fogalmazza meg (ABH 1999, 150, 152.). Ezért a jelen ügyben sem ezt az alkotmányi rendelkezést tekintette alapnak annak megítélésében, hogy a bíróság mérlegelési lehetőségének kizárása megfelel-e az alkotmányosság követelményeinek.

A bíróság ügyészi indítványon alapuló kötelezettsége a távollévő terhelt elleni eljárásra és a büntető igény érdemi elbírálására nem jelenti a bírói függetlenség sérelmét. Az Alkotmánybíróság számos korábbi határozatában, többféle megközelítésből foglalkozott az Alkotmány 50. § (3) bekezdésében rögzített bírói függetlenség alkotmányos alapelveivel, illetve annak garanciális tartalmával. A jelen ügyben különösen relevánsak azok a megállapítások, amelyeket az Alkotmánybíróság — összegezve addigi gyakorlatát — a bírói függetlenség és a törvényi alávetettség összefüggéséről a 19/1999. (VI. 25.) AB határozatban (ABH 1999, 150.) és a 13/2002. (III. 20.) AB határozatban (ABH 2002, 85.) kifejtett.

A 19/1999. (VI. 25.) AB határozatban ugyanakkor az Alkotmánybíróság azt is megállapította: a bírói függetlenség alkotmányos tartalmából nem következik, hogy az igazságszolgáltatás gyakorlásának processzuális szabályrendszere, a büntetőjogi felelősségre vonás rendje ne tartalmazhasson olyan megoldásokat, amikor az ügy érdemének jogerős eldöntésére hivatott bírót a törvény — különböző garanciális megfontolásokból — kötelezi, hogy az eljárás más szereplőinek indítványa, döntése szerint járjon el. A büntetőeljárásban ilyenek alapvetően a vádelvből, a bíróság vádhoz kötöttségéből adódó szabályok [Be. 2. §, 267. § (1) bekezdés *f*) pont, 310. §, 332. § (1) bekezdés *d*) pont] vagy az eljárás személyeinek döntése az anyanyelv használatáról (tolmács alkalmazásának kötelezettsége — Be. 114. §), egyes bizonyítási szabályok [más szakértő kirendelése — Be. 111. § (4) bekezdés], a tanú döntése mentességi jogáról (Be. 82. §), a vádló fellebbezési nyilatkozatától függő súlyosítási tilalom (Be. 354. §) (ABH 1999, 150, 154.).

2. A távollévő terhelttel szembeni eljárásban az ügyész diszkrecionális joga önmagában nem alkotmányellenes. A vádemelés megalapozottsága szempontjából az általá-

nos szabályok szerinti követelmények érvényesülnek: az ügyész megítélése szerint a bírósági eljárás ténybeli és jogi feltételei fennállnak. Az ügyész e döntéséhez a nyomozás során a vádemeléshez szükséges mértékben felkutatott és biztosított bizonyítékokat egyenként és összességükben értékeli, és a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése szerint állapítja meg [Be. 78. § (3) bekezdés].

Az Alkotmánybíróság a tisztességes eljárás, a védelemhez való jog, valamint a vádfunkció és az ítélezési funkció összefüggéseit a 14/2002. (III. 20.) AB határozatban vizsgálta. Megállapította, hogy „[a] tisztességes eljárás követelményének alapfeltétele a vádlói és az igazságszolgáltatási funkciók szétválasztása. Az ügyészség és a bíróság feladatainak elkülönítése, az egyes tevékenységi körökre vonatkozó részletes szabályok, az eljárás alanyai számára előírt kötelezettségek és a részükre biztosított jogosultságok konstrukciója eljárási garanciákat is jelent a védelem számára”. (ABH 2002, 101, 107.)

A Be. a büntetőeljárás rendszerét meghatározó alapvető rendelkezések között rögzíti az eljárási feladatok megosztását (1. §), majd ezt követően rendelkezik a bírósági eljárás alapjáról (2. §). Az Alkotmánybíróság a 14/2002. (III. 20.) AB határozatban megállapította: „[a] történetileg változó tartalmú és eltérő eljárási keretek között alkalmazott vádelv lényegét [...] alapján véve három elem alkotja: a perbeli funkciók megosztása, a vádló váddal való rendelkezési joga, a bíróság vádhoz kötöttsége mind az eljárás bírósági szakaszának megindítása, mind annak lefolytatása, mind pedig az ítélethozatal során.” (ABH 2002, 101, 104.) „A törvényes vádhoz a bíróság az eljárás során mindvégig kötve van, csak a megvádolt személy vád tárgyává tett cselekménye miatti felelősségről dönthet, ugyanakkor a vádat köteles kimeríteni.” (ABH, 2002, 101, 106.)

Az ártatlanság vélelmének alkotmányos alapjából következik a büntetőeljárásban a bizonyítási teher meghatározása (Be. 4. §). Az eljárási feladatok megosztásának megfelelően a vádlóra hárul az a kötelezettség, hogy a vádat, a terhelt bűnösségét kétséget kizáró módon bizonyítsa. Mivel a távollévő terhelt ellen vádemelésre csak az ügyész jogosult (a magánvádló és a pótmagánvádló nem), a vádfunkció gyakorlásának eljárási kockázata és szakmai felelőssége a vádemelés közhatalmi jogkörének gyakorlására kizárólagosan feljogosított ügyészt terheli.

Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a tisztességes eljárás és a védelemhez való jog érvényesülését biztosító funkciómegosztás, a bíróság vádhoz kötöttsége, illetve a közvádlóra háruló bizonyítási teher egyértelmű következménye, hogy a bíróság csak az ügyész erre irányuló indítványa alapján jogosult a távollévő terhelttel szembeni eljárásra. Ez nyilvánvaló akkor, amikor az ügyész az ismeretlen helyen tartózkodó terhelttel szemben emel vádat, de ezzel összhangban vannak azok a rendelkezések is, amelyek a vádemelést követően ismeretlen helyre távozott terhelttel szemben a további eljárás folytatását az ügyész erre irányuló indítványához kötik [Be. 529. § (1) és (4) bekezdés]. Nem alkotmányellenesek tehát a Be. 527. § (2) bekezdésé-

be és az 529. § (1) bekezdésébe foglalt azok a rendelkezések, amelyek az ügyész indítványtételi jogára vonatkoznak. A bíróság eljárásának alapja ugyanis csak az az ügyészi kockázatvállalás lehet, hogy a terhelt jelenléte és közreműködése nélkül is sikerül a vádat bizonyítani.

3. Ugyanakkor ellentétes a jogállamiság és a tisztességes eljárás követelményeivel az, hogy az ügyész indítványa esetén a bíróság köteles a terhelt távollétében a büntetőjogi felelősség kérdésében érdemi döntést hozni, és nincs lehetősége az eljárás felfüggesztésére.

3.1. Az Alkotmánybíróság a jelen ügyben is relevánsnak tekinti azokat a tételeket, amelyeket a jogállamiság, ezen belül a jogbiztonság és az eljárási garanciák összefüggésére általánosságban a 9/1992. (I. 30.) AB határozatban (ABH 1992, 59, 65.), a büntető hatalomra speciálisan pedig a 11/1992. (III. 5.) AB határozatban (ABH 1992, 77, 84–85.) fogalmazott meg. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Alkotmány nem biztosít alanyi jogot az anyagi igazság érvényesülésére. Ezek a jogállam céljai és feladatai. Az Alkotmány az anyagi igazság érvényre juttatásához szükséges — és az esetek többségében alkalmas — eljárásra ad jogot. A büntető igény érvényesítésének eljárási módjával, a büntetőeljárással szemben azonban alapvető követelményként jelentkezik az igazság megállapítása a bűncselekmény elkövetése, az elkövető személye és büntetethetősége tekintetében. Ez alapvető feltétele annak, hogy a büntetőjogi felelősség kérdésében igazságos bírósági döntés születessen.

Az Alkotmánybíróság az Abh.-ban utalt arra, hogy a tisztességes eljáráshoz való jog abszolút jog, amellyel szemben nem létezik mérlegelhető más alapvető jog vagy alkotmányos cél, mert már maga is mérlegelés eredménye. A büntetőeljárás szempontjából ezek a tételek a büntető igazságszolgáltatás történeti rendszereinek felhalmozódott tapasztalatán alapulnak. Eszerint: az igazság feltárásának az a legmegfelelőbb módja, ha az ítélezésében független és pártatlan bíróság nyilvános tárgyaláson, a bizonyítás tekintetében egyenlő jogokkal részt vevő felek aktív közreműködésével lefolytatott eljárás eredményeként, közvetlen észlelése útján szerzett bizonyítékok szabad mérlegelésével állapítja meg a büntető felelősségre vonás eldöntéséhez szükséges tényeket. Ugyanakkor kétségtelen, hogy a büntetőeljárás szabályozásakor sem lehet az igazság abszolút, mindenáron és minden eszközzel elérendő cél, mivel éppen a tisztességes eljárás követelményei miatt az eljárás szereplőinek jogai, érdekei védelmében olyan garanciákra is szükség van, amelyek esetenként szűkíthetik az elkövetőre és a bűncselekményre vonatkozó igazság megállapításának lehetőségét. Ilyenek, pl. a terhelt joga a hallgatásra, a tanúzási akadályok és mentességek, továbbá a bűncselekmény útján, más tiltott módon vagy a résztvevők eljárási jogainak lényeges korlátozásával szerzett bizonyítékok értékelésének tilalma.

A vizsgált kérdés megítélésénél érvényesül az ártatlanság vélelmének a büntetőeljáráson túlmutató jelentősége:

a bíróság jogerős határozatában mindenki számára jogi kötelező erővel dönt a terhelt bűnössége vagy „nem bűnössége” kérdésében. A Be. — ennek megfelelően — az alapvető rendelkezések között rögzíti, hogy bűncselekmény elkövetése miatt bárkinek a felelősségét megállapítani, és emiatt vele szemben büntetést kiszabni egyedül a bíróság jogosult [Be. 3. § (2) bekezdés].

A Be. a különjárással nem ad és nem is adhat felmentést a büntető bíróság alkotmányosan megalapozott feladata alól: a büntető bíróság — a vád keretei között — a büntetőigényt az anyagi igazság alapján, a törvényes és tisztességes eljárás követelményeinek megfelelően köteles elbírálni. A vád bizonyításának terhe ugyan az ügyész terheli, azonban a bíróságnak hivatalból és önálló szakmai felelősséggel kell törekednie az igazság elérésére, azaz az állami büntető igény ténybeli alapjainak megalapozott, a valóságnak megfelelő megállapítására.

A terhelt személyes közreműködése, joggyakorlása nélküli eljárás fokozott kockázatot jelent az igazság megállapítása, a hiánytalan és teljes tényállás feltárása és bizonyítása tekintetében. A sérelmezett szabályozással a törvényhozó teljes mértékben megfosztja a bíróságot annak mérlegelésétől, hogy a terhelt személyes jelenléte, joggyakorlásának lehetősége, illetve esetleges vallomása nélkül megalapozottan tud-e érdemben döntést hozni a büntetőjogi felelősség kérdésében. Az Alkotmánybíróság megítélése szerint ezt nem ellensúlyozza önmagában a védő kötelező közreműködése, illetve az ügyészre háruló bizonyítási terhe, valamint az ügyész sajátos védelmi kötelezettsége.

Az Alkotmánybíróság a 4/1998. (III. 1.) AB határozatában kimondta: „[a]z Alkotmány valóban nem azt garantálja, hogy a bírói eljárás eredménye minden esetben helyes lesz, de azt garantálja, hogy ne szülessen olyan törvényi szabály, amely ezt eleve kizárja. Az anyagi igazság érvényre juttatását ellehetetlenítő szabályozás éppúgy sérti az Alkotmány 2. § (1) bekezdését, a jogállamiság elvét, mint az eljárási garanciák hiánya”. (ABH 1998, 71, 77.)

Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint nem egyeztethető össze a büntető igazságszolgáltatás funkciójával, a jogerős büntető bírósági határozat alkotmányos jelentőségével az a törvényi szabályozás, amely a bíróságot más alkotmányos jogok vagy értékek védelme által nem indokoltan arra kényszeríti, hogy tudatosan megalapozatlan döntést hozzon akár a terhelt felmentése, akár pedig elítélése tárgyában. Ez az igazságszolgáltatás tekintélyének sérelmével is járhat.

A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság a Be. 528. § (1) bekezdésének második mondatát, amely megfosztja a bíróságot attól a jogától, hogy a terhelt távollétére tekintettel az eljárást felfüggeszse, az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében normatív tartalommal megfogalmazott jogállamiság, valamint az 57. § (1) bekezdéséből levezetett tisztességes eljárás követelményeibe ütközőnek találta és megsemmisítette. A megsemmisítés időpontját az Abtv. 43. § (1) bekezdésben megfogalmazott főszabály szerint, ex nunc határozta meg.

C.

Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványokban megjelölt további rendelkezések nem alkotmányellenesek. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a távollévő terhelt elleni eljárás egyéb sérelmezett szabályai — figyelemmel a védő jogainak teljes körű biztosítására, arra, hogy a terhelt kérelmére a távollét okaitól függetlenül kötelező a tárgyalás megismétlése — összességükben kielégítik a jogállamiság és a tisztességes eljárás követelményeit, és nem jelentik a védelemhez való jog szükségtelen és aránytalan, így alkotmányellenes korlátozását.

Az Alkotmánybíróság a terhelt távollétében lefolytatott büntetőeljárást — az alkotmányellenesnek talált és pro futuro, illetve ex nunc hatállyal megsemmisített rendelkezések kivételével — nem ítélte alkotmányellenesnek. Az Alkotmánybíróság véleményének kialakításánál számításba vette a különjárással hozott jogerős bírósági határozat elleni rendkívüli jogorvoslat, a perújítás sajátos szabályait is. Eszerint: önálló perújítási ok, ha az alapügyben az ítéletet a terhelt távollétében tartott tárgyaláson hozták, perújítást azonban csak a terhelt javára lehet indítványozni. Ennek csupán az a feltétele, hogy a terhelt a tartózkodási helyéről idézhető legyen. A perújítási eljárást ebben az esetben soron kívül kell lefolytatni. A perújítást elrendelő bíróság az alapügyben hozott bármely rendelkezés végrehajtását felfüggesztheti, illetőleg félbeszakíthatja. [Be. 392. § (1) bekezdés e) pont, 395. § (3) bekezdés, 397. § (4) bekezdés, 399. § (1) bekezdés]. Az Alkotmánybíróság szerint e szabályok megfelelő eljárási garanciát jelentenek a határozatban kifejtett alkotmányos követelményeknek megfelelően szabályozott eljárásban megszülető, a terhelt számára hátrányosan téves jogerős bírósági ítéletek korrekciójára — immár a terhelt közreműködése mellett.

Az Alkotmánybíróság határozatának a Magyar Közlönyben történő közzétételét az Abtv. 41. §-a alapján rendelte el.

Dr. Holló András s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Bagi István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bihari Mihály s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Erdei Árpád s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Harmathy Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Strausz János s. k.,
alkotmánybíró

*Dr. Tersztyánszkyé
dr. Vasadi Éva s. k.,*
alkotmánybíró

A Kormány határozatai

A Kormány 1042/2004. (V. 7.) Korm. határozata

a Nemzet Sportolója Cím adományozásáról

A Kormány a sportról szóló 2004. évi I. törvény 62. §-ának (1) bekezdése alapján a következő 12 személy részére:

Albert Flórián
Balczó András
Bíróné Keleti Ágnes
Gyarmati Dezső
Hammerl László dr.
Kulcsár Győző
Polyák Imre
Portisch Lajos
Puskás Ferenc
Székely Éva
Weltner Györgyné Ivánkay Mária
Zsivotzky Gyula

a NEMZET SPORTOLÓJA CÍMET

és az azzal járó életjáradékot adományozza.

Dr. Medgyessy Péter s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 1043/2004. (V. 7.) Korm. határozata

az EU Kommunikációs Közalapítvány megszüntetéséről

1. A Kormány, tekintettel hazánk Európai Unióhoz történő csatlakozásával kapcsolatos tájékoztatási és felkészítő feladatok ellátáshoz fűződő kiemelt érdekre, valamint arra, hogy az EU Kommunikációs Közalapítvány által ellátott feladat más szervezeti keretben hatékonyabban látható el, a Ptk. 74/G. § (9) bekezdése alapján megszünteti az EU Kommunikációs Közalapítványt.

2. A Kormány felhatalmazza az európai integrációs ügyek koordinációjáért felelős tárca nélküli minisztert, mint az Alapító képviselőjét, hogy az Alapító nevében

kezdemenyezze a Közalapítvány bírósági nyilvántartásból való törlését, továbbá a megszüntetés kapcsán felmerülő kérdésekben az Alapító nevében eljárjon, és az annak érdekében szükséges intézkedéseket tegye.

Határidő: azonnal

3. A továbbiakban a Közalapítvány által ellátott feladatokat az uniós források tekintetében a Nemzeti Fejlesztési Hivatal, az uniós tagságunkkal kapcsolatos információk széles körű hozzáférhetőségének biztosítása tekintetében pedig a Miniszterelnöki Hivatal Kormányzati Kommunikációs Központ keretei között működő lakossági EU tájékoztató szolgálat látja el.

Felelős: az európai integrációs ügyek koordinációjáért felelős tárca nélküli miniszter
Miniszterelnöki Hivatalt vezető miniszter

Határidő: a Közalapítvány nyilvántartásból való törlését követően azonnal

4. A Közalapítvány vagyonát változatlan cél érdekében az alábbi szervezetek között kell megosztani:

— az európai uniós tagsággal kapcsolatos információk széles körű hozzáférhetőségének biztosítása tekintetében a Miniszterelnöki Hivatal Kormányzati Kommunikációs Központ keretei között működő lakossági EU tájékoztató szolgálat feladatainak ellátására;

— az uniós forrásokkal kapcsolatos tájékoztatás tekintetében a Nemzeti Fejlesztési Hivatal feladatainak ellátására.

5. Készüljön előterjesztés a Kormány számára a Közalapítvány vagyonmaradványának költségvetési átcsoportosításáról.

Felelős: az európai integrációs ügyek koordinációjáért felelős tárca nélküli miniszter
Miniszterelnöki Hivatalt vezető miniszter
pénzügyminiszter

Határidő: a Közalapítvány bírósági nyilvántartásból való törlését követően azonnal

6. A nyilvánosságot a Ptk. 74/G. § (9) bekezdésének megfelelően tájékoztatni kell a vagyon felhasználásáról.

7. Ez a határozat a közzététele napján lép hatályba. Egyidejűleg az EU Kommunikációs Közalapítvány létrehozásáról szóló 1178/2002. (X. 10.) Korm. határozat, és az EU Kommunikációs Közalapítvány alapító okiratának módosításáról szóló 1193/2002. (XI. 7.) Korm. határozat a hatályát veszti.

Dr. Medgyessy Péter s. k.,
miniszterelnök

V. rész KÖZLEMÉNYEK, HIRDETMÉNYEK

A Magyar Szabadalmi Hivatal elnökének
4/2004. (MK 63.) MSZH
közleménye

az Innoforum 2004 XII. Hazai Szellemi Termék Börzén
bemutatásra kerülő találmányok, védjegyek,
formatervezési és használati minták kiállítási
kedvezményéről, illetve kiállítási elsőbbségéről

Az 1995. évi XXXIII. törvény 3. §-ának *b)* pontja, az 1997. évi XI. törvény 53. §-a (1) bekezdésének *c)* pontja, a 2001. évi XLVIII. törvény 40. §-a (1) bekezdésének *c)* pontja és az 1991. évi XXXVIII. törvény 36. §-ának (1) bekezdése alapján közzéteszem, hogy a 2004. június hó 10. és 11. napjai között Budapesten megrendezendő, az Innoforum 2004 XII. Hazai Szellemi Termék Börzén bemutatásra kerülő találmányokat, védjegyeket, formatervezési és használati mintákat az említett jogszabályokban meghatározott kiállítási kedvezmény, illetve kiállítási elsőbbség illeti meg.

Dr. Bendzsel Miklós s. k.,
a Magyar Szabadalmi Hivatal elnöke

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének tájékoztatója

a Magyar Köztársaság területére belépő külföldi
telephelyű gépjárművek, valamint a magyar forgalmi
rendszerű gépjárművel külföldre utazók érvényes
kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási szerződésének
igazolásáról

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete — a Nemzeti Iroda tájékoztatása alapján — az alábbiakat teszi közzé:

1. A magyarországi telephelyű gépjármű üzemben tartója által a Magyarországon a kötelező felelősségbiztosítás művelésére jogosult biztosítóval kötött kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási szerződés területi hatálya az Európai Gazdasági Térség tagállamainak területére — a Magyar Köztársaság területét is beleértve —, valamint Svájcra terjed ki. Kiterjed továbbá a biztosítási szerződés területi hatálya a nemzetközi Zöldkártya Rendszer azon országai területére, amelyek irodájával a Magyar Nemzeti Iroda kétoldalú megállapodást kötött.

A Zöldkártya Rendszernek az Európai Gazdasági Térséghez tartozó tagországai

Ausztria
Belgium
Ciprus
Csehország
Dánia (és a Feroer Szigetek)
Észtország
Finnország
Franciaország (és Monaco)
Görögország
Hollandia
Izland
Írország
Lengyelország
Lettország
Liechtenstein (képviselőt a Zöldkártya Rendszerben és az Európai Unió 4. sz. irányelv alapján létrejött szervezetekben Svájc látja el)
Litvánia
Luxemburg
Magyarország
Málta
Nagy-Britannia és Észak-Írország (és a Channel-szigetek, Gibraltár és Man szigete)
Németország
Norvégia
Olaszország (és a Vatikán és San Marino)
Portugália
Spanyolország
Svédország
Szlovákia
Szlovénia

A Zöldkártya Rendszernek nem az Európai Gazdasági Térséghez tartozó tagországai

Albánia
Andorra
Belarusz
Bosznia-Hercegovina
Bulgária
Horvátország
Irán
Izrael
Macedónia (hivatalos rövidítéssel F.Y.R.O.M.)
Marokkó
Moldávia
Románia
Svájc
Szerbia és Montenegró (kivéve Koszovó területe, amely ENSZ felügyelet alatt áll)
Tunézia
Törökország
Ukrajna

A fenti országokban a magyar biztosítási fedezet igazolása a jelen tájékoztatóban leírtak szerint történik.

2. A nemzetközi gépjárműforgalomban a másoknak okozott károk megtérítése céljából megkívánt kötelező gépjármű-biztosítási fedezet meglétének igazolása a Zöldkártya rendszer keretében történik. E rendszerhez tartoznak Európa országai, valamint Irán, Izrael, Marokkó, Tunézia, de nem tagjai — Belarusz, Észtország, Lettország, Litvánia, Moldávia és Ukrajna kivételével — a volt Szovjetunió utódállamai.

A Zöldkártya Rendszerhez tartozó országok gépjárműveinek üzemeltetői az adott országra érvényes kötelező gépjármű-felelősségbiztosításuk meglétét a Zöldkártyával igazolják.

3. A Belső Szabályzat III. fejezetében foglalt, „Az irodák közötti vélelmezett biztosítási fedezeten alapuló többoldalú egyezmény” (korábban Többoldalú Garancia Egyezmény vagy Rendszámegegyezmény) tagállamai az egyes tagországokban megkívánt kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási fedezet meglétének igazolásául — a Zöldkártya helyettesítéseként — kölcsönösen elfogadják az egyes tagországok illetékes hatóságai által az adott gépjárműre kiállított forgalmi rendszámot és a gépjárművön ovális mezőben külön elhelyezett országjelzést.

Az Európai Unió tagországában kiadott azon forgalmi rendszámotablák esetében, amelyek a bal oldalukon, vagy a bal felső sarokban függőleges kék mezőben a körben elhelyezkedő 12 sárga csillagot és alatta a kiadó állam jelzését tartalmazza az Európai Unió területén nem kell további külön országjelzéssel ellátni. Más országok azonban az 1968. évi Bécsi Közúti Közlekedési Egyezményen alapuló belső szabályozásukra tekintettel az előző bekezdésben említett külön országjelzést ezen rendszámotablák esetében is megkövetelik.

Az Európai Gazdasági Térség tagállamaiban és az egyezményhez csatlakozott országokban kiadott forgalmi rendszámmal, illetőleg az országjelzéssel ellátott járművek üzemeltetői a Magyar Köztársaság területére történő belépésükkor és az itt tartózkodás tartama alatt biztosítottak tekintendők. Ezen gépjárművek üzemeltetői, vezetői ún. határbiztosítási szerződés kötésére nem kötelezhetők, és ilyen szerződés velük — még kérésükre sem — köthető.

A Belső Szabályzat III. fejezetében foglalt, „Az irodák közötti vélelmezett biztosítási fedezeten alapuló többoldalú egyezménynek tagjai az Európai Gazdasági Térség tagországai (lásd 1. pont), továbbá Horvátország és Svájc.

4. A 3. pont alá nem tartozó országokban állandó telephellyel rendelkező gépjárművek esetében a gépjármű üzemeltetőjének, vezetőjének Magyarországra történő belépéskor az Európai Gazdasági Térség minden tagállama területére érvényes Zöldkártyával kell rendelkeznie, vagy magyar biztosítóval határbiztosítást kell kötnie. Az érvényességnek ki kell terjednie az Európai Gazdasági Térség területén való tartózkodásának teljes időtartamára.

5. Magyar forgalmi rendszámmal és forgalmi engedéllyel ellátott gépjárművel külföldre történő utazáskor a 3. pontban felsorolt országokban, valamint egyoldalú megállapodás alapján Bosznia-Hercegovina, Macedónia, Románia és Szerbia és Montenegró (kivéve az ENSZ felügyelete alatt álló Koszovó területét) területén a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási fedezet meglétét a magyar forgalmi rendszám és a gépjárművön a rendszámtól elkülönítetten, ovális mezőben lévő „H” országjel tanúsítja.

6. A fentiekől függetlenül külföldre utazáskor minden esetben ajánlott a Zöldkártya kiváltása. Különösen javasolt a Zöldkártya kiváltása, Bosznia-Hercegovinába, Görögországba, Macedóniába, Máltára, Olaszországba, Romániába, valamint Szerbia és Montenegróba történő utazáskor.

7. Minden esetben kötelező kiváltani a Zöldkártyát az alább felsorolt országokba gépjárművel történő utazáskor:

Albánia
Andorra
Belarusz
Bulgária
Irán
Izrael
Moldávia
Marokkó
Törökország
Tunézia
Ukrajna

8. A volt Szovjetunió utódállamai — Belarusz, Észtország, Lettország, Litvánia, Moldávia és Ukrajna kivételével — nem tagjai a nemzetközi Zöldkártya rendszernek, ezért a fel nem sorolt országokba történő utazáskor ezen országok területére érvényes Zöldkártya nem váltható és adható ki, mivel a jogszabályon alapuló biztosítási fedezet ezen országokra nem terjed ki.

9. Azon országokba történő utazáskor, amelyek nem részei a fentebb részletezett megállapodásoknak, illetőleg a 7. pontban felsorolt országok esetében akkor, ha a jármű üzemeltetője, vezetője nem rendelkezik érvényes Zöldkártyával, az illető országba való belépéskor, a határon kell az előírt kötelező gépjármű-felelősségbiztosítási szerződést megkötni.

10. A Magyarország területére beutazó külföldi telephellyel rendelkező gépjárművekre vonatkozó kizárásokat a Belső Szabályzat III. fejezetében foglalt, „Az irodák közötti vélelmezett biztosítási fedezeten alapuló többoldalú egyezmény” függeléké, valamint a kétoldalú egyezmények tartalmazzák. Az egyezményekben foglalt kizárások listáját a tájékoztató mellékleteként csatoljuk. Az egyezményekkel kapcsolatos tájékoztatás elérhető a Magyar Biztosítók Szövetsége honlapján (www.mabisz.hu) is, a GKI menüpont alatt.

A Zöldkártya (nemzetközi gépjármű-felelősségbiztosítási bizonylat) kiállítását annál a biztosítónál lehet igényelni, amelyik az üzemeltető kötelező felelősségbiztosítását kezeli.

11. A fenti tárgyban a Magyar Közlöny 2004. január 15-i, 5. számában közzétett tájékoztatás érvényét veszti.

A Nemzeti Kegyeleti Bizottság határozata

1. A Kormány a 146/1999. (X. 1.) Korm. rendelet 3. § a) pontjában adott felhatalmazás alapján a Nemzeti Kegyeleti Bizottságnak kell döntenie a temető, hősi temető, hősi temetési hely, temetkezési emlékhely, temetési hely Nemzeti Sírkert részeként történő nyilvántartásba vételéről.

E felhatalmazás alapján a Nemzeti Kegyeleti Bizottság a 2004. január 27-én tartott Bizottsági ülésén az alábbi határozatot hozta.

A Nemzeti Kegyeleti Bizottság 6/2004. sz. Határozatával a Nemzeti Sírkertbe sorolta a nyáregyházi 086/3 hrsz.-ú földrészben fekvő (a Nyáregyházi Köztemető felé vezető út mellett található) Nyáry Pál sírját.

2. A Kormány a 146/1999. (X. 1.) Korm. Rendelet 3. § a) pontjában adott felhatalmazás alapján a Nemzeti Kegyeleti Bizottságnak kell döntenie a temető, hősi temető, hősi temetési hely, temetkezési emlékhely, temetési hely Nemzeti Sírkert részeként történő nyilvántartásba vételéről.

E felhatalmazás alapján a Nemzeti Kegyeleti Bizottság a 2004. február 25-én tartott Bizottsági ülésén az alábbi határozatot hozta.

A Nemzeti Kegyeleti Bizottság 10/2004. sz. Határozatával Fiumei úti sírkert Nemzeti Sírkertté nyilvánításának második ütemében a következő sírhelyeket Nemzeti sírhellyé nyilvánítja:

Parcella	Sor	Sír	Név	Foglalkozás
7	1	1	Szabóky Adolf	piarista szerzetes
9	1	13	Takáts Mihály	operaénekes
9	1	14	Péterfy Sándor	pedagógus
9	1	21	Rudnyánszky Gyula	költő
			Réthy Laura	operaénekes
9	1	36	Márkus József	politikus
9	1	66	Szerdahelyi József	színész
9	1	67	Szerdahelyi Kálmán	színész
9	2	55	Solymosi Elek	színész
9	4	55	Reviczky Szevér	író
9	4	57	Hegedűs Lajos	színész
			Bodenburg Lina	színész
9	4	62	Czakó Zsigmond	író
9	4	65	Tasner Antal	író
9	4	69	Gaál József	író
9	4	70	Dorner József	botanikus
9/2	1	23/24	Markovits Iván	gyorsíró
9/2	1	25/26	Hunfalvy János	geográfus
9/2	1	29/30	Melles Béla	hegedűművész
9/2	1	33/34	Reményi Antal	jogász
9/2	1	39/40	Krecsányi Ignác	színész
			Krecsányi Sarolta	színész
			Krecsányi Katalin	színész
			Krecsányi Kálmán	kriminológus

Parcella	Sor	Sír	Név	Foglalkozás
10	1	10	Basilides Barna	festő
10	1	16	Megyeri Károly	gyógyypedagógus
10	1	21	Kiss Irén	színész
10	1	31	Jakabházy Zsigmond	orvos
10	1	39	Hegedűs László	festő
10	1	43	Vértesi Arnold	író
10	1	68	Gerle Lajos	építész
10	1	81	Plány Ervin	festő
10	1	82	Pertik Ottó	orvos
10/1	1	1	Ráth György	történész
10/1	1	12	Kőnig Gyula	matematikus
			Kőnig Dénes	matematikus
10/1	1	18	Justh Gyula	politikus
11	1	28	Edvi Illés Aladár	gépészmérnök
11	1	35	Szterényi József báró	kereskedelmi miniszter
11	1	38	Dischka Győző	feltaláló
11	1/a	25	Jankó János	grafikus
11	2	17	Radics Béla	prímás
11	2	62	Hantos Elemér	közgazdász
11	4	22	Fodor Ernő	zenepedagógus
11	5	9	Czakó Adolf	hídtervező mérnök
11	8	3	Scipiades Elemér	orvos
11/1	1	26	Holzwarth Jenő	orvos
11/1	1	28	Erődi-Harrach Béla	geográfus
			Erődi-Harrach Béla	közgazdász
12	1	1	Benedikt Ottó	feltaláló, villamosmérnök
12	1	13	Dobozy Imre	író
17/1	1	3	Petőfi család	
17/1	1	9	Elischer Gyula	nőgyógyász
17/1	1	11	Teleszky János	pénzügyminiszter
17/1	1	25	Greguss Imre	festő
17/1	1	33	Katona Lajos	folklorista
17/1	1	41	Mayer Ferenc	altábornagy
17/1	1	44	Machik Béla	orvos
17/1	1	47	Abt Antal	fizikus
17/1	1	51	Medveczky Frigyes	filozófus
17/1	1	53	Teasdale, James	mérnök
17/1	1	55	Tahi Antal	festő
17/1	1	61	Klette Károly	festő

Parcella	Sor	Sír	Név	Foglalkozás
17/1	1	67	Maleczky Vilmos	operaénekes
			Elinger Josefa	operaénekes
17/1	1	70	Lassú István	levéltáros
17/1	1	72	Kriesch János	zollógus
17/1	1	79	Litschauer Lajos	bányamérnök
17/1	1	86	Tersztyánszky Dániel	jogász
17/1	1	87	Kiss Ferenc	régész
17/1	1	88	Hajnik Károly	gyorsíró
17/1	1	91	Lechner József	építésmérnök
17/1	1	97	Grigerly József	piarista szerzetes
17/1	1	99	Miskolczy István	író
17/1	3	6	Lánczy Ilka	színész
17/1	4	9	Szentirmay Elemér	zeneszerző
17/2	1	11	Anthes György	operaénekes
17/2	1	12	Bobula János	építész
17/2	1	13	Beszédes János	szobrász, festő
17/2	1	16	Faludi Miklós	író
17/2	1	18	Matyasovszky Miklós	agrárpolitikus
17/2	1	21	Szily Kálmán	nyelvész
17/2	2	5	Morelli Károly	orvos
			Morelli Gusztáv	grafikus
17/2	12	4	Abafi Lajos	zollógus
17/3	1	24	Horti Pál	iparművész
18	1	1	Frigyesi József	orvos
18	1	36	Sóltz Gyula	erdőmérnök
18	1	47	Evva Lajos	rendező
18	2	1	Repiczky János	nyelvész
18	2	2	Udvarhelyi Miklós	színész
18	2	4	Greguss Gyula	fizikus
18	2	5	Alexy Károly	szobrász
18	2	21	Prém József	író
18	2	24	Mészáros Imre	hegedűművész
18	3	23	Aigner Sándor	építész
18/1	1	36	Szamovolszky Ödön	szobrász
18/1	2	13	Blaskovics László	orvos
Bal árkádsor		5	Majovszky Pál	művészettörténész
Bal árkádsor		6	Forster Géza	mezőgazdász
Bal árkádsor		9	Than Károly	farmakológus

Parcella	Sor	Sír	Név	Foglalkozás
Bal árkádsor	26		Gundel János	gasztronómus
			Gundel Károly	gasztronómus
			Göröncsér-Gundel János	festő
Bal árkádsor	48		Rupp Nep. János	orvos
Bal árkádsor	229 csf		Hartmann József	mérnök
Bal árkádsor	263/264 csf		Zilahy Lajos	író
Bal árkádsor	62		Kétly Károly báró	orvos
Bal árkádsor	KIX		Tarcsay Vilmos	százados
			Hegyi Emánuel	zongoraművész
Jobb árkádsor	21		Windisch Richárd	mezőgazdász
Jobb árkádsor	26		Gerhardt Gusztáv	közlekedéspolitikus
Jobb árkádsor	27		Láng László	gépészmérnök
			Láng Gusztáv	gépészmérnök
Jobb árkádsor	53/54		Seenger Béla	kőfaragó
Jobb árkádsor	56		Ráth Károly	jogász
Jobb árkádsor	72		Gaál Jenő	közgazdász
Jobb árkádsor	68 csf		Edvi Illés Pál	író
19	1	10	Schunda Vencel József	hangszerkészítő
19/1	1	2	Lánczy Leó	közgazdász
19/1	1	4	Biró Ármin	vasgyáros
19/1	1	5	Borbás Vince	botanikus
19/1	1	6	Berczik Árpád	író
19/1	1	14	Beregszászy Lajos	feltaláló, zongorakészítő
			Réczey Imre	orvos
19/1	2	4	Klein Gyula	botanikus
Batthyány mauzóleum mögött		2	Hüttl Hümmér	orvos
			Hüttl Dezső	építész
Batthyány mauzóleum mögött		11	Lechner Károly	orvos
20	1	6	Todoreszku Gyula	könyvtáros
20	1	19	Malonyay Dezső	folklórlista
20	1	32	Gillemot Ferenc	publicista
20	1	46	Heinrich Ferenc	kereskedelmi miniszter
20	1	52	Roskovics Ignác	festő
20	2	61	Szegedy Maszák Hugó	publicista
20	4	38	Déchy Mór	geográfus
20	sziget	7	Somogyi Béla	publicista
20/1	1	20	Kajlinger Mihály	vízépítő mérnök
20/1	1	35	Heinrich Gusztáv	nyelvész

Parcella	Sor	Sír	Név	Foglalkozás
20/1	1	53	Janny Gyula	orvos
20/1	1	58	Somló Sándor	rendező
			Vadnay Vilma	színész
20/1	1	61	Sághy Gyula	jogász
20/1	1	73	Hikisch Rezső	építész
20/2	1	6	Sarbó Artúr	orvos
20/2	1	28	Galgóczy Károly	mezőgazdász
20/2	2	8	Doleschall Alfréd	jogász
			Doleschall Sándor Eduárd	lelkész
20/2	2	13	Zrumecky Dezső	építész
24	1	68	Tóth Potya István	labdarúgó
24	1	75	Vándor Sándor	zeneszerző
24	1	76	Gárdonyi Albert	történész
24/1	sziget	1	Henneberg Károly	altábornagy
24/1	1	45	Márkus László	rendező
24/1	1	72	Dálnoki Miklós Béla	miniszterelnök
24/1	1	74	Krepuska Géza	orvos
24/1	2	43	Solymossy Sándor	folklorista
24/1	2	72	Ignotus	publicista
25	1	1	Tomcsányi Vilmos	jogász
			Tomcsányi Móric	jogász
25	2	102	Árkövy József	fogorvos, sebész
26	1	4	Gerbeaud Emil	cukrász
26	1	14	Endrődi Sándor	költő
26/1	1	15	Hoitsy Pál	csillagász
26/1	1	20	Ney Béla	építész
			Peregriny Elek	író
26/1	1	26	Révai Mór János	könyvkiadó
			Révay Ödön	könyvkiadó
26/1	3	13	Petri Mór	költő
26/1	4	9	Ligeti Juliska	színész
			Dezső József	színész
26/2	sziget		Gerenday Béla	szobrász
26/2	1	4	Kopits Jenő	ortopédorvos
			Kopits István	ortopédorvos
26/3	1	8	Horvay János	szobrász
27	1	5	Mauritz Béla	geológus
27	1	48	Dollinger Gyula	orthopédorvos
27 MTA	B	1	Gyarmati István	fizikus
27 MTA	B	2	Pécsi Márton	geográfus
27 MTA	D	1	Világhy Miklós	jogász

Parcella	Sor	Sír	Név	Foglalkozás
27 MTA	D	2	Rédei László	matematikus
27 MTA	D	3	Szendy Károly Lipót	villamosmérnök
27 MTA	D	4	Vas Károly	mikrobiológus
27 MTA	D	5	Szalai Sándor	filozófus
27 MTA	D	6	Weiszfeiler Gyula	orvos
27 MTA	D	7	Simovits István	orvos
27 MTA	D	8	Forgó László	feltaláló
27 MTA	D	10	Tolnai Gábor	irodalomtörténész
27 MTA	D	11	Földi Zoltán	kémikus
27 MTA	D	12	Kónya Albert	fizikus
27 MTA	D	14	Radnót Magda	orvos
27MTA	D	15	Babics Antal	orvos, sebész
27 MTA	D	16	Szabolcsi Gertrud Anna	biokémikus
27 MTA	D	17	Juhász Gyula	történész
27MTA	D	18	Fülöp József	geológus
27 MTA	D	19	Tamássy István	kertészmérnök
27 MTA	D	20	Stark Ervin	orvos
27 MTA	D	21	Kovács István	fizikus
27MTA	D	22	Bálint Péter	orvos, fiziológus
27 MTA	D	23	Szilárd Leo	fizikus
27 MTA	D	24	Kürti Miklós	fizikus
27 MTA	D	25	Hevessy György	Nobel-díjas
27 MTA	D	26	Györffy György	történész
27 MTA	D	27	Papp Ferenc	nyelvész
27 MTA	D	28	Kiss Dezső	fizikus
27 MTA	D	29	Szabó Árpád	történész
27/1	1	36	Kiss György	szobrász
27/1	1	37	Zöldi Márton	író
27/1	2	20	Irk Károly	kémikus
27/2	sziget	2	Kővágó József	politikus
28	dísz sor	3	Szilágyi Sándor	történész
28	dísz sor	6	Teleszky István	jogász
28	dísz sor	8	Atzél Béla	politikus
28	dísz sor	9	Erkel Sándor	karmester
28	dísz sor	11	Bartay Ede	zeneszerző
28	dísz sor	15	Zichy Jenő gróf	politikus
28	dísz sor	35	Gerlóczy Károly	jogász
28	díszsor	36	Kamermayer Károly	jogász
28	dísz sor	37	Papp-Váryné Sziklay Szeréna	költő
28	dísz sor	38	Horánszky Nándor	jogász
28	dísz sor	39	Tóth Lőrinc	jogász

Parcella	Sor	Sír	Név	Foglalkozás
28	dísz sor	41	Beöthy Ákos	politikus
28	dísz sor	42	Bartha Miklós	politikus
28	dísz sor	43	Náday Ferenc	színész
			Widmár Katalin	operaénekes
28	1	1	Schwimmer Ernő Lajos	orvos
28	1	27	Télfi Iván	klasszika filológus
28	1/a	3	Lechner Ágoston	jogász
28	1/a	15	Péterffy Jenő	esztéta
28	1/a	27	Lubrich Ágoston	pedagógus
28	1/a	39	Laufenauer Károly	orvos
28	2	103	Wohl Janka	költő
			Wohl Stefánia	író
28	4	23	Schédy Sándor	gyógyszerész
28	6	43	Tolnai Lajos	író
28	8	1	Szathmáry Árpád	színész
28	8	21	Sóltz Vilmos	kohómérnök
28	10	8	Nagy Ignác	író
28	11	22	Brodsky Sándor	festő
29	1	7	Helfy Ignác	politikus
29	1	13	Kovács József	orvos
29/1	1	3	Beöthy László	író
29/1	1	5	Marastoni Jakab	festő
29/1	1	6	Sárosy Gyula	költő
29/1	1	7	Hajnik Pál	jogász
29/1	1	8	Márkfi Sámuel	nyelvész
29/1	1	9	Kövér Lajos	író
29/1	1	10	Tóth Sándor	zoológus
29/1	1	11	Szontágh Gusztáv	író
29/1	1	12	Fáncsy Lajos	színész
29/1	1	14	Feleky Miklós	színész
			Munkácsi Flóra	színész
29/1	1	16	Vadnay Károly	író
29/1	1	22	Ráth Károly	gyáralapító
29/1	1	24	Harkányi Béla	csillagász
29/1	1	28	Mocsáry Sándor	zoológus
29/1	1	39	Zirzen Janka	pedagógus
29/1	1	45	Tóth Béla	író
29/1	1	50	Kelety Gusztáv	festő
29/1	2	1	Obernay Károly	író
29/1	2	4	Tóth József	színész
29/1	2	5	Bernát Gáspár	író

Parcella	Sor	Sír	Név	Foglalkozás
29/1	2	6	Remellay Gusztáv	író
29/1	2	20	Schvarcz Gyula	történész
29/1	2	26	György Aladár	író
29/1	4	7	Corzan Avendano Gábor	matematikus
29/2	1	1sarok	Hieronymi Károly	politikus
29/2	1	3	Lukács Béla	politikus
29/2	1	5	Hajnik Imre	jogtörténész
29/2	1	10	Bartók Lajos	költő, író
29/2	1	17	Kisfaludy Árpád Béla	író
29/2	2	2	Plósz Pál	orvos
29/2	2	5	Pethő Gyula	geológus
29/2	3	8	Schmidt Sándor	mineralógus
29/2	4	20	Schulek Vilmos	orvos
29/3	1	5	Reiner János	jogász
			Reiner Zsigmond	régész
29/3	1	10	Batizfalvy Sámuel	ortopédorvos
29/3	1	16	Pulszky Ágost	jogász
29/3	1	28	Erkel Gyula	zeneszerző
29/3	1	36	Böckh János	geológus
29/3	1	39	Beksics Gusztáv	író
29/3	1	80	Hegyi Aranka	színész
29/3	3	47	Mátrai Lajos György	szobrász
30/2	1	16	Novobáitzky Károly	fizikus
30	egész parcella		Gajzágó Salamon	jogász, 48-as
			Mogyoródy Adolf	ezredes, 48-as
			Óváry Lipót	történész, 48-as
			Polinszky Károly	vegyésszmérnök
			Tatay István	pedagógus, 48-as
			Zilahy Sebess Emil	48-as mártír
30	középen		Woroniecki, Mieczyslaw herceg	48-as mártír
31	egész parcella		Halmágyi Sándor	jogász
			Székely József	jogász
31/2	egész parcella			
31/2	1	27	Dessewffy Dénes	politikus
31/2	2	12	Leithner Antal báró	bányamérnök
31/2	2	17	Psota Mór	48-as ezredes
31/2	2	21	Szilvássy Márton	jogász
31/2	2	26	Jekelfalussy Lajos	jogász
31/2	2	34	Sréter Lajos	politikus
31/2	2	40	Burdina Alajos	48-as őrnagy
31/2	2	48	Darbay György	ezredes

Parcella	Sor	Sír	Név	Foglalkozás
32	1	3	Maróti Géza	szobrász
32	1	76	Radisics Jenő	művészettörténész
32	4	41	Gaál Mózes	író
			Gaál Mózes	rendező
33	1	26	Abonyi Géza	színész
33	1	34	Kosztai József	festő, sírköve 35—4—1-en áll
33/1	1	9	Bachó István	zeneszerző
33/1	1	20	Lükő Gábor	etnográfus
33/2	1	3	Bihari Sándor	festő
33/2	8	8	Bíró Mihály	festő
33/3	1	3/4	Maróczy Géza	sakkmester
33/3	1	5	Charousek Rezső	sakkmester
33/3	1	6	Breuer Gyula	sakkmester
33/3	3	41	Bud János	pénzügyminiszter
33/4	1	14	Gallowich Tibor	labdarúgó
33/4	3	52	Lipták Pál	farmakológus
33/5	3	5	Kovács Albert	lelkész
34	1	1	Fellner Henrik	gyártulajdonos
34	1	6	Győri Tibor	orvos
34	1	26	Liber Endre	jogász
34	1	39	Pécs József	vízépítő mérnök
34	1	41	Bitter Illés	cisztercita szerzetes
34	1	47	Karlovsky Bertalan	festő
34	1	49	Ernst Sándor	kanonok, miniszter
34	1	55	Kenyeres Balázs	törvényszéki orvos
34	1	56	Nagy Jenő	ezredes
34	1	61	Donáth Leo	sportszervező
34	1	68	Hadnagy Domokos	tábornok
34	1	80	Ballagi Géza	történész
34	1	84	Venczell Béla	operaénekes
34	1	86	Pálos Á. László	orvos
34	1	87	Ernyey József	nyelvész
34	1	91	Buchböck Gusztáv	kémikus
34	1	96	Popovics Sándor	pénzügyminiszter
34	2	5	Csepregi Horváth János	jogász
34	2	14	Szily Aurél	orvos
34	2	19	Bozzay Margit	író
			Bozzay Dezső	építész
34	2	20	Magyar-Kossa Gyula	orvos
34	2	28	Horváth Géza	zoológus

Parcella	Sor	Sír	Név	Foglalkozás
34	2	29	Réti István	festő
34	2	36	Deák Ébner Lajos	festő
34	2	39	Wildner Ödön	író
34	2	46	Petrovics Elek	művészettörténész
34	2	72	Szinnyei József	könyvtáros
34	2	120	Siklódy Lőrinc	szobrász
34	3	15	Patterson Artúr János	nyelvész
34	3	43	Szabó Zoltán	botanikus
34	3	45	Mikes Lajos	publicista
34	4	8	Lehr Albert	nyelvész
34	4	18	Ádám Lajos	orvos
34	4	32	Nagy Béla	orvos
34	5	11	Náday Béla	színész
34	5	32	Fieber Henrik	művészettörténész
34	5	37	Hankó Vilmos	kémikus
34	6	5	Némethy Géza	történész
34	6	40	Tihanyi Kálmán	fizikus, feltaláló
34	7	12	Csiky Kálmán	író
34	9	13	Énekes István	ökölvívó
34	9	26	Pályi Ede	író
34	9	32	Londesz Elek	író
34	9	33	Nagy László	pedagógus
34	11	2	Halasi-Kun Tibor	orientalista
34	11	8	Erney Móric	gépészmérnök
34	11	12	Wartha Vince	feltaláló, kémikus
			Hugonnai Vilma gróf	orvos
34	11	21	Faragó Géza	festő
34	12	2	Entz Géza	zoológus
34	13	21	Szikla Adolf	karmester
34	14	3	Schuller Alajos	fizikus
34	15	3	Geduly Gyula	mérnök
34	15	4	Sikabonyi Antal	irodalomtörténész
34	15	16	Szabó József	fogorvos
34/1	1	11	P. Szathmáry Károly	pedagógus
34/1	1	14	Csukási József	publicista
34/1	1	15	Mészöly Géza	festő
34/1	1	19	Rökk Szilárd	jogász
34/1	1	20	Török Pál	református püspök
34/1	1	23	Greguss Ágost	esztéta
34/1	1	25	Komócsy József	költő
34/1	1	27	Mátray Gábor	zeneszerző

Parcella	Sor	Sír	Név	Foglalkozás
34/1	1	28	Tóth Ede	író
34/1	1	29	Csepreghy Ferenc	író
			Rákosi Ida	író
34/1	1	33	Vedres Márk	szobrász
34/1	1	34	Mező Ferenc	sporttörténész
34/1	1	37	Pataky Kálmán	operaénekes
34/1	1	42	Goda Gábor	író
34/1	1	44	Fodor József	orvos
34/1	1	46	Visi Imre	író
			Magyar Elek	író
34/1	2	3	Volf György	nyelvész
34/1	2	5	Bokelberg Ernő	sportszervező
34/1	2	6	Thaisz András	költő
			Thaisz Elek	rendőrfőkapitány
34/1	2	7	Nemessányi Sámuel	hegedűkészítő
34/1	2	11	Törs Kálmán	író
34/1	2	18	Székács József	evangélikus püspök
34/1	2	20	Tamássy József	színész
34/1	2	21	Nagy Imre	színész
			Benza Ida	operaénekes
34/1	2	22	Lendvayné Hivatal Anikó	színész
34/1	2	24	Szathmáryné Farkas Lujza	színész
34/1	2	31	Réthy Mihály	színész
34/1	2	42	Huszár Adolf	szobrász
34/1	3	3	Nagy Imre	történész
34/1	3	4	Bodoky Lajos	vízépítő mérnök
34/1	3	7	Erkel Elek	zeneszerző
34/1	3	9	Ney Ferenc	pedagógus
34/1	3	11	Frankenburg Adolf	író
			Carina Anna	operaénekes
34/1	3	17	Molnár György	színész
34/1	3	20	Viziváriné Szigeti Jolán	színész
			Tapolcai Gyula	színész
34/1	3	21	Szigeti József	színész
			Szigeti Imre	színész
34/1	3	28	Szemlér Mihály	festő
34/2	1	5	Fejér Lipót	matematikus
34/2	1	6	Riesz Frigyes	matematikus
34/2	1	10	Szörényi Imre	orvos
34/2	1	11	Nagy Balogh János	festő
34/2	1	28	Kmetty János	festő

Parcella	Sor	Sír	Név	Foglalkozás
34/2	1	29	Korach Mór	feltaláló
34/2	1	30	Bortnyik Sándor	festő
34/2	1	32	Jánossy Lajos	fizikus
34/2	1	33	Ortutay Gyula	etnográfus
34/2	1	34	Mesterházi Lajos	író
34/2	1	37	Ferenczy Valér	festő
34/2	1	46	Nendtvich Károly	kémikus
34/2	1	48	Hofmann Károly	geológus
34/2	1	50	Hantken Miksa	geológus
34/2	1	52	Arányi Lajos	orvos
34/2	1	53	Antal Géza	orvos
34/2	2	1	Kozma Lajos	építész
34/2	2	4	Zlamál Vilmos	állatorvos
34/2	2	10	Egerváry Jenő	matematikus
34/2	2	14	Paizs Goebel Jenő	festő
35	1	51	Léda	Ady múzsája
35	1	56	Bartoniek Géza	fizikus
35	1	63	Barankovics István	politikus
35	1	77	Nagy Miklós	publicista
35	2	24	Csapody István	szemész orvos
35	2	46	Klupathy Jenő	fizikus
35	9	14	Bakó László	színész, operaénekes
35	9	20	Siklós Albert	zenetörténész
35	10	7	Ybl Ervin	művészettörténész
			Ybl Lajos	építész
35	11	6	Pajor Sándor	orvos
35	13	6	Kollár József	építész
36/1	2	37	Zádor György	jogász
36/2	1	26	Heim Pál	orvos
36/2	1	34	Ivánfi Jenő	rendező
36/2	1	39	Kovách Aladár	orvos
36/2	1	41	Margitay Tihamér	festő
36/2	1	46	Jánosi Béla	esztéta
36/2	2	9	Hegyesi Mari	színész
37/1	1	8	Korizmics László	mezőgazdász
37/1	1	9	Tóry Gusztáv	jogász
37/1	1	10	Kreybig Lajos	agrokémikus
37/1	1	14	Kauser Gyula	építész
37/1	1	31	Neuhold János	hadmérnök
37/1	2	1	Moravcsik Ernő Emil	elmeorvos
37/1	3	2	Fekete József	író

Parcella	Sor	Sír	Név	Foglalkozás
37/1	3	14	Moravcsik Géza	zenetörténész
37/2	sziget		Konkoly-Thege Gyula	agrárstatisztikus
37/2	1	5	Erney József	zeneszerző
			Erney Károly	közgazdász
37/2	1	9	Horánszky Dezső	közgazdász
37/2	1	23	Vargha Gyula	statisztikus
37/2	1	26	Fülep Lipót	jogász
37/2	2	24	Haraszi Gyula	irodalomtörténész
38	4	9	Krenner József Sándor	mineralógus
38	5	57	Fabinyi Rudolf	kémikus
39	1	11	Stetka Gyula	festő
39	1	12	Vörös László	kereskedelmi miniszter
39	1	17	Török Béla	orvos
39	1	21	Bárony János	orvos, nőgyógyász
39	1	33	Bakonyi Károly	író
39	1	36	Liebermann Leó	orvos
39	1	40	Kabdebó Gyula	építész
39	1	44	Reichl Kálmán	építész
39	1	45	Tóth Lajos	orvos
39	1	118	Alszegehy Kálmán	rendező
39	1	119	Schafarzik Xav. Ferenc	geológus
39	1	121	Ferenczi Zoltán	irodalomtörténész
39	1	126	Tóth László	festő
39	1	131	Nagy Pál	vezérezredes
39	2	11	Zempléni Árpád	költő
39	3	23	Balás Árpád	mezőgazdász
			Károly Rezső	mezőgazdász
39	5	70	Hoór Károly	orvos
39/1	1	31	Kovács Gyula	palentológus
			Csikó József	orvos
40	1	48	Irsay Artúr	orvos
41	1	7	Bajza József	irodalomtörténész
41	1	27	Székács Elemér	növénynevelő
41	1	28	Olgyay Ferenc	festő
41	1	30	Springer Ferenc	jogász
			Springer Ferenc	jogász
41	1	36	Grosschmidt Béni	jogász
			Grosschmidt Lajos	matematikus
41	1	69	Györffy István	etnográfus
41	1	91	Szentgyörgyi István	szobrász
41	3	6	Gabay Sándor	szobrász

Parcella	Sor	Sír	Név	Foglalkozás
41/1	1	4	Szacsvay Imre	színész
41/1	1	8	Hekler Antal	régész
41/1	1	34	Tangl Károly	fizikus
41/1	1	38	Márton Ferenc	festő
41/1	1	50	Porzsolt Kálmán	író
41/1	1	71	Gerster Károly	festő
41/1	1	72	Rozlozsnik Pál	geológus
41/1	1	75	Máder Rezső	karmester
42	1	1	Haltenberger Samu	gépészmérnök
42	1	25	Deér Endre	gyógyszerész
42/1	1	2	Bölöni György	író
			Márkus Ottilia	író
42/1	1	7	Gellért Hugó	festő
42/1	1	19	Antal Károly	szobrász, főiskolai tanár
42/1	1	26	Eck Imre	balett-táncos
42/2	B	7	Petrasovits Imre	agrármérnök
43	1	3	Meszéna Miklós	kardvívó
43	1	17	Hübner Jenő	építész
43	1	27	Telegdi-Róth Lajos	geológus
43	1	72	Oeffner Xav. Ferenc	budai polgármester
43	1	81	Tóth Imre	rendező
43	3	43	Beketow Mátyás	artista
43	16	16	Iszer Károly	sportszervező
43	18	1	Matolay Elek	jogász
43	22	24	Festetics Leó gróf	színigazgató
43	22	27	Halmi Ferenc	színész
44/1	2	4	Szebellédy László	feltaláló, kémikus
44/1	6	11	Milleker Rezső	geográfus
45	1	45	Róka Pál	táncmester
			Róka Gedeon	csillagász
45	1	90	Nagy Béla	vívó
45	1	97	Gyenes László	színész
45	1	101	Pentelei Molnár János	festő
45	1	104	Kövessy Albert	színész
45	1	105	Molnár László	színész
45	1	108	Hegedűs Károly	gépészmérnök
45	1	114	Tapolcai Dezső	színész
45	1	115	Környey Béla	operaénekes
45	2	124	Fabró Henrik	gyorsíró
45	7	20	Tolnay Lajos	mérnök
45/1	1	63	Halaváts Gyula	bányamérnök

Parcella	Sor	Sír	Név	Foglalkozás
46	1	2	Balázs Árpád	hegedűművész
46	1	9	Fröhlich Izidor	fizikus
46	1	10	Beniczky Ödön	belügyminiszter
46	1	12	Urváry Lajos	publicista
			Helvey Laura	színész
46	1	13	Jakab Ödön	költő
46	1	99	Lukács László	miniszterelnök
46	1	106	Breuer Szilárd József	építész
46	2	11	Jurányi Lajos	botanikus
46	2	20	Sajó Sándor	költő
46	2	99	Sugár Károly	színész
46	2	114	Lampérth Géza	költő
46	2	115	Ruffy Pál	jogász
46	3	39	Keresztessy József	vívómester
46	5	14	Raisits Emil	állatorvos
46	16	27	Pálffy Albert	író
46/1	1	11	Böckh Hugó	geológus
46/1	1	38	Tellyesniczky Kálmán	orvos
47	1	46	Szőts Ernő	rádióigazgató, alezredes
47	1	59	Kacziány Ödön	festő
47	1	88	Concha Győző	jogász
47	1	89	Kozma Andor	költő
47	1	105	Gobbi Alajos	hegedűművész
47	1	128	Endresz György	pilóta
47	15	29	Jankó János	etnográfus
47/1	1	5	Gonda Béla	vízépítő mérnök
47/1	1	10	Hamar István	lelkész
47/1	1	11	Császár Imre	színész
47/1	1	22	Koroda Pál	költő
48/1	1	13	Fáy Szeréna	színész
48/1	1	43	Tóth István	orvos
48/1	1	68	Szabó Lujza	operaénekes
48/1	1	72	Kövesligethy Radó	fizikus
48/1	3	35	Szabó József	geológus
48/2	1	5	Ilosvay Lajos	kémikus
48/2	1	30	Schmidt Miksa	iparművész
48/2	1	75	Vidor Pál	színész
48/3	1	17	Radnai Miklós	zeneszerző
48/3	1	25	Gróh István	festő
48/3	1	31	Pecz Vilmos	klasszika-filológus
48/3	1	42	Mihályfi Károly	színész

Parcella	Sor	Sír	Név	Foglalkozás
48/4	1	2	Buday Barna	mezőgazdász
48/4	1	31	Balló Ede	festő
48/4	1	35	Hock János	plébános
49	1	47	Petheő Attila	színész
49	2	53	Horváth Ernő	pilóta
50	10	14	Tápay-Szabó László	író
50/1	1	13	Horváth Henrik	művészettörténész
50/1	1	15	Lux Elek	szobrász
50/1	1	21	Verő György	zeneszerző
			Margó Célia	operaénekes
			Zágon István	író
50/1	1	28	Finkey József	bányamérnök
51	1	55	Vadász Miklós	festő
51	1	71	Szendrei János	történész
51	1	78	Tardos-Krenner Viktor	festő
51	2	122	Erdőssy Béla	festő
53	1	50	Tötössy Béla	matematikus
53	1	105	Szabó Endre	író
55	1	12	Magyary Géza	jogász
55	1	55	Bálint Rezső	orvos, belgyógyász
55	1	62	Hegedűs Ferenc	operaénekes
55	1	64	Kerner István	karmester
56	1	29	Meskó Pál	mezőgazdász
56	1	38	Kiss János	pápai prelátus
56	1	56	Nemes Marcell	műkereskedő
56	2	20	Bíró Lajos	entomológus
Bal fal mellett	0	4	Forinyák Géza	mártír
			Forinyák Gyula	altábornagy
Bal fal mellett	0	10	Boncz Ödön	jogász
Bal fal mellett	0	12	Minich Károly	orvos
Bal fal mellett	0	23	Bene Ferenc	orvos
Bal fal mellett	0	24	Jordán Károly	matematikus
Bal fal mellett	0	40	Kralovánszky Alán	régész
			Pekáry István	festő
Bal fal mellett	0	41	Rakodczay Pál	színész
Bal fal mellett	0	42	Csausz Márton	orvos
Bal fal mellett	0	52	Gerenday József	botanikus
Bal fal mellett	0	64	Engeszer Mátyás	zeneszerző
Bal fal mellett	0	73	Calderoni István	optikus
Bal fal mellett	0	77	Pecz Ármin	műkertész

Parcella	Sor	Sír	Név	Foglalkozás
Bal fal mellett	0	81	Gebhardt Xav. Ferenc	orvos
			Gebhardt Lajos	orvos
Bal fal mellett	0	94	Sauer Ignác	orvos
Bal fal mellett	0	102	Madarász Gyula	ornitológus
Bal fal mellett	0	104	Navratil Imre	orvos
			Navratil Ákos	jogász
Bal fal mellett	0	105	Laky Adolf	ötvös
Bal fal mellett	0	119	Janitsáry Szilárd	politikus
			Janitsáry Sándor	politikus
			Janitsáry Iván	gyógyszerész, feltaláló
Bal fal mellett	0	131	Sztupa György	gyógyszerész
Bal fal mellett	0	136	Gozsdu Emánuel	jogász
Bal fal mellett	0	158	Schlick Ignác	vasgyáros
Bal fal mellett	0	166	Bauer Rudolf	atléta, olimpiai bajnok
			Bauer Mihály	szobrász
Bal fal mellett	0	170	Szemere Árpád	operaénekes
Bal fal mellett	0	174	Glück Frigyes	gasztronómus
Bal fal mellett	0	186	Devecis del Vecchio Ferenc	építészmérnök
			Harmath Ilona	színész
Bal fal mellett	0	188	Szabóky Alajos	statisztikus
Bal fal mellett	0	191	Lörenthey Imre	geológus
Bal fal mellett	0	203	Mészáros Ervin	kardvívó
Bal fal mellett	0	251	Seitz Ottó	gyógyszerész
Bal fal mellett	0	262	Perczel Béla	jogász
Bal fal mellett	0	270	Herich Károly	jogász
Bal fal mellett	0	279	Kovács Sebestyén Endre	orvos
			Kovács Sebestyén Aladár	vízépítő mérnök
Bal fal mellett	0	296	Dániel Ernő, báró	kereskedelmi miniszter
Bal fal mellett	0	299	Gerster Béla	vízépítő mérnök
			Gerster Miklós	48-as hadnagy
Bal fal mellett	0	302	Bulyovszky Gyula	író
			Szilágyi Pál	színész
			Szilágyi Lilla	színész
			Harmath Ida	színész
Bal fal mellett	0	303	Kolossváry Dezső	honvédelmi miniszter
Bal fal mellett	0	310	Linzbauer István	építész
Bal fal mellett	0	312	Haggenmacher Henrik	malomtulajdonos
Bal fal mellett	0	313	Tóth János	jogász
Bal fal mellett	0	317	Konek Sándor	statisztikus
Bal fal mellett	0	330	Láng Lajos báró	politikus
Bal fal mellett	0	345	Kugler Henrik	cukrász

Parcella	Sor	Sír	Név	Foglalkozás
Bal fal mellett	0	352	Papp Dániel	író
Bal fal mellett	0	378	Oetl Antal	vasgyáros
Bal fal mellett	0	384	Kada Lajos	érsek
Bal fal mellett	0	574	Kautz Gyula	közgazdász
Bal fal mellett	0	577	Zsedényi Béla	politikus
Bal fal mellett	0	582	Margó Tivadar	zollógus
Bal fal mellett	0	584	Jármay Gusztáv	gyógyszerész
			Jármay Gyula	gyógyszerész
Bal fal mellett	0	599	Cisztercita rend sírboltja Mihályfi Ákos apát	
			Kürti Menyhért perjel	
Jobb fal mellett	0	6	Fauser Antal	gyógyszerész
Jobb fal mellett	0	11	Birly Ede	orvos
			Birly István	festő, író
Jobb fal mellett	0	12	Zoltán János	politikus
			Zoltán Elek	altábornagy
			Zoltán Béla	jogász
Jobb fal mellett	0	22	Szerelmey Miklós	festő
Jobb fal mellett	0	26	Horváth Ignác	matematikus
Jobb fal mellett	0	34	Jerney János	történész
Jobb fal mellett	0	37	Trattner Mátyás	nyomdász
			Trattner-Károlyi István	könyvkiadó
Jobb fal mellett	0	42	Zsivora György	jogász
Jobb fal mellett	0	88	Bárfay László	író
Jobb fal mellett	0	98	Eggenberger József	könyvkereskedő
			Györgyi Alajos	festő
Jobb fal mellett	0	102	Schnierer Gyula	jogász
			Schnierer Aladár	jogász
Jobb fal mellett	0	116	Flór Ferenc	orvos
Jobb fal mellett	0	117	Strobentz Frigyes	festő
			Szalai Tibor	geológus
Jobb fal mellett	0	122	Wieser Ferenc	építész
Jobb fal mellett	0	128	Seyderhelm Ernő	kertművész
Jobb fal mellett	0	138	Láng Ignác	jogász
Jobb fal mellett	0	156	Emich Gusztáv	könyvkiadó
			Emich Gusztáv ifj.	politikus
Jobb fal mellett	0	159	Preysz Móric	vegyész
Jobb fal mellett	0	160	Kuncz Jenő	jogász
Jobb fal mellett	0	171	Kondor Gusztáv	csillagász
Jobb fal mellett	0	174	Bayer Antal	gyógyszerész
Jobb fal mellett	0	209	Hegyeshalmy Lajos	jogász

Parcella	Sor	Sír	Név	Foglalkozás
Jobb fal mellett	0	212	Kresz Géza	orvos
			Kresz Károly	közgazdász
Jobb fal mellett	0	213	Bartonek Emma	történész
Jobb fal mellett	0	216	Fogarasi János	nyelvész
Jobb fal mellett	0	228	Házmán Ferenc	jogász
Jobb fal mellett	0	239	Pákh Albert	író
Jobb fal mellett	0	294	Szana Tamás	művészettörténész
Jobb fal mellett	0	317	Schedius Lajos	nyelvész
Jobb fal mellett	0	325	Perényi Zsigmond báró	politikus
			Perényi Zsigmond báró	belügyminiszter
Jobb fal mellett	0	337	Eckstein Frigyes	orvos
Jobb fal mellett	0	361	Drucker Jenő	mezőgazdász
Jobb fal mellett	0	372	Berán Lajos	szobrász
Jobb fal mellett	0	376	Balogh Kálmán	orvos
Jobb fal mellett	0	383	Pólya József	orvos
Jobb fal mellett	0	405	Dégen Árpád	botanikus
			Dégen János	jogász
			Dégen Gusztáv	jogász
Jobb fal mellett	0	406	Thanhoffer Lajos	orvos
Jobb fal mellett	0	455	Gregersen Guildbrand	építészmérnök
Jobb fal mellett	0	471	Tauffer Vilmos	orvos
Jobb fal mellett	0	477	Aujeszky Aladár	állatorvos
Jobb fal mellett	0	484	Kléh István	jogász
Jobb fal mellett	0	485	Benkő Dániel	mezőgazdász
Jobb fal mellett	0	486	Pompéry János	író
			Pompéry Elemér	vízépítő mérnök
			Pompéry Aurél	plébános
Jobb fal mellett	0	524	Székely Ágoston	bakteriológus
Jobb fal mellett	0	539	Poór Imre	orvos
			Poór Ferenc	orvos
Jobb fal mellett	0	546	Frivaldszky János	zollógus
Jobb fal mellett	0	569	Winkler Lajos	kémikus
Min. sor	0	1	Csanádi György	közlekedés- és postaügyi miniszter
Sírsétány bal	0	12	Hevesi Gyula	vegyészmérnök
Sírsétány jobb	0	13	Lukács György	filozófus

A Nemzeti Kegyeleti Bizottság a 12/2004. sz. Határozatával Nemzeti Sírhelyé nyilvánítja a budapesti Új Köztető 46/I—134 urnafülkéjét.

A Nemzeti Kegyeleti Bizottság a 13/2004. sz. Határozatával Nemzeti Sírhelyé nyilvánítja a kisbéri felsőtető D parcella 1. sor 25-ös sírját.

**A Szociáldemokrata Párt
2003. évi pénzügyi beszámolója**

Forintban

Bevételek

1. Tagdíjak	128 360
2. Állami költségvetésből származó támogatás	—
3. Képviselőcsoportnak nyújtott állami támogatás	—
4. Egyéb hozzájárulások, adományok	7 148 800
5. A párt által alapított vállalat és kft. nyereségéből származó bevétel	—
6. Egyéb bevétel	—
Összes bevétel a gazdasági évben:	<u>7 277 160</u>

Kiadások

1. Támogatás a párt országgyűlési csoportja számára	—
2. Támogatás egyéb szervezetnek	—
3. Vállalkozás alapítására fordított összegek	—
4. Működési kiadások	3 293 096
5. Eszközbeszerzés	276 700
6. Politikai tevékenység kiadásai	1 454 969
7. Egyéb kiadások	320 000
Összes kiadás a gazdasági évben:	<u>7 344 765</u>

*Bácskai Sándor s. k.,
főtitkár*

*Sztankovánszki Tibor s. k.,
elnök*

**A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium Fővárosi és Pest Megyei Földművelésügyi Hivatalának
(1052 Budapest, Városház u. 7.)**

h i r d e t m é n y e

Az FVM Fővárosi és Pest Megyei Földművelésügyi Hivatala — a földrendező és földkiadó bizottságokról szóló, többször módosított 1993. évi II. törvény alapján

n y i l v á n o s   s o r s o l á s t

tart a Tápióvölgye Mezőgazdasági Szövetkezet használatában lévő, részarány-földtulajdonnak megfelelő földek kiadása céljából.

A sorsoláson részvételre jogosultak köre: a sülysápi Tápióvölgye Mezőgazdasági Szövetkezet gazdálkodási területén ki nem adott részarány-földtulajdonnal (aranykoronával) rendelkező személyek.

A sorsolás helye: Sülysáp, Szent István tér 7., Művelődési Ház

A sorsolás ideje: 2004. június 10., 10 óra.

A sorsolásra kerülő földrészletek adatai:

Település: Gomba

Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (ha, m ²)	Összes AK érték	Sorsolásra kerülő AK érték	A terület hasznosítására vonatkozó korlátozás
0441/1	szőlő, szántó	6,9734	244,73	207,77	
0441/2	szőlő	0,1493	6,75	6,75	

Település: Mende

Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (ha, m ²)	Összes AK érték	Sorsolásra kerülő AK érték	A terület hasznosítására vonatkozó korlátozás
03/10	szántó	0,0678	2,36	2,36	
03/15	szántó	0,1584	5,51	5,51	
05/17	szántó	0,3632	12,64	12,64	
016/1	szántó	0,7037	10,98	10,98	
016/2	szántó	1,0437	16,28	9,02	
017/24	szántó	0,7885	27,44	13,95	
021/14	szántó	0,2581	4,03	2,01	
033/7	erdő	0,0745	0,39	0,39	
033/9	erdő	0,0354	0,18	0,18	
039/2	erdő, gyep	29,0581	213,28	147,37	
040/4	szőlő	0,1703	6,51	6,51	
040/5	szőlő	0,2623	10,02	10,02	
040/10	szántó	0,2361	1,23	1,23	
069/1	gyep (legelő)	0,5919	1,66	1,66	
0108/1	erdő	0,6167	3,21	3,21	
0122/2	szántó (erdő)	40,6225	1168,88	10,48	
1501	szőlő	0,3814	9,95	9,95	
1504	szőlő	0,2725	7,11	7,11	
1511	szőlő	0,0705	1,84	1,84	
1513	szőlő	0,4061	10,60	10,60	
1516	szőlő	0,1776	4,64	4,64	
1519	szőlő	0,0698	1,82	1,82	
1522	szőlő	0,2276	5,94	5,94	
1525	szőlő	0,6092	15,90	15,90	
1529	szőlő	0,2205	5,76	5,76	
1532	szőlő	0,1415	3,69	3,69	
1535	szántó	1,2639	6,57	6,57	
1546	szőlő	0,0387	1,01	1,01	
1548	szőlő	0,4131	10,78	10,78	

Település: Süllyáp

Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (ha, m ²)	Összes AK érték	Sorsolásra kerülő AK érték	A terület hasznosítására vonatkozó korlátozás
027/20	szántó	0,3338	1,74	1,74	
033/1	erdő	0,6870	3,57	3,57	
081	szántó, erdő	2,2055	20,90	20,90	

Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (ha, m ²)	Összes AK érték	Sorsolásra kerülő AK érték	A terület hasznosítására vonatkozó korlátozás
085/22	gyep (rét)	0,5771	6,00	6,00	Védett lápterület
0202/6	gyep (legelő)	1,0244	15,98	15,98	
0202/7	gyep (legelő)	0,4046	6,31	6,31	
0202/10	gyep (legelő)	3,8722	37,56	37,56	
0208/2	szántó	0,0248	0,22	0,22	
0208/3	szántó	0,0424	0,37	0,37	
0208/5	szántó	0,0370	0,32	0,32	
0208/7	szántó	0,0342	0,30	0,30	
0208/8	szántó	0,0345	0,30	0,30	
0208/12	szántó	0,3081	0,33	0,33	
0208/13	szántó	0,0338	0,29	0,29	
0208/15	szántó	0,0658	0,57	0,57	
0208/17	szántó	0,0320	0,28	0,28	
0208/20	szántó	0,0572	0,50	0,50	
0208/22	gyep (rét)	0,1201	1,87	1,87	
0208/23	szántó	0,0219	0,19	0,19	
0208/24	gyep (rét)	0,1338	2,09	2,09	
0208/25	gyep (rét)	0,0651	1,02	1,02	
0208/26	gyep (rét)	0,0608	0,95	0,95	
0208/27	gyep (rét)	0,0547	0,85	0,85	
0208/28	gyep (rét)	0,0550	0,86	0,86	
0208/29	gyep (rét)	0,1122	1,75	1,75	
0224/1	szántó	2,7905	53,30	5,22	
0231	szántó, gyep	50,6180	1005,32	17,75	
0236/21	szántó, gyep, erdő	54,5499	749,98	17,74	
0248/5	erdő	2,2146	11,52	11,52	
0254/5	szántó	23,7417	579,11	0,69	
0257/1	erdő, szántó	41,8274	747,34	61,29	
0266/3	gyep (legelő)	0,3548	6,46	6,46	
0269	gyep (legelő)	11,0111	128,84	7,98	
0273/7	szántó, gyep	1,9694	56,38	5,23	
0274/2	szántó	0,9130	30,55	1,06	
0286/8	szántó	13,3368	225,42	5,98	
0287/1	szántó, gyep	19,7843	216,87	20,18	
0288/2	szántó	8,1586	155,83	29,35	
0290/1	szántó, gyep (legelő)	8,3918	214,12	8,70	
0291/1	szántó, gyep (legelő)	25,1750	680,66	45,48	
0295/46	szántó, gyep (legelő)	31,7769	885,75	109,06	
0297	szántó, erdő	42,9972	846,53	167,20	
0430	gyep (legelő)	1,2894	3,61	3,61	
0433/47	szántó	1,8677	65,00	6,64	
0433/50	szántó	0,6688	23,27	1,48	
0444	szántó	56,6472	1191,61	131,47	
0446/2	szántó	50,7245	1245,19	57,60	

Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (ha, m ²)	Összes AK érték	Sorsolásra kerülő AK érték	A terület hasznosítására vonatkozó korlátozás
0446/21	szántó	1,4523	43,65	3,27	
0446/30	szántó	2,6625	86,85	7,34	
0446/32	szántó	4,4698	142,76	3,35	
0446/43	szántó	0,4598	14,68	1,24	
0446/47	szántó	36,9157	806,78	11,28	
0453/1	szántó	7,6006	145,17	2,61	
0453/3	szántó, gyep (legelő)	21,4755	383,10	16,15	
0457/28	szántó	0,0233	0,36	0,36	
0459	szántó	1,1315	21,61	1,61	
0468/6	szántó	0,4034	3,51	3,51	
0474/3	erdő	0,4343	2,26	2,26	
0474/48	szántó	0,0575	0,90	0,90	
0476/119	szántó	0,0327	0,62	0,62	
0476/122	szántó	0,0572	1,09	1,09	
0476/123	szántó	0,0176	0,34	0,34	
0476/158	szántó	2,1580	33,66	33,66	
0476/173	szántó	0,0666	1,27	1,27	
0481/7	szántó	1,8543	28,16	1,42	
0481/9	szántó	4,9557	89,38	0,96	
0481/11	szántó	1,3085	20,41	6,18	
2195	szőlő	0,1075	2,81	2,81	
2397	szántó	0,2133	1,86	1,86	

Település: Úri

Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (ha, m ²)	Összes AK érték	Sorsolásra kerülő AK érték	A terület hasznosítására vonatkozó korlátozás
02/8	szántó	1,3019	36,19	0,18	
02/13	szántó, gyep, erdő	20,4119	318,96	39,86	
015/49	szántó, gyep (legelő)	7,6991	129,06	1,02	
082/4	gyep (legelő)	0,8945	16,28	16,28	
082/5	gyep (legelő)	4,5030	81,95	27,81	
091/28	szántó, gyep (legelő)	83,3451	1699,95	388,29	
098/46	gyep (legelő)	6,7180	106,90	36,93	
109/13	gyep (rét)	3,5581	111,37	62,84	
0130/1	szántó	30,9225	1062,10	60,09	
0139/1	szántó	23,1829	667,79	14,61	
0139/2	gyep (legelő)	2,9739	28,85	0,85	
0139/3	erdő	1,4922	4,18	0,12	
0139/4	gyep (legelő)	0,5359	5,20	0,15	
0141	kivett, gyep (legelő)	0,8213	1,35	1,35	
0156/2	erdő	11,0680	30,99	3,40	
0156/4	szántó, erdő, gyep	301,4673	8042,19	885,29	
0156/5	szántó	2,7368	76,08	8,13	
0182	gyep (rét)	2,2501	70,43	70,43	

Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (ha, m ²)	Összes AK érték	Sorsolásra kerülő AK érték	A terület hasznosítására vonatkozó korlátozás
0200/10	szántó	33,9772	1079,85	6,69	
0200/12	szántó	35,6976	722,74	12,85	
0210	gyep (legelő)	1,4850	14,40	14,40	
0236/4	gyep (legelő)	0,0940	0,91	0,91	
0238/2	gyep (legelő)	0,0922	0,89	0,89	
0238/13	gyep (legelő)	0,0802	0,78	0,78	

Település: Tápióság

Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (ha, m ²)	Összes AK érték	Sorsolásra kerülő AK érték	A terület hasznosítására vonatkozó korlátozás
036	gyep (rét)	5,5316	158,76	140,31	* védett természeti terület
038/1	szántó	41,1396	859,82	159,21	

Település: Tápiószecső

Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (ha, m ²)	Összes AK érték	Sorsolásra kerülő AK érték	A terület hasznosítására vonatkozó korlátozás
066/8	szántó, gyep (rét)	37,5135	892,10	14,23	
066/13	szántó, gyep (rét)	0,6756	11,11	11,11	
068/16	szántó	58,4233	1307,80	251,91	
3931	szőlő	0,0662	2,53	2,53	

* Védett természeti terület: A földrészlet az 1995. évi XCIII. törvény hatálya alá tartozik. Az ingatlanra az 1993. évi II. törvény 12/C. § (1) bekezdésének megfelelő jogosultsági határozat hozható, melynek értelmében a részarány-tulajdonosok a tulajdonjogot nem szerzik meg, csak a kártalanításra való jogosultságot.

A sorsoláson bármely okból meg nem jelenő jogosult később a mulasztására hivatkozva semmiféle jogot nem érvényesíthet, ebből az okból a sorsolás eredménye nem változtatható meg.

A sorsolás szabálytalan lebonyolítása ellen az, akinek jogos érdekét érinti vagy sérti, törvénysértésre hivatkozással a sorsolás lebonyolítását követő 48 órán belül kifogást nyújthat be a Fővárosi és Pest Megyei Földművelésügyi Hivatalhoz címezve.

Vasóczsik Győző s. k.,
mb. hivatalvezető

A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium Csongrád Megyei Földművelésügyi Hivatalának (6721 Szeged, Deák F. u. 17.)

h i r d e t m é n y e

Az FVM Csongrád Megyei Földművelésügyi Hivatala — a földrendező és a földkiadó bizottságokról szóló 1993. évi II. törvény 4/B. §-ának (5) bekezdése és 9. §-a alapján —

n y i l v á n o s s o r s o l á s t

tart a szentesi Termál Szövetkezet használatában lévő földek kiadása céljából.

A sorsolás helye: Szentes, Tóth József u. 10—14., Művelődési és Ifjúsági Ház, Pódium terem

A sorsolás ideje: 2004. június 15., 9 óra.

A sorsolásra kerülő földrészletek adatai:

Település: Kunszentmárton

Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (ha, m ²)	AK érték	A terület hasznosítására vonatkozó korlátozás
0198/8	szántó	0,0844	33,76	

Település: Hódmezővásárhely

Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (ha, m ²)	AK érték	A terület hasznosítására vonatkozó korlátozás
0745/43	szántó	1,4654	51,00	
0745/44	erdő	0,3848	2,54	

Település: Eperjes

Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (ha, m ²)	AK érték	A terület hasznosítására vonatkozó korlátozás
025/1	szántó, legelő	16,7989	331,07	Természetvédelmi terület
039/2	szántó, nádas	46,0293	643,61	
042/2	szántó, nádas	19,8083	271,11	
045/4	szántó	1,1909	19,65	
045/6	szántó	5,5607	74,02	
045/7	szántó	16,8532	176,86	
045/8	szántó	18,0327	182,65	
045/9	szántó	5,9945	54,20	
045/10	szántó	1,2958	21,38	
045/11	szántó	6,9044	52,03	
045/12	szántó	21,5827	243,13	
045/14	szántó	17,6483	209,95	
045/15	szántó	6,1216	76,02	
048	szántó, nádas	34,1441	491,40	
053/4	szántó	24,7906	495,26	
053/5	szántó	11,2354	158,22	
053/6	szántó	5,1942	58,72	
053/7	szántó	1,3156	31,97	
053/9	nádas	0,5282	14,68	
053/10	szántó	19,8850	208,76	
053/11	szántó	16,1004	178,13	
053/12	szántó	6,8802	72,45	
053/13	szántó	5,3458	39,70	
053/14	szántó	1,1783	16,53	
060/7	szántó	17,4617	329,26	
060/8	szántó	16,8537	382,64	
060/9	szántó	1,2437	19,67	
060/10	szántó, nádas	49,5318	773,56	
060/12	szántó, nádas	42,4237	549,94	

Település: Szegvár

Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (ha, m ²)	AK érték	A terület hasznosítására vonatkozó korlátozás
0353/149	szántó	2,1356	16,63	
0355/14	szántó	3,3369	34,70	
0358/32	szántó, gye	37,1044	420,85	

Település: Szentés

Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (ha, m ²)	AK érték	A terület hasznosítására vonatkozó korlátozás
037/29	szántó	0,1762	4,90	Tulajdoni hányad
037/30	szántó	0,1560	4,53	Tulajdoni hányad
037/93	szántó, gye	1,4322	2687,00	Tulajdoni hányad
037/98	szántó	3,5399	80,00	Tulajdoni hányad
051/6	legelő	0,3599	3,13	
053/5	gye	0,1258	1,09	Szolgalmi jog
062/28	szántó, gye	0,5815	5,82	
068/38	szántó	0,1828	5,86	Tulajdoni hányad
070/6	legelő	0,2878	2,50	
094/32	szántó	0,1877	4,10	Tulajdoni hányad
094/34	szántó	0,2858	6,43	Tulajdoni hányad
096/8	szántó	0,2310	2,40	
0113/4	erdő	1,1111	7,33	Szolg. jog, építési tilalom, elő- vásárlási jog
0222/16	szántó	0,1386	3,85	
0233/40	szántó	1,0600	29,47	
0233/42	szántó	0,0832	2,31	
0249/9	legelő	0,2903	2,53	
0249/17	szántó	0,5473	11,41	
0269/2	szántó	28,086	292,09	Szj. 51408/2003, természet- védelmi terület
0273/8	gye	4,9714	27,84	Tulajdoni hányad
0354/11	legelő	2,0527	7,18	
0361/3	szántó	4,7939	77,33	
0365	szántó	0,7214	11,60	Tulajdoni hányad
0370/9	szántó	30,9688	479,91	Tulajdoni hányad
0373/4	szántó	2,6208	59,23	Tulajdoni hányad
0373/15	szántó	1,9098	14,04	Tulajdoni hányad
0373/17	szántó	0,0075	0,12	Tulajdoni hányad
0379/9	szántó	1,1078	34,24	Tulajdoni hányad
0383/10	szántó	1,0272	24,60	Tulajdoni hányad
0389/6	szántó	0,0462	1,28	
0389/37	szántó	0,2882	8,34	Tulajdoni hányad
0400/16	szántó	1,6541	20,04	Tulajdoni hányad
0402/2	szántó	0,2393	5,83	Tulajdoni hányad
0407/10	szántó	1,0993	30,56	

Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (ha, m ²)	AK érték	A terület hasznosítására vonatkozó korlátozás
0408/14	szántó	0,6150	6,55	Tulajdoni hányad
0410/19	szántó	0,7079	19,05	
0413/18	szántó, gye	3,1758	69,75	
0413/19	legelő	0,6761	5,88	
0415/19	szántó	1,1178	34,21	Tulajdoni hányad
0428/3	szántó	0,2877	9,24	
0428/19	szántó	0,4088	12,95	Tulajdoni hányad
0434/4	legelő	0,2902	2,52	
0469/45	szántó	0,1673	3,78	
0512/3	legelő	0,2492	0,25	
657/5	szántó, gye, erdő	11,0045	158,74	Tulajdoni hányad
658/2	szántó	0,7193	16,26	
0661/2	szántó	0,3550	8,58	
0668/1	szántó	6,2815	169,42	Tulajdoni hányad
0668/2	gye	0,2877	2,50	
0669/5	szántó	0,9279	15,00	Tulajdoni hányad
0671/3	legelő	6,3879	22,36	
0671/5	legelő	2,7758	9,72	
0671/6	legelő	5,7038	19,96	
0671/7	legelő	0,5431	1,90	
0671/8	legelő	1,5926	5,57	
0671/9	legelő	0,9567	3,35	
0671/10	legelő	103,9463	517,10	
0675/13	legelő	0,4530	9,16	Tulajdoni hányad
0680/15	legelő	0,2532	2,20	
0680/20	legelő	0,5162	4,49	
0682/65	legelő	0,5972	2,09	
0682/66	gye, nádas	5,8709	150,63	
0685	szántó	0,0988	1,32	Tulajdoni hányad
0692/1	legelő	2,3159	20,15	
0692/19	gye	1,5701	2,84	Tulajdoni hányad
0700/18	szántó	8,9312	165,00	
0702/9	szántó	9,4258	68,00	építési tilalom
0704/2	szántó	0,5575	15,55	
0706/1	szántó, legelő	1,4563	16,94	építési tilalom
0708/5	szántó, legelő	27,5440	617,38	
0718/10	szántó	3,7035	141,35	
0718/23	szántó	14,7746	536,21	
0720/11	gye	1,1416	12,31	Tulajdoni hányad
0722/9	szántó	10,1001	244,64	
0722/13	szántó	4,0040	118,86	Tulajdoni hányad
0728/13	szántó	5,4698	162,37	
0728/15	szántó, legelő	15,6013	406,33	
0731/8	szántó	2,5650	61,35	

Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (ha, m ²)	AK érték	A terület hasznosítására vonatkozó korlátozás
0731/9	szántó	0,7575	24,32	
0742/4	gyep	6,8693	112,09	Szolgalmi jog
0744/3	gyep	0,3813	3,32	
0746/5	gyep	9,7951	85,22	
0748/45	szántó	0,1107	1,73	
0748/46	szántó	10,6027	197,39	
0748/47	szántó	1,1662	26,36	
0748/48	szántó	11,4872	259,61	
0748/49	szántó	7,9164	142,32	
0748/50	szántó	5,2911	120,28	
0748/51	szántó	72,9698	1821,21	
0751/32	erdő	0,1802	1,19	
0751/35	szántó	2,9428	108,42	
0753/10	szántó	0,1037	3,33	
0780/1	legelő	29,3214	255,10	Szolgalmi jog
0780/3	szántó	17,6600	286,00	
0780/4	szántó, legelő	20,2730	353,24	Szolgalmi jog
0782/3	legelő	11,9744	58,74	Tulajdoni hányad
0782/4	legelő	47,7165	349,68	Szolgalmi jog
0788/8	legelő	0,3768	1,32	
0791/1	szántó, legelő	8,5965	160,43	
0791/2	szántó, legelő	8,1533	170,68	
0791/5	szántó	17,7318	355,34	
0792	legelő	0,4265	3,71	
0795/5	szántó	38,4030	717,94	
0795/7	szántó	37,5403	807,59	
0796	legelő	0,5660	4,92	
0801/5	szántó	48,5685	722,93	
0801/6	legelő	0,1712	1,49	
0801/7	legelő	0,3409	2,97	
0801/13	szántó	18,0647	289,56	
0804/5	szántó	34,7449	548,93	
0804/7	szántó	22,3336	308,77	
0806/9	legelő	13,5590	117,96	
0808/1	szántó, legelő	26,6315	406,60	
0810	szántó, legelő	61,1541	845,79	
0864/1	szántó	0,5179	5,39	
0912/15	szántó, legelő	18,1653	248,12	
0912/18	gyep	0,2891	2,52	
0928/1	szántó	47,8495	902,56	
0932/4	szántó	17,3095	239,89	
0932/6	szántó	17,3210	302,16	
0934	gyep	1,3964	12,15	
0936/4	szántó, gyep	33,5518	333,42	Tájvédelmi körzet

Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (ha, m ²)	AK érték	A terület hasznosítására vonatkozó korlátozás
0942/7	szántó, gyep	8,4757	123,87	Tájvédelmi körzet
0946/7	szántó, gyep	11,7192	153,97	Tájvédelmi körzet
0946/9	gyep	30,4184	120,84	Tájvédelmi körzet, használati jog
0948	gyep	4,1926	36,48	Tájvédelmi körzet
0950	gyep	5,0857	44,25	Tájvédelmi körzet
0952/4	szántó, gyep	98,0722	880,92	Tájvédelmi körzet
0955/1	szántó	10,9690	114,08	Tájvédelmi körzet, bányaszol- galmi jog
0957	szántó, gyep	12,0513	124,73	Tájvédelmi körzet
0959	szántó	17,3714	180,66	Tájvédelmi körzet
0961	szántó	13,9068	135,63	Tájvédelmi körzet
0963	szántó, gyep	15,7713	157,71	Tájvédelmi körzet
0969/4	szántó, gyep	85,4580	756,87	Tájvédelmi körzet
01115/102	gyep	0,7276	6,33	
01195/97	nádas	0,2312	6,43	
01195/100	nádas	1,1867	32,99	
01199/23	szántó	0,2379	7,21	Szolgalmi jog, tulajdoni hányad
01199/29	gyep	0,0550	0,48	Szolgalmi jog
01210	gyep	3,0255	26,32	Szolgalmi jog
01219/5	szántó, gyep	6,7077	126,49	Tulajdoni hányad
01219/33	szántó, gyep	7,7236	172,79	Tulajdoni hányad
01219/34	gyep	0,2989	2,60	
01219/35	gyep	0,1446	1,26	
01221/10	szántó	0,7777	18,36	
01274/43	szántó	0,4100	13,16	
01363/87	szántó, nádas	0,6501	16,23	
01371/15	gyep	0,0087	0,08	Szolgalmi jog
01371/16	gyep	0,1316	1,14	
01371/17	erdő	1,8006	11,88	Szolgalmi jog
01371/18	erdő	0,1079	0,71	
01376/6	erdő	0,4071	2,69	Szolgalmi jog
01378/19	szántó	0,3218	5,02	Szolgalmi jog
01398/11	erdő	0,1005	0,66	Szolgalmi jog
01398/12	erdő	0,3124	2,06	
01403/25	szántó	0,0654	1,82	
01425/14	szántó	0,5691	8,88	
01428/15	szántó	0,0924	2,09	Tulajdoni hányad
01428/26	szántó	0,0934	2,11	Tulajdoni hányad
01431/57	szántó	0,2841	6,42	Tulajdoni hányad
01431/66	szántó	0,1532	3,46	
01433/44	szántó	0,2470	5,58	
01433/45	szántó	0,1281	2,90	
01433/47	szántó	0,2722	6,15	

Helyrajzi szám	Művelési ág	Terület (ha, m ²)	AK érték	A terület hasznosítására vonatkozó korlátozás
01437/11	szántó	0,5755	8,98	
01437/13	gyep	0,2846	2,48	
01437/22	szántó, gyep	1,2083	17,96	Tulajdoni hányad
01442/17	gyep	1,4565	5,10	
01442/19	gyep	3,8744	13,56	
01442/20	gyep	0,6453	2,26	
01442/21	gyep	0,2562	0,90	
01446/11	szántó, gyep	2,1375	28,21	
01446/19	gyep	0,1170	0,41	
0700/17	szántó, gyep	0,9000	20,00	Tulajdoni hányad
0226/3	szántó	0,2877	8,00	
0391/9	szántó	2,0141	12,96	Tulajdoni hányad
0400/2	gyep	0,2877	2,50	
0400/3	gyep	0,2877	2,50	
0663	szántó	25,1052	59,21	Tulajdoni hányad
0671/2	legelő	0,3884	3,38	
0690/3	gyep	0,5754	5,01	
0702/7	szántó	0,2755	0,47	
0708/2	szántó	0,5251	14,60	
0708/3	legelő	0,4927	4,29	
0716/2	legelő	0,3344	4,55	
0722/3	legelő	0,2636	2,29	
0748/11	legelő	0,1079	0,94	
0748/12	szántó	0,4028	3,83	
0748/17	legelő	0,2147	1,87	
0808/2	szántó	0,5467	5,69	
0912/5	legelő	0,2877	2,50	
0952/2	gyep	0,5755	5,01	
01350/16	szántó	0,1296	1,80	Tulajdoni hányad, építési tilalom, szolgalmi jog
01442/6	legelő	1,0092	3,53	

A sorsolás nyilvános, azon bárki jelen lehet.

A részarány-tulajdonosok a sorsolás megkezdését megelőzően egyezséget köthetnek.

A sorsoláson a szervezetekben még ki nem adott részarány-földtulajdonnal rendelkező személyek vehetnek részt.

A sorsoláson bármely okból meg nem jelenő jogosult később a mulasztásra hivatkozva semmiféle jogot nem érvényesíthet, ebből az okból a sorsolás eredménye nem változtatható meg.

A sorsolás szabálytalan lebonyolítása ellen az, akinek jogos érdekét érinti, vagy sérti, törvénysértésre hivatkozással a sorsolás lebonyolítását követő 48 órán belül kifogást nyújthat be az FVM Fővárosi és Pest Megyei Földművelésügyi Hivatalnak címezve, de a Csongrád Megyei Földművelésügyi Hivatalhoz.

Tasnádi Gábor s. k.,
hivatalvezető

**A BM Központi Adatfeldolgozó, Nyilvántartó
és Választási Hivatal közleménye**

A BM Központi Hivatal a 35/2000. (XI. 30.) BM rendelet 73. § (1) bekezdése alapján — az eddig közzétetteken kívül — az alábbi elveszett, megsemmisült gépjármű törzskönyvek sorszámát teszi közzé:

200812A
341536A
208911C
128440A
563528B
903859D
872282B
206507C
780800D
065317A
903854D
224319C
170311D
979768B
057956A
841591C
935226A
034567A
175692A
745636C
339889B
618289B
877223A
678848C
067236E
384329D
780908A
475226A
822949C
860576A
408081A
071386B
939913A

077920A
388684A
742151A
189016D
696792A
466623B
134039C
140112B
825132B
605774B
783643A
288615E
290011B
577685D
974134A
550803B
896756D
112761A
393236B
160170C
335605D
117171D
316135D
885431B
757768B
296837C
726205B
026171B
896971B
181738C
427090B
288432C
084018B
807780B
413306A
408317A
948618B
270713A

Közlekedési Nyilvántartó Osztály

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

Kormányrendelet felhatalmazása alapján jelenteti meg a Miniszterelnöki Hivatal a Magyar Közlöny mellékleteként a **HIVATALOS ÉRTESÍTŐT**. A lap hetente, szerdánként, tematikus főrészekben hitelesen közli a legfőbb állami, önkormányzati, társadalmi, gazdasági szervek, illetve szervezetek személyi, szervezeti, igazgatási és képzési, valamint a hírközlési tevékenység (frekvenciagazdálkodás, távközlés, postaügy, informatika) közleményeit, továbbá az üzleti élet híreit. Térítési díj ellenében közzé tesszük a Kincstári Vagyoni Igazgatóság vagyonértékesítési pályázatait, az állami, társadalmi, gazdasági szervezetek, parlamenti pártok, kamarák, helyi önkormányzatok, egyházak, különböző képviseletek közleményeit. Fizetett hirdetésként — akár színes oldalakon is — helyet kaphatnak az Értesítőben a gazdálkodó szervezetek, egyetemek, alapítványok, de magánszemélyek közérdeklődésre számot tartó közlései is.

Őszintén reméljük, hogy a hírek, információk, közlemények egy lapban történő pontos és rendszerezett formában való közreadásával sikerül hatékonyabbá és eredményesebbé tenni előfizetőink tájékozódását a hivatali és üzleti életben. Az érdeklődők számára egyéb hasznos információkat is nyújt a lap.

A lap előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadó 1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6. címen, levélcím: 1394 Budapest 62., Pf. 357; faxszám: 318-6668.

2004. évi éves előfizetési díja: 10 764 Ft áfával.

A **HIVATALOS ÉRTESÍTŐ** egyes számai megvásárolhatók a kiadó közlőnyboltjában: 1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6. Telefon/fax: 267-2780.

MEGRENDELŐ LAP

Megrendelem a **HIVATALOS ÉRTESÍTŐ** című lapot ..... példányban, és kérem a következő címre kézbesíteni:

Megrendelő neve: .....

címe (város/község, irányítószám): .....

utca, házsám: .....

Ügyintéző (telefonszám): .....

2004. évi előfizetési díj fél évre 5382 Ft áfával ☐

egy évre 10 764 Ft áfával ☐

Számlát kérek a befizetéshez. ☐

Kérjük, a négyzetbe történő X bejelöléssel jelezze az előfizetés időtartamát.

Kelt.: .....

.....
cégszerű aláírás

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

A jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény rendelkezik — többek között — a Magyar Köztársaság Kormánya hivatalos lapjának, a **Határozatok Tárá**nak megjelentetéséről.

A Határozatok Tárát szerkeszti a Miniszterelnöki Hivatal a Szerkesztőbizottság közreműködésével, évente mintegy 60 alkalommal jelenik meg.

A Határozatok Tára a Kormánynak azokat a határozatait (kétezres) közli, amelyeknek közzétételét a Kormány elrendelte, továbbá tartalmazza a miniszterelnök határozatait, a Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter határozatait, valamint a minisztériumok, az országos hatáskörű szervek, az önkormányzatok közleményeit, hirdetményeit, különféle tájékoztatóit, továbbá azokat a közleményeket stb., amelyeket a Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter engedélyez.

A Határozatok Tára megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadó címén (Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6.; postacím: 1394 Budapest 62, Pf. 357.) vagy a 318-6668 faxszámán.

Éves előfizetési díja 2004. évre: 16 836 Ft áfával.

Példányonként megvásárolható a kiadó közlőnyboltjában (1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6. Tel./fax: 267-2780).

MEGRENDELŐLAP

Megrendelem a

HATÁROZATOK TÁRA

című lapot ..... példányban.

A megrendelő (cég) neve: .....

Címe (város, irányítószám): .....

Utca, házszám: .....

Az ügyintéző neve, telefonszáma: .....

A megrendelő (cég) bankszámlaszáma: .....

Előfizetési díj egy évre: 16 836 Ft áfával. ☐

fél évre: 8 418 Ft áfával. ☐

Csekket kérek a befizetéshez ☐

Kérjük, a négyzetbe történő X bejelöléssel jelezze az előfizetés időtartamát!

A megrendelt példányok ellenértékét a postaköltséggel együtt, a szállítást követő számla kézhezvétele után, 8 napon belül a Magyar Hivatalos Közlönykiadónak a számlán feltüntetett pénzforgalmi jelzőszámára átutaljuk.

Keltezés: .....

.....
cégszerű aláírás

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

A Miniszterelnöki Hivatal és a Belügyminisztérium közös szerkesztésében havonta megjelenő

ÖNKORMÁNYZATOK KÖZLÖNYE

az önkormányzatok számára működésük során hasznos és nélkülözhetetlen tájékoztatói forrás.

A kiadvány első három része az önkormányzatokat érintő, újonnan kihirdetett jogszabályokat (törvények, rendeletek — ideértve az önkormányzati rendeleteket is —, alkotmánybírósági és egyéb határozatok) közli. Negyedik főrésze közleményeket, pályázati felhívásokat és tájékoztatásokat (szakértők közleményei, az Állami Számvevőszék ajánlásai, az önkormányzatok által elnyerhető támogatások pályázati feltételei, az önkormányzatok éves pénzügyi beszámolóit, alapító okiratok stb.) tartalmaz.

Az **Önkormányzatok Közlönye** előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadó (1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6.) címen (postacím: 1394 Budapest 62. Pf. 357) vagy a 318-6668 faxszámán.

2004. évi éves előfizetés díja: 4140 Ft áfával.

Példányonként megvásárolható a kiadó közlönypoltjában (1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6. Tel./fax: 267-2780).

MEGRENDELŐLAP

Megrendeljük az **Önkormányzatok Közlönye** című lapot ..... példányban.

A megrendelő (cég) neve: .....

Címe (város, irányítószám): .....

Utca, házszám: .....

Az ügyintéző neve, telefonszáma: .....

A megrendelő (cég) bankszámlaszáma: .....

A megrendelt példányok ellenértékét a postaköltséggel együtt, a szállítást követő számla kézhezvétele után, 8 napon belül a Magyar Hivatalos Közlönykiadónak a számlán feltüntetett pénzforgalmi jelzőszámára átutaljuk.

Keltezés: .....

.....
cégszerű aláírás

EU jogi kiadványok

a Magyar Hivatalos
Közlönykiadótól

A Csatlakozási Szerződés és az elsődleges joganyag hivatalos szövegének kihirdetéséről szóló törvény közzétételével egyidejűleg (várhatóan április végén) a Magyar Hivatalos Közlönykiadó az alábbi kiadványokat jelenteti meg:

A Csatlakozási Szerződés teljes, hivatalos szövege

Teljes anyag Magyar Közlöny-különszámként.
Tartalmazza az elsődleges joganyag történeti változatát is. Összesen kb. 4100 oldal, öt kötetben, papírkötésben.
Ára (CD-vel együtt): 16 800 Ft áfával

Teljes anyag könyv alakban.
Tartalmazza az elsődleges joganyag történeti változatát is. Összesen kb. 4100 oldal, három kötetben, vászonkötésben.
Ára (CD-vel együtt): 27 300 Ft áfával

Alapszöveg könyv alakban.
A fenti könyvsorozat I. kötete, a függelékek és az elsődleges joganyag történeti változata nélkül, kb. 1100 oldal, vászonkötésben.
Ára (CD-vel együtt): 8925 Ft áfával

Magyar Közlöny-előfizetőknek a Csatlakozási Szerződés teljes anyagát tartalmazó CD-t ingyenesen küldjük, de az külön is megvásárolható.
Ára: 5750 Ft áfával

Az Európai Unió elsődleges joga

Az Igazságügyi Minisztérium tájékoztató kiadványa, amely tartalmazza az Európai Unió alapszerződéseinek egységes szerkezetű, 2004. május 1-jétől hatályos változatát, valamint a kötet nyomdahi anyagát tartalmazó CD-t.
Ára (CD-vel együtt): 3360 Ft áfával

A könyv CD-változata külön is megvásárolható.
Ára: 2500 Ft áfával

A kiadványokra előrendelést / megrendelést felveszünk. Megjelenés után a kiadványok kaphatók a kiadó Közlönyboltjában is: 1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6. Tel./fax: 267-2780

www.mhk.hu

Megrendeljük az alábbi kiadvány(oka)t (a befizetéshez számlát / csekket kérek):

- ☐ Csatlakozási Szerződés (teljes anyag) – Magyar Közlöny-különszámként ..... példányban. Összesen kb. 4100 oldal, öt kötetben, papírkötésben. *Ára (CD-vel együtt): 16 800 Ft + postaköltség.*
- ☐ Csatlakozási Szerződés (teljes anyag) – könyv alakban ..... példányban. Összesen kb. 4100 oldal, három kötetben, vászonkötésben. *Ára (CD-vel együtt): 27 300 Ft + postaköltség.*
- ☐ Csatlakozási Szerződés (alapszöveg) – könyv alakban ..... példányban. A teljes anyag I. kötete, kb. 1100 oldal, vászonkötésben. *Ára (CD-vel együtt): 8925 Ft + postaköltség.*
- ☐ Csatlakozási Szerződés (teljes anyag) – önálló CD ..... példányban. *Ára: 5750 Ft + postaköltség.*
- ☐ Az Európai Unió elsődleges joga – könyv + CD ..... példányban.
- ☐ Az Igazságügyi Minisztérium tájékoztató kiadványa. *Ára (CD-vel együtt): 3360 Ft + postaköltség.*
- ☐ Az Európai Unió elsődleges joga – önálló CD ..... példányban. *Ára: 2500 Ft + postaköltség.*

Megrendelő neve:

Megrendelő címe:

Dátum:

Aláírás:

A megrendelőszelvényt kérjük a Magyar Hivatalos Közlönykiadó, 1085 Budapest, Somogyi B. u. 6. címre (postacím: 1394 Budapest 62, Pf. 361) vagy a 267-2780, illetve 338-4746 faxszámra elküldeni.

Szerkeszti a Miniszterelnöki Hivatal, a Szerkesztőbizottság közreműködésével.

A Szerkesztőbizottság elnöke: dr. Pulay Gyula. A szerkesztésért felelős: dr. Müller György. Budapest V., Kossuth tér 1—3. Kiadja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó. Felelős kiadó: dr. Kodala László elnök-vezérigazgató. Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6. Telefon: 266-9290.

Előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadónál

Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., 1394 Budapest 62. Pf. 357, vagy faxon 318-6668.

Előfizetésben terjeszti a Magyar Hivatalos Közlönykiadó a FÁMA Rt. közreműködésével. Telefon/fax: 266-6567.

Információ: tel./fax: 317-9999, 266-9290/245, 357 mellék.

Példányonként megvásárolható a kiadó Budapest VIII., Somogyi B. u. 6. (tel./fax: 267-2780) szám alatti közlönyboltjában, illetve megrendelhető a www.mhk.hu/kozlonybolt internetcímen.

2004. évi éves előfizetési díj: 73 140 Ft. Egy példány ára: 161 Ft 16 oldal terjedelemtől, utána + 8 oldalanként + 161 Ft.

A kiadó az előfizetési díj évközbéli emelésének jogát fenntartja.

HU ISSN 0076—2407

04.1027 — Nyomja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó Lajosmizsei Nyomdája. Felelős vezető: Burján Norbert.